

สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวในการดำเนินพระราโชบาย ทำให้ประเทศไทยมีเอกราชมาจนถึงทุกวันนี้ โดยจะเห็นได้ชัดว่าประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดกับไทยล้วนตกเป็นอาณานิคมของต่างชาติทั้งสิ้น และอีกเหตุผลหนึ่งอย่างที่กล่าวไว้แล้วในตอนต้นว่า หนังสือเล่มนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไทยในสมัยนั้น ซึ่งก็คือรากเหง้าของความเป็นไทยในปัจจุบันนั่นเอง ถ้าผู้อ่านได้อ่านหนังสือเล่มนี้ ก็จะทำให้รู้รากเหง้าที่แท้จริงของตน และเมื่อรู้จักตัวเองมากยิ่งขึ้นแล้ว การก้าวต่อไปข้างหน้าก็必将มีความมั่นคงและแน่นอนมากยิ่งขึ้น

อีกประการหนึ่งที่อยากจะฝากไว้สำหรับหนังสือเล่มนี้ คือจุดมุ่งหมายของผู้แต่งนั้น มิได้มีเพียงประเด็นที่แนะนำไปเท่านั้น แต่ยังมีอีกหลายประการ โดยเฉพาะข้อคิดที่จะได้รับจากหนังสือเล่มนี้ แม้บางเรื่องเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน แต่ผู้แต่งก็สามารถสะท้อนออกมาได้อย่างชัดเจน

คราวนี้ก็เป็นจุดพินิจของผู้อ่านแล้วว่า การที่จะศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวจากหนังสือเล่มนี้จริงจริง จะเกิดประโยชน์กับผู้อ่านมากน้อยเพียงใด แต่ผู้เขียนคิดว่า อย่างน้อยก็น่าจะลบคำกล่าวที่ว่า “พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์ที่โลกลืม” ได้เป็นอย่างดี

เล่มที่ 2

จดหมายเหตุวังไกลกังวล สมัยรัชกาลที่ 7 หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือเกี่ยวกับวังไกลกังวลที่สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่เคยมีมา ผู้เขียนกล่าวยืนยันเช่นนี้ก็เพราะว่า ยังไม่เคยมีการค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างจริงจังมาก่อนนั่นเอง ทางด้านผู้แต่งคือแพทย์หญิงกรรณิการ์ ตันประเสริฐ ได้รวบรวมข้อมูลมาจากเอกสาร จดหมายเหตุภาพถ่ายเก่า แผนที่รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้อาวุโสร่วมสมัยร่วมเหตุการณ์ แล้วนำข้อมูลมาเชื่อมโยงกันเหมือนการต่อภาพ จนกระทั่งเป็นหนังสือที่สมบูรณ์

จดหมายเหตุวังไกลกังวล สมัยรัชกาลที่ 7 เล่มนี้ ถือว่าเป็นงานเขียนที่ทำทานักประวัติศาสตร์และผู้อ่านเป็นอย่างมาก เพราะผู้แต่งมิได้อยู่ในวงการประวัติศาสตร์และ โบราณคดีเลย มีเพียงความใฝ่รู้และใครที่จะศึกษาเท่านั้น

เนื้อหาในหนังสือได้จำแนกเรื่องราวในทุกๆ ด้านที่เกี่ยวข้องไว้อย่างลงตัว ทั้งยังมีภาพประกอบในส่วนที่สำคัญ และมีเชิงอรรถแสดงที่มาของข้อมูลอย่างชัดเจนตลอดเล่ม ในเนื้อหาได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม วัฒนธรรม ค่านิยม และการเมืองในขณะนั้นได้เป็นอย่างดี จนกลายมาเป็นประวัติศาสตร์หน้าสำคัญหน้าหนึ่งของแผ่นดิน

ก่อนอ่านเนื้อเรื่องได้วิเคราะห์ชื่อหนังสือเล่มนี้ ซึ่งมีประโยคต่อท้ายว่า “สมัยรัชกาลที่ 7” ทำให้เกิดความคิดขึ้นมาว่า หนังสือเล่มนี้น่าจะไม่ได้เกี่ยวข้องกับวังไกลกังวลเพียงอย่างเดียว แต่ลึกๆ แล้วรัชกาลที่ 7 กับวังไกลกังวลน่าจะมีอะไรบางอย่างที่สัมพันธ์กันมากกว่าที่ใครหลายๆ คนเคยรู้มาก่อนเป็นแน่

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวังไกลกังวลขึ้น ณ ชายทะเลหัวหิน เพื่อทรงใช้เป็นที่พักประทับระหว่างทรงงานราชการทางหัวเมืองภาคใต้และสำราญพระราชหฤทัยในยามเสด็จแปรพระราชฐาน

แต่ถ้ามองในมุมกลับกัน จะมีสักกี่คนที่รู้ว่านอกจากวังไกลกังวลแห่งนี้จะเป็นสถานที่ซึ่งได้ใช้ตามพระราชประสงค์แล้ว ยังเป็นสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์อีกหลายเหตุการณ์ ซึ่งไม่ตรงกับพระราชประสงค์เลย

วังไกลกังวลสถานที่ที่เป็นจุดเริ่มต้นของความวุ่นวายทางการเมือง จนเป็นเหตุให้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตัดสินใจพระราชทานอภัยโทษแก่สมมติ ผู้อ่านลองนึกภาพดูแล้วพิจารณาว่า สิ่งที่เกิดขึ้นมาหวังเพื่อทำให้คนมีความสุข แต่กลับกลายเป็นคาบสองคมทำลายความสุขของคนลง และยังเพิ่มความทุกข์ให้บอบช้ำยิ่งขึ้นไปอีก ถ้าเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นกับตัวผู้อ่านเอง ผู้อ่านจะรู้สึกอย่างไร คงไม่ต้องบรรยายอะไรมากกว่านี้อีกแล้ว ถ้าผู้อ่านต้องการรับรู้ถึงความรู้สึกและเหตุการณ์อย่างละเอียด “จดหมายเหตุวังไกลกังวล” เล่มนี้จะช่วยผู้อ่านได้อย่างดีที่สุด

วังไกลกังวลย่อมดำรงไว้ซึ่งความหมายอันทรงคุณค่าแห่งนามนี้ตลอดไป ไกลกังวลซึ่งสื่อความสงบสุขและห่างจากความสับสนวุ่นวาย แต่ความเป็นจริงกลับตรงกันข้าม แม้เวลาจะผ่านเลยไปนานเพียงใด สถานที่แห่งนี้ก็ยังไม่เปลี่ยน

แปลง ปัจจุบันวังไกลกังวลยังเป็นที่ประทับตลอดระยะเวลาเสด็จแปรพระราชฐานทั้งในยามบำเพ็ญพระราชกรณียกิจและในยามสำราญพระราชหฤทัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เช่นเดียวกับแผ่นดินรัชกาลที่ 7 สถานที่แห่งนี้เป็นสถานที่ที่สำคัญยิ่งบนเส้นทางประวัติศาสตร์และเป็นสถานที่อันทรงคุณค่าทางจิตใจของปวงชนชาวไทยไปคราบนานเท่านาน

วังไกลกังวล จากพระราชประสงค์ที่จะทรงพักผ่อนและสำราญพระราชหฤทัย กลับกลายเป็นสถานที่ที่ทำให้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงอาภัพที่สุดในโลก

เล่มที่ 3

เย็นศิระเพราะพระบริบาล หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่น่าสนใจอีกเล่มหนึ่ง จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในมหามงคลวโรกาส ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ผลงานการเรียบเรียงของศาสตราจารย์พิเศษทองค้อ กล้วยไม้ ณ อุรุธยา

เย็นศิระเพราะพระบริบาล ได้ประมวลพระราชกรณียกิจแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ซึ่งพระองค์ทรงอุทิศพระวรกายต่อสู้กับความลำบากยากจน ความเจ็บไข้ได้ป่วย ความด้อยการศึกษาของประชาชน และความทุรกันดารห่างไกลความเจริญของภูมิภาค หนังสือเล่มนี้ได้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เมืองไทยของเรายังด้อยพัฒนาอยู่มาก แต่ด้วยพระปรีชาสามารถและพระราชหฤทัยที่ทรงผูกพันกับทุกข์และสุขของประชาชนอย่างแท้จริงนั้น ทำให้ผืนแผ่นดินนี้มีความอุดมสมบูรณ์ ประชาชนอยู่ดีกินดี สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

ในยามที่บ้านเมืองเกิดวิกฤตการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภัยธรรมชาติหรือความขัดแย้งอย่างรุนแรงในอุดมการณ์ทางการเมือง ด้วยเดชพระบารมีของพระองค์ ทำให้ชาติบ้านเมืองพ้นภัยพิบัติต่างๆ ได้ด้วยดี มีความสงบสุขร่มเย็นเสมอมา แม้จะต่างกันด้วยเชื้อชาติศาสนาก็ตาม เป็นการยากที่จะหาผืนแผ่นดินใดในโลกนี้เหมือนแผ่นดินไทยของเรา

ข้อมูลดังกล่าวนี้ ผู้เขียนได้สรุปกว้างๆ ให้เห็นแบบโดยรวม ซึ่งพระราชกรณียกิจของพระองค์นั้น คงไม่มีหนังสือเล่มใดที่จะบรรยายได้ละเอียดครบถ้วนอย่างแน่นอน

แม้ว่าพระองค์จะเสด็จขึ้นครองราชสมบัติอย่างกะทันหันเนื่องจากกรณีเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล พระบรมเชษฐาธิราช ทำให้พระองค์ไม่มีเวลาเตรียมพระองค์เลย แต่จากการบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอย่างหนัก ซึ่งเปี่ยมไปด้วยทศพิธราชธรรมติดต่อกันมายาวนานกว่า 50 ปีเช่นนี้ เป็นเครื่องยืนยันพระปฐมบรมราชโองการที่ว่า "เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม" จนเป็นที่ประจักษ์ต่อชาวโลกทั้งมวลเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ผู้แต่งยังได้อัญเชิญพระราชกรณียกิจอันทรงคุณประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองที่สมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้าแห่งพระมหากษัตริย์บรมราชวงศ์ได้ทรงบำเพ็ญมานั้น มารวบรวมลงในหนังสือเล่มนี้ด้วย ทำให้ผู้เขียนเกิดความมหัศจรรย์ใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อพบว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงเจริญรอยตามพระยุคลบาทแห่งพระราชนุรักษ์อย่างไม่มีผิดเพี้ยน นับได้ว่าความดีต่างๆ ที่พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ได้ทรงบำเพ็ญมานั้นรวมอยู่ในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชแล้วทั้งสิ้น

พระองค์ทรงเป็น "ที่สุขของหัวใจ ภูวไนยแห่งแผ่นดิน" อย่างแท้จริง

น.ศ. ชญานิษฐ์ บาลสุข

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านกาสมะพรหมนคราห์ อ. สูงเม่น จ. แพร่

เปิดโลกกว้างทางปัญญา

ลิลิตวิจิตรด้วย	สุกอรรด
คังมณีจินดารัตน์	เลิศแล้ว
อันมสิริสวัสดิ์	โสภาคย์
ใครรู้คือได้แก้ว	ค่าแท้ควรเมือง

โคลงบทนี้คัดมาจากจินตคามณี ฉบับพระโหราธิบดี ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่งแสดงให้เห็นคุณค่าของการอ่านว่า การอ่านหนังสือและสามารถรับรู้เรื่องใดๆ ได้นั้นเป็นเหมือนคังแก้วซึ่งเป็นของมีค่า คุณควมมีที่ใช้สร้างแนวทางแห่งปัญญา

โครงการชวนเพื่อนอ่านหนังสือเป็นการเชิญชวนให้เยาวชนหันมาอ่านหนังสือและเพิ่มพูนนิสัยรักการอ่านซึ่งจะทำให้มีความรู้ ความคิด มีสติปัญญาที่ก้าวไกล การแนะนำหนังสือดีๆ ที่มีคุณค่า มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ มีข้อคิด และคติธรรม ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน หนังสือที่จะมาแนะนำให้อ่านมีสามเล่มที่น่าสนใจ ได้แก่ เรื่องของน้ำพุ ของ สุวรรณี สุคนธา เรื่องข้างหลังภาพ ของศรีบูรพา และเรื่องคู่กรรม ของทมยันตี

เรื่องของน้ำพุ ของ สุวรรณี สุคนธา เป็นเรื่องราวที่แสดงให้เห็นถึงพิษภัยของยาเสพติด ซึ่งสามารถทำลายชีวิตคนทั้งชีวิต ทำลายความสุขของครอบครัว และร้ายที่สุด ในกรณีของน้ำพุ เขาไม่มีโอกาสได้แก้ตัวเพราะติดยาเสพติดจนกระทั่งเสียชีวิต การตายของน้ำพุทำให้ทุกๆ คนเสียใจ ทั้งเพื่อน น้องสาว พี่สาว แต่ที่สุดของความเสียใจนั้นคงจะไม่มีใครเจ็บปวดทุกข์ทรมานเท่ากับพ่อแม่ของพุเอง นอกจากนี้เรื่องของน้ำพุ ยังเป็นอุทาหรณ์สอนใจเรื่องในครอบครัว โดยเฉพาะความรู้สึก “รักแม่” ของเด็กผู้ชายที่มีความลึกซึ้งมากเหลือเกิน น้ำพุรักแม่มากและคงไม่อยากทำให้แม่เสียใจ แต่ในชีวิตครอบครัวที่เป็นจริง การที่แม่ของน้ำพุมีคนรักใหม่นั้น นอกจากจะมาแทนที่พ่อของน้ำพุแล้ว น้ำพุคงคิดว่าการที่แม่มีคนรักใหม่นั้นจะมาแย่งเอาความรักของแม่ที่มีต่อเขาให้ลดลงไปด้วย ทำให้เขาเริ่มเปลี่ยนไป เช่น การคบหาเพื่อนหน้าตาแปลกๆ อยู่ห่างแม่ พี่และน้อง มากขึ้น มักกลับบ้านดึกๆ ดื่นๆ หรือไม่กลับเลย และเริ่มเสพยาเสพติดชนิดต่างๆ ตั้งแต่กระท่อม กัญชา และที่ร้ายแรงที่สุดก็คือ เฮโรอีน

ตอนที่น้ำพุติดยาใหม่ๆ นั้น น้ำพุคิดว่าคงจะไม่ติดและคงเลิกได้ แต่เมื่อติดหนักมากๆ เข้า ร่างกายและที่สำคัญจิตใจก็ทนไม่ได้ อายกเสพยาเพิ่มมากขึ้น ร่างกายทรุดโทรมจนแม่สังเกตเห็นได้และเริ่มรู้สึกสงสัยว่าน้ำพุจะติดยา น้ำพุเริ่มมั่วสุมกับเพื่อนๆ มากขึ้นจนกระทั่งถูกจับ วันที่ถูกจับ วันที่น้ำพุอยู่ในห้องขัง แม่ของน้ำพุมาเยี่ยม น้ำพุมองผ่านแววตาของแม่ซึ่งดูเหมือนจะบอกความรู้สึกว่าแม่เสียใจมากแค่ไหนที่น้ำพุทำตัวเช่นนี้ จนในที่สุดน้ำพุได้สารภาพว่าเขาติดยา วันนั้นแม่ของเขารู้สึกตกใจและเสียใจระคนกัน แต่น้ำพุก็ยังมีความดี เขาคิดว่าจะเลิกเสพยาอย่างเด็ดขาด และตัดสินใจเข้ารักษาตัวที่วัดถ้ากระบอก

ในขณะที่น้ำพุไปเลิกยา คัดขานนั้น ทุกๆ วันถ้าเขามีเวลาว่างก็จะเขียนจดหมายถึงแม่ บอกเล่าว่าแต่ละวันที่ผ่านไปก็ถ้ากระบอก เขาได้ทำอะไรบ้าง เนื้อเรื่องตอนนี้ที่น่าสนใจก็เดียว ทำให้เราเห็นภาพของคนที่ติดยาว่าเขาคิดถึงทุกคนแต่ไหนกว่าที่จะเลิกเสพยาได้ ภาพของคนที่อาเจียนจากการคื่นน้ำสมุนไพรที่ใช้ตัดยาทำให้รู้สึกหาวคกลัว ภาพของคนที่ไม่มีความแข็งแรง ผอมจนเหลือแต่โครงกระดูก เพราะติดยาเสพติด สามารถสะท้อนภาพผู้ที่ติดยาเสพติดออกมาอย่างชัดเจน และยัง

ทำให้รู้สึกเห็นอกเห็นใจในตัวผู้ที่คิดว่าเขาจะต้องใช้ความพยายาม ความอดทนมากเพียงไหนในการเลิกเสพยาเสพติด และเข้าใจว่าผู้ที่เลิกยาเสพติดได้นั้นจำเป็นต้องมีกำลังใจของคนที่เข้มแข็ง และนอกจากนี้ยังต้องการกำลังใจจากคนรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ญาติพี่น้อง และสังคมที่แวดล้อมตัวของเขา

สิ่งที่สะท้อนใจผู้อ่านมากที่สุดคือตอนที่น้ำพุหันกลับไปใช้ยาอีกครั้ง และต้องพบกับความตาย ความตายที่พรากเขาและแม่ให้ห่างหายจากกันไปนิรันดร์ แต่เดิมน้ำพุคิดว่าแม่กับเขาห่างเหินกัน แม่รักและสนใจเขาน้อยลง แต่วันนี้น้ำพุตายนั้น มีถ้อยคำหนึ่งที่อ่านแล้วประทับใจมากคือ “น้ำตาของเราแม่ลูกไหลปนกัน” แสดงว่าทั้งสองคนคงเสียใจมากในเรื่องที่เกิดขึ้น แต่มันก็สายเกินกว่าจะทำความเข้าใจกันอีกแล้ว

ความตายของน้ำพุคงเป็นอุทาหรณ์ให้หลายคนได้คิด ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ที่ต้องให้ความรัก ความเอาใจใส่ดูแลลูก และที่สำคัญที่สุดคือพ่อแม่ควรจะมีชีวิตอยู่ด้วยกันเพื่อลูก ไม่หย่าร้างกันเพียงเพื่อสนองอารมณ์และความต้องการของตนเอง โดยมิได้ใส่ใจความรู้สึกของผู้เป็นลูกเลย ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ทำให้ความอบอุ่นแก่ลูก นอกจากนี้ยังเตือนใจว่ายาเสพติดเป็นมหันตภัยร้ายในสังคม สมควรที่เราทุกคนควรจะกำจัดให้สิ้นไปจากแผ่นดินไทย สมควรที่ทุกๆ ฝ่ายควรหันมาแก้ไขปัญหายาเสพติดซึ่งเป็นปัญหาอันสำคัญเร่งด่วนของชาติ เพื่อชาติไทยอันเป็นที่รักจะได้มีเยาวชนที่มีอนาคตที่สดใส ห่างไกลจากภัยยาเสพติด

สำหรับเรื่องที่จะแนะนำให้อ่านเป็นเรื่องที่ 2 คือ *ข้างหลังภาพ* ของศรีบูรพา ในการเปิดเรื่องจะเป็นการมองภาพวิวทิวทัศน์ที่มีตึกแถว ๘๓๓ ที่หนึ่งซึ่งผู้มองภาพนี้จะเล่าถึงอดีต เป็นการเปิดเรื่องที่มองย้อนกลับไปในอดีต ทำให้เรื่องน่าสนใจ โดยพูดถึงความเป็นมาของเขที่มีต่อภาพนี้อย่างลึกซึ้ง เหตุการณ์ที่มีตึกแถวเป็นภาพความรักความหลังอันประทับใจของนพพรกับสตรีผู้ศักดิ์สิทธิ์หนึ่งซึ่งมีสามีเป็นผู้มีพระคุณกับเขาในขณะนั้น จากการได้รับใช้ใกล้ชิดของท่านเจ้าคุณอธิการบดี ทำให้เขาได้ใกล้ชิดภรรยาสาวสวยของท่าน จนกระทั่งกลายเป็นความรักในเวลาต่อมา คุณหญิงกิริติเป็นภรรยาของท่านเจ้าคุณอธิการบดี มีอายุ 35 ปี และแต่งงานกับท่านเจ้าคุณอธิการบดีเมื่อท่านอายุได้ 50 ปี เป็นการแต่งงานเพื่อความเหมาะสมและปราศจากความรัก

นพพรเป็นเด็กชายวัยรุ่นอายุประมาณ 19 ปี มาเรียนต่อที่ญี่ปุ่น และได้รับใช้ท่านเจ้าคุณอธิการบดีและภรรยาเป็นเวลาประมาณ 2 เดือน ในช่วงเวลานี้นพพรจึงหลงรักภรรยาสาวและผู้ศักดิ์สิทธิ์ของท่านเจ้าคุณ และได้เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เขาประทับใจในภาพนี้ เป็นภาพความรักความหลังของคนสองคนซึ่งไม่มีใครล่วงรู้ ในภาพนั้นมีเพียงภาพวิวธรรมชาติ กับภาพของหญิงชายคู่หนึ่งที่ยืนมองในระยะไกล มีเพียงนพพรเท่านั้นที่ทราบความหมายในภาพนี้คือเท่าๆ กับคุณหญิงกิริติ เรื่องนี้มีชื่อเรื่องว่า *ข้างหลังภาพ* ซึ่งแสดงความรักที่ซ่อนเร้นอยู่ในใจ เนื่องจากคุณหญิงกิริติมีสามีแล้ว ความใกล้ชิดของทั้งคู่กลายมาเป็นความรักที่แอบเก็บไว้ในใจ คุณหญิงกิริติได้เตือนสติให้นพพรเรียนจนจบ และในเวลาต่อมาท่านเจ้าคุณอธิการบดีได้ตายจากไป ทั้งให้คุณหญิงกิริติอยู่คนเดียวเหมือนกับจะรอใครบางคนที่จะรักมาร่วมชีวิตด้วย แต่แล้วในช่วงเวลานั้นนพพรเองก็เป็นผู้ใหญ่ มีฐานะการงานและมีคู่หมั้นที่เหมาะสม และได้แต่งงานกันในเวลาต่อมา เรื่องนี้ทำให้คุณหญิงกิริติเสียใจและล้มป่วยลงโดยไม่ยอมรักษาตัว และเผื่อรอคอยเห็นพวมาเยี่ยมอาการของเธอ และเมื่อนพพรมาเยี่ยมเธอเป็นครั้งสุดท้าย เธอก็ใกล้ความตายทุกขณะ เมื่อเธอตายไปแล้วนพพรจึงรู้ว่าคุณหญิงกิริติมีความรักในตัวเขา เพราะได้อ่านข้อความหนึ่งที่คุณหญิงกิริติเขียนไว้ก่อนตายว่า

“แม้ฉันจะไม่มีคนที่รักฉัน แต่ฉันก็ยังมีคนที่ฉันรัก”

เรื่องนี้แสดงให้เห็นความรักของคนสองคนที่ต่างวัยกัน นพพรเป็นชายวัยรุ่น ความรักในวัยรุ่นหาความจริงยั่งยืนไม่ได้ นพพรได้ลืมเลือนความรักที่มีตึกแถวไปแล้ว ในขณะที่คุณหญิงกิริติซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่มีความฝังใจในความรักมากกว่า และลึกซึ้งกว่า จะเห็นได้จากตอนที่คุณหญิงกิริติได้เตือนสติให้นพพรตั้งใจเรียนให้จบเพื่ออนาคตของตนเอง และไม่ให้สานต่อไปในเรื่องความรัก

แม้ว่าความรักของคนทั้งสองจะไม่ได้จบลงด้วยความสุข ความสมหวัง แต่ครั้งหนึ่งทั้งคู่ก็เคยได้รักกันในธรรมชาติ ที่สวยงามแห่งมิดาเกาะ ส่วนนวนิยายในเรื่องนี้ตราตรึงใจ ผู้อ่านจะประทับใจในความงามของภาพนี้เท่าๆ กับที่นพพรรู้สึก เหมือนกับลงไปสัมผัสเรื่องราวนี้ด้วยตนเองที่เดียว และยังให้ข้อคิดเกี่ยวกับความรักในวัยรุ่นว่ายังไม่มีความแน่นอน เพราะ “วัน” และ “วัย” ตลอดจนความไม่พร้อมในเรื่องต่างๆ สิ่งสำคัญคือให้ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่ออนาคตที่ดีในวันข้างหน้า ส่วนข้อคิดสำหรับผู้หญิงสูงอายุที่คิดจะมีรักต่างวัยคงจะเห็นว่าเป็นไปได้ยากที่จะสมหวัง เพราะความคิดในคนที่มียุคต่างกัน คิดต่างกัน โดยเฉพาะความรักของชายหนุ่มที่มีอายุอ่อนกว่ามากฯ นั้นมักไม่จริงยั่งยืนและเป็นไปได้ยาก

อย่างไรก็ตามเมื่ออ่านเรื่องนี้แล้วก็ให้ความเบิกบานใจ ได้รรถรสแห่งภาษา ถ้อยคำที่เลือกสรรมาใช้ล้วนมีความหมายลึกซึ้ง อ่านแล้วทำให้เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของมนุษย์ โดยเฉพาะในเรื่องความรักซึ่งอาจเกิดขึ้นได้โดยไม่เลือกเวลา ฐานะ ศักดิ์ศรี และวัย

เรื่องที่ 3 เป็นเรื่องสุดท้ายที่นำมาแนะนำให้อ่านคือ นวนิยายอมตะตลอดกาลเรื่อง *คู่กรรม* ของทมยันตี ซึ่งเป็นภาพของความรักระหว่างนายทหารญี่ปุ่นชื่อว่า โกโบริ กับสาวไทยผู้มีนามว่า อังศุมาลิน ฉากของเรื่องนี้เป็นภาพของสงครามในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 หากจะพิจารณาถึงความรักของคนสองคนก็จะเห็นว่ามีความรักกันอย่างลึกซึ้ง ในขณะเดียวกันตัวละครมีความขัดแย้งกันในด้านเชื้อชาติ ความคิด ตลอดจนในขณะที่อยู่ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งคนไทยส่วนใหญ่ไม่ชอบทหารญี่ปุ่น ความรักของคนทั้งสองจึงอยู่บนความขัดแย้งดังกล่าวตั้งแต่ต้น อังศุมาลินซึ่งเป็นตัวเอกของเรื่อง ได้ดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบด้วยความขัดแย้งในใจเธอ กว่าจะรู้ว่าตัวรักโกโบริก็ถึงวาระสุดท้ายที่เขาจะต้องตายจากไป ทำให้เธอเสียใจมาก

การอ่านเรื่องนี้ได้เห็นภาพของสงครามโลกครั้งที่ 2 และให้ข้อคิดว่าสงครามไม่ได้มีผลดีต่อใคร ไม่ว่าใครจะเป็นฝ่ายแพ้หรือฝ่ายชนะ ความรักที่เกิดขึ้นท่ามกลางสงคราม ต่างเชื้อชาติ ต่างความคิด ไม่สามารถพาชีวิตไปสู่ความสมบูรณ์ได้โดยง่าย เพราะจะมีปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ตามมาอยู่ตลอดเวลา แต่ความรักก็ยังคงเป็นความรัก เมื่อรักแล้ว ไม่ว่าต่างความคิด เชื้อชาติ ฐานะ ก็ทำให้คนสองคนมีความรัก ความเข้าใจกันได้ ในเรื่องนี้ก็ว่าที่อังศุมาลินจะเข้าใจหัวใจของคนเองก็สายไปแล้ว นั่นคือคนรักของเธอได้พบกับวาระสุดท้ายของชีวิต ความตายได้พรากโกโบริไปจากเธอ ดังนั้นก็เป็นข้อคิดว่าคนเรานั้นเวลาที่อยู่ด้วยกันมันแสนสั้นไม่ยาวนาน ควรทำดีต่อกันและรักกันในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ หากจะระลึกถึงเมื่อตายไปแล้ว มันก็สายไปเหมือนอย่างอังศุมาลินที่ต้องพบกับความเสียใจไปตลอดชีวิต เพราะในช่วงที่โกโบริมีชีวิตอยู่เธอไม่ได้ปฏิบัติต่อเขาเยี่ยงคนรักและภรรยาที่ดี

การอ่านเรื่องนี้เป็นการอ่านที่ได้รรถรส คือ อารมณ์ ความรู้สึกเศร้าสะเทือนใจมีรู้สึกเลื่อนกับถ้อยคำที่ผู้แต่งบรรจงเอามาร้อยเรียงให้เกิดภาพต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นบรรยากาศ ฉากในเรื่อง ตลอดจนการบรรยายอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร มีคนกล่าวว่า *คู่กรรม* เป็นนวนิยายอมตะ ก็คงเป็นการกล่าวตามความจริงโดยแท้ เพราะเมื่อหยิบ *คู่กรรม* มาอ่านครั้งใดก็จะเรียกได้ว่าซาบซึ้ง ประทับใจ ตลอดจนสร้างความสะเทือนอารมณ์ในตอนจบเรื่องได้อย่างงดงามอย่างไม่มีผู้ใดกล้าปฏิเสธ เรื่อง *คู่กรรม* จึงนับว่าเป็นนวนิยายรักอมตะที่สมควรแก่การอ่านเรื่องหนึ่ง

ในวงการหนังสือของเมืองไทย หากเป็นนักอ่านจริงๆ คงจะพลาดการอ่านนวนิยายเรื่อง *คู่กรรม* ไปไม่ได้ จึงกล่าวได้ว่าตัวหนังสือที่มีพลังสามารถเราอารมณ์ผู้อ่านให้คล้อยตามได้ *คู่กรรม* จึงเป็นหนังสือที่เลือกมาแนะนำให้อ่านอีกเรื่องหนึ่ง

หนังสือที่นำมาแนะนำทั้งสามเรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องของน้ำพุ ของสุวรรณิ สุคนธา เรื่องข้างหลังภาพ ของศรีบูรพา และเรื่อง *คู่กรรม* ของทมยันตี ล้วนเป็นเรื่องราวที่เกิดจากฝีมือการเขียนของนักเขียนชั้นเยี่ยมของเมืองไทยทั้งสิ้น นอกจากนี้ทั้งสามเรื่องที่นำมาแนะนำได้นำมาสร้างเป็นภาพยนตร์และละครนับครั้งไม่ถ้วน ขอมแสดงความนิยมของหนังสือทั้งสามเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตามการชมภาพยนตร์และละครนั้นย่อมได้รับอิทธิพลในเรื่องราวแตกต่างกันไป ดังนั้นถ้าหากอยากสัมผัสทั้งสามเรื่องอย่างเข้มข้นต้องลงไปอ่านดู เรื่องทั้งสามเรื่องที่เลือกสรรมาแนะนำนี้ ตัวละครทั้งสามตัวต้องพบกับความตาย ไม่ว่าจะเป็นน้ำพุ คุณหญิงกิริติ หรือโกโบริ จึงเป็นเรื่องที่แสดงอารมณ์เศร้า สะเทือนใจทั้งสามเรื่อง ทำให้เข้าใจชีวิต ความรัก โลก และมนุษย์ดีขึ้น ว่าจิตใจหรือความรู้สึกพื้นฐานภายในของมนุษย์เป็นอย่างไร มนุษย์กับความรักในแง่มุมต่างๆ จึงน่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นความรักของแม่กับลูก ความรักต่างวัย หรือความรักของคู่รักชายหญิง รับรองว่าจะได้รับรสของการอ่านอย่างครบถ้วน เพราะในโลกของการอ่านนั้นเต็มไปด้วยจินตนาการและสีสันอันน่าประทับใจ จึงขอเชิญชวนทุกคนลองมาอ่านทั้งสามเรื่องเพื่อประเทืองอารมณ์ ความคิด และสติปัญญา ในโลกของการอ่านอย่างแท้จริง ดังพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ว่า

หนังสือคือโคมทอง	เป็นแสงส่องชี้นำทาง
นำก้าวสู่โลกกว้าง	สร้างชุมทรัพย์ให้กับคน

ค.ช. รัชฎถุท วานิชขจร

มัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี อ. เมือง จ. นนทบุรี

เปิดประตูโลกกว้างอย่างมั่นคง

การอ่านเป็นวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ง่ายที่สุด รวดเร็วที่สุด ประหยัดที่สุด และยังได้รับความสนุก เพลิดเพลิน ทำให้ผู้อ่านมีความสุข จิตใจเบิกบาน

ผมชอบอ่านหนังสือทุกประเภท และจะใช้เวลาว่างอยู่กับการอ่านหนังสือหรือเข้าห้องสมุดเสมอ ผมจึงมีหนังสือดีๆ หลายเล่ม แต่ผมก็คัดเลือกเล่มที่ดีที่สุดสามเล่ม มาแนะนำหนังสือที่น่าอ่านกับเพื่อนๆ ซึ่งทั้งสามเล่มมีความแตกต่างกันด้านเนื้อหาสาระ แต่จุดเด่นของทั้งสามเล่ม ก็คือ สนุกสนาน ให้สาระต่างๆ ใช้อรรถาธิบายได้ดี สรุปก็คือ เป็นหนังสือที่น่าอ่านจริงๆ

หนังสือเล่มแรกที่ผมอยากจะแนะนำ เป็นหนังสือที่ผมได้มาตอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงเวลาจะผ่านเลยไปหลายปีแล้วก็ตาม ผมก็ยังประทับใจหนังสือเล่มนี้อยู่ เนื่องจากเป็นหนังสือที่อ่านก็รอบคอบก็ไม่เบื่อ หนังสือเล่มนี้ชื่อว่า *เล่าเรื่องรามเกียรติ์* ผู้แต่งชื่อ มานินี ฝโลประการ จำนวน 239 หน้า พิมพ์เมื่อเดือนมีนาคม 2543 โดยสำนักพิมพ์ธารปัญญา ราคา 160 บาท ผมซื้อมาจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตอนแรกผมขอคุณแม่ซื้อหนังสือเล่มนี้ แต่คุณแม่บอกว่าซื้อเล่มอื่นเถอะ เพราะเรื่องรามเกียรติ์เรามีหลายเล่มแล้ว อีกอย่างคุณพ่อก็เคยพาไปดูภาพรามเกียรติ์ที่วัดพระแก้วแล้วด้วย แต่ผมก็ไม่ยอม เพราะผมคิดว่าเป็นหนังสือที่เหมาะสมกับเด็ก ป. 3 อย่างผมมาก เนื่องจากเป็นวรรณคดีไทยที่นำมาแบ่งเป็นภาคๆ รวมแล้วประมาณหกภาค ได้แก่ ทศกัณฐ์ผู้ฮังการ กำเนิดพระราม ขวบนศึก ศักลงกา อวสานทศกัณฐ์ และพระรามครองเมือง ภาคหนึ่งมีเจ็ดตอนตอน ซึ่งแต่ละตอนมีทั้งร้อยแก้วร้อยกรอง ทำให้ไม่น่าเบื่อ อ่านแล้วสนุก เพราะจะเป็นการย่อเรื่อง แต่ไม่ขาดสิ่งสำคัญๆ ตามเนื้อเรื่อง เหมือนกับมีคนมาเล่าให้เราฟัง

จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ที่นอกจากจะผสมผสานกันระหว่างร้อยแก้วและร้อยกรองได้ลงตัวแล้วก็คือ แต่ละตอนจะมีภาพลายเส้นที่วาดจากแบบในวัดพระแก้ว ผู้วาดชื่อ ปฐม พัวพิมล ผมใช้หนังสือเล่มนี้ในการวาดภาพหลายครั้งเมื่อครูสั่ง เช่น ตอนศึกกุมภกรรณ ศักไมยราพ เป็นต้น นอกจากนี้เมื่อมีวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับรามเกียรติ์ผมสามารถเข้าใจได้ดี มีครั้งหนึ่งคุณครูให้ผมทำรายงานเกี่ยวกับกองทัพของพระราม เช่น มีทหารเอกชื่อ...ทหารลิงทัพพระรามได้จากเมืองอะไรบ้าง...เป็นต้น และผมก็ได้ยกกลอนไปเขียนรายงานจากหนังสือเล่มนี้ว่า

เมื่อนั้น	ฝูงเทพเทวาน้อยใหญ่
ดั่งทูลอาสาพระภูวไนย	จะขอไปเป็นพลพระอวตาร
มาล้างเหล่าอสูรพาลา	ที่หยาบช้าเบียนโลกทุกสถาน
พระราหูฤทธิ์ไกรชัชชาญ	เป็นทหารซื่อนิลป้าน
พระพิณายนันเป็นนิลเอก	พระพิเภกนั้นเป็นนิลจัน
พระเกตุเป็นเสนิกุมิตัน	พระอังคารเป็นวิสันตราวี
พระหิมพานต์จะเป็นโกมุท	พระสมุทธรนิลราชกระบี่ศรี
พระเพลิงเป็นนิลนันทมนตรี	พระเสาร์เป็นนิลพานร
พระศุกร์เป็นนิลปาสัน	พระหัตถ์นั้นมาลุนทเกสร
พระพฤษเป็นสุรเสนฤทธิรอน	พระจันทร์เป็นสัตพลี
วิรุพหก วิรุพปักษ์สองตระกูล	เป็นเกษรมาชุกรกระบี่ศรี
เทวัญวานรนอกนี้	ชาญชิตเจ็ดสิบเจ็ดสมุคตร ฯ

กลอนที่ได้กล่าวมานี้เป็นกลอนที่ละเอียดมากจริงๆ นับได้ว่าหาหนังสือรามเกียรติ์ที่มีความละเอียดแบบนี้ได้ยากแล้วในปัจจุบัน นอกจากนั้นการที่ผมอ่านหนังสือเล่มนี้ทำให้ผมชอบการวาดภาพลายไทย จนผมต้องฝึกหัดวาดลายไทย และไปสมัครเรียนวิชาที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ผมชอบไปศูนย์วัฒนธรรมการหัตถ์ไทย ณ หอประชุมใหญ่ศูนย์วัฒนธรรม ผมเห็นทิวทัศน์ทุกหัวสร้างขึ้นด้วยความประณีต บรรจง ผมจึงคิดว่า "ทำไมบรรพบุรุษของเราจึงมีความคิดสร้างสรรค์ที่ล้ำเลิศอย่างนี้ สามารถจะคิดสิ่งที่จับต้องอะไรได้" ผมจึงอยากจะได้ศึกษาเกี่ยวกับการเมือง ความเป็นอยู่ วิถีชีวิตของบรรพบุรุษของเราทุกๆ คน และนี่ก็ทำให้ผมสนใจหนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์มากขึ้น และอีกอย่างหนึ่งการที่เราศึกษาประวัติศาสตร์ของเราเอง ยังเป็นการทำให้เราก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง

ผมคิดให้ได้เกิดเป็นคนไทย ได้อาศัยอยู่ในประเทศที่มีความสงบสุข และสิ่งหนึ่งที่ผมคิดว่าประเทศไทยเราย่อมได้ด้วยความสงบสุขจนทุกวันนี้ เพราะเรามีพระมหากษัตริย์ที่ดี ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อย่างเช่น พระนเรศวรและพระเจ้าตากสิน ที่ทรงกอบกู้เอกราช ออกค้ำสู้กับข้าศึกด้วยความกล้าหาญ พระนารายณ์ที่ตรัสกับทูตฝรั่งเศสว่า "การที่จะเลือกใช้ศาสนาใดนั้น ขอให้ประชาชนเป็นผู้เลือกเองเถิด" เพราะพระองค์ทรงเล็งเห็นว่าถ้าเราไม่ยอมให้ฝรั่งเศสเข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ ฝรั่งเศสก็จะนำกำลังเข้ายึดประเทศไทย เนื่องจากอาวุธของเราทันสมัยกว่า เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ล้วนแล้วแต่มีพระปรีชาสามารถมาก แต่ปัญหาก็คือ ทุกครั้งที่เราอ่านหนังสือประเภทนี้ หลายๆ คนคงต้องร้องเป็นเสียงเดียวกันว่า "เป็นเรื่องที่น่าเบื่อ ไม่มีความตื่นเต้นสนุกสนานเลย" เนื่องมาจากเนื้อหาส่วนใหญ่เกินไปด้วยวิชาการ เหมือนกับการเรียนหนังสือในห้องเรียน จนกระทั่งผมเจอหนังสือเล่มหนึ่ง เขียนโดยนายศึกเดช กันตมระ พิมพ์ครั้งแรกปี พ.ศ. 2545 โดยสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 713 หน้า ราคา 350 บาท หนังสือเล่มนี้มีชื่อว่า ท้าวทองกีบม้า เป็นนิยายอิงประวัติศาสตร์ ซึ่งตัวเอกของเรื่องคือ มารี กุลสตรีคนหนึ่ง เธอเป็นธิดาคนโตของเจ้าคุณฟานิด นามจริงๆ คือ ฟานิด เมื่อก่อนพ่อของนางเคยรับราชการเป็นพระยาศรีพิพัฒน์เจ้ากรมท่า ในสมัยพระเจ้าทรงธรรม ท่านสืบเชื้อสายมาจาก คอน อัลฟองโซ ชาวโปรตุเกสคนแรกที่เหยียบแผ่นดินสยาม ในรัชสมัยพระราชบิดาที่ 2 และเคยเป็นหัวหน้ากองทหารอาสาโปรตุเกสไปรบที่เมืองเชียงกรานกับพม่าในรัชสมัยพระเจ้าไชยราชาธิราช ฝ่ายแม่คือ นางเอชูลา ยามาตา สืบเชื้อสายมาจากตระกูลนักรบ ญาติของนางคนหนึ่งชื่อ ยามาตา นางมาฆา ทำชื่อเสียงจนได้เป็นยอดขุนพลมีราชทินนามว่า ออกญาเสนาภิมุข ในรัชสมัยพระเจ้าทรงธรรม มารีได้แต่งงานกับพ่อคอนหรือที่รู้จักกันในนามของเจ้าพระยาวิชาเยนทร์

ในหนังสือเล่มนี้มีทั้งหมด 81 ตอน มารีซึ่งเป็นตัวเอกจะเป็นตัวดำเนินเรื่องเป็นส่วนใหญ่ ในแต่ละตอนทำให้เราเห็นภาพกรุงศรีอยุธยา ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ ขณะเดียวกันก็ได้สัมผัสถึงบรรยากาศของการเมืองภายในแผ่นดินสยามอย่างเช่น ในตอนหนึ่งได้กล่าวอธิบายไว้ว่า

"พ่อคอนนั่งเสด็จเข้าวัง วางท้าวอย่างขุนศึกผู้กำชัยชนะเลียบพระนคร แวดล้อมด้วยกองอาสาองครักษ์มีทั้งไทย ฝรั่งเศส โปรตุเกส และอังกฤษ เดินแถวแบกปืนคาบศิลา มหาชนชาวพาราละโว้สองฟากถนนปรบมือโห่ร้องแสดงความยินดี ปรีดาต่อเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ ผู้ปราบกบฏมอญกะสันลงอย่างราบคาบ"

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงประเพณีต่างๆ อย่างเช่น ในตอนที่มารีคลอดบุตรคนแรก ทนายพุดซึ่งเป็นผู้ช่วยงานของเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ได้อธิบายถึงประเพณีที่ปฏิบัติกันมา "เขาไม่คลอดลูกกันบนเรือนใหญ่หรือรับ จะต้องสร้างเรือนพะไลออกมาต่างหากเป็นเรือนคลอด จะได้สะดวกก่อไฟทำกระโจม กระดานไฟ และ เออ...เพดานน้ำคร่ำ ขอบระทานอภัยขอรับ...จะได้ลงแผ่นดินไปเลย"

ส่วนวิถีชีวิตของคนในสมัยนั้นหนังสือก็ได้กล่าวทำให้เราเห็นภาพ เช่น

"พอมาถึงตลาดมารีกวาดสายตามองพ่อค้าแม่ขายที่มีวสาละวนอยู่กับงานกิจกรรมนานาชนิดอยู่ตามธรรมดาทุกวันของเมืองละโว้"

ตามทางที่มีริเดินผ่านไป ช่างเหล็กร่างกายกำยำดีเหลือที่วางอยู่บนหิ้งค้ำยันใหญ่ เพื่อเป็นเครื่อง จอบ เสียม มีด พร้า ถัดไปเป็นร้านซ่อมผ้า หญิงชายกำลังตากผ้าสีสดต่างกัน ผืนตรงข้ามเป็นร้านทำขนม มีแม่ค้ากำลังปรุงขนมเบี๋อง และ บ้างก็ขายให้ผู้คนที่มาขึ้นคอกเพื่อซื้อ เพื่อต้องการบริโภคทันทีที่ปรุงเสร็จใหม่ๆ "

ในตอนหลังมารีได้เข้ามาถวายงานในราชสำนัก นางปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดียิ่งจึงได้รับตำแหน่งเป็น "ท้าวทองกิบม้า" นางเป็นต้นตำรับการทำขนมไทยประเภท ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง สังขยา และขนมอื่นๆ อีกมากมาย นางมีชีวิต ยืนยาวไปถึงสี่แผ่นดิน คือตั้งแต่รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช พระเพทราชา สมเด็จพระเจ้าเสือ และสมเด็จพระเจ้า อยู่ท้ายสระ ซึ่งผู้อ่านจะได้รับความรู้ด้านประวัติศาสตร์และเรื่องราวของนางโคยะเอียด

จากการที่ผมเปรียบเทียบลักษณะความเป็นอยู่ของคนสมัยก่อนกับสมัยนี้เป็นสิ่งที่แตกต่างกันมาก ในสมัยก่อน ผู้คนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีการร่วมแรงร่วมใจช่วยเหลือกัน เช่นการลงแขกเกี่ยวข้าว และอีกตัวอย่างก็คือ การที่มารีรับคน ขอทานมาเลี้ยงดูในบ้าน แสดงให้เห็นว่า ไม่มีการรังเกียจผู้ตกทุกข์ได้ยาก และที่สำคัญยังมอบโอกาสให้เขาอีกด้วย แต่ สำหรับสังคมสมัยนี้นั้นกลับกันอย่างสิ้นเชิง เป็นสังคมที่ขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อคนยากคนจน เป็นสังคมที่เน้นแต่วัตถุ ซึ่งเป็นของนอกกาย

เด็กที่เติบโตมาในสังคม ทุกสิ่งทุกอย่างต้องเร่งรีบ ต้องนั่งกินข้าวในระหว่างทางไปโรงเรียน แข่งกันเรียน หนังสือ เพื่อที่จะสอบได้คะแนนดีๆ ต้องนอนหลับในระหว่างทางกลับบ้าน ทำให้เด็กเกิดความเครียด สิ่งมอมเมาที่มีอยู่มากมายในสังคม การที่จะประทับประคองตัวเองให้เดินในทางที่ถูกต้องจึงทำได้ว่าเป็นเรื่องยาก

บางครั้งที่ผมรู้สึกท้อแท้ อ่อนล้า ผมก็หยิบหนังสือเล่มหนึ่งขึ้นมา เพื่อปลูกสร้างพลังชีวิตให้กับตนเอง

หนังสือเล่มต่อไปที่ผมอยากแนะนำก็คือหนังสือที่มีชื่อว่า *คุณค่าความคิด* ของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ เป็นบท คัดสรรว่าด้วยเกร็ดชีวิตและข้อคิดเตือนใจ รวบรวมและเรียบเรียงโดย วิจิตร รัชยานนท์ บริษัทสร้างสรรค์ บুক จำกัด จัด พิมพ์ ราคาเล่มละ 95 บาท ซึ่งเป็นหนังสือที่รวบรวมความคิดในเกือบทุกๆ ด้าน และในการดำเนินชีวิต เช่น ครอบครัว การทำงาน การเรียน การคบเพื่อน เป็นต้น ข้อคิดในหนังสือเต็มไปด้วยความหมายเตือนใจ ปลูกใจ กระตุ้นให้เรามีกำลังใจ เกิดความคิด เกิดการมองโลกในแง่ดี มีแนวทางในการดำเนินชีวิต เข้าใจผู้อื่น และที่สำคัญที่สุดคือการเข้าใจตนเอง ผมสามารถ นำข้อคิดมากมายไปใช้ประโยชน์ในการเรียนหนังสือ อย่างเช่น ข้อคิดในบทกำลังความคิดที่แจ่มใสได้กล่าวไว้ว่า

"ในบรรดาคุณสมบัติทั้งหลายสมาธิมีความจำเป็นในทุกวิถีทาง ไม่ว่าจะสร้างอำนาจของดวงจิต สร้างกำลังความคิด สร้างสมรรถภาพแก่มันสมอง อธิบายอย่างง่าย ๆ สมาธิ หมายถึง ความตั้งใจแน่วแน่อยู่ในสิ่งที่ตนกำลังคิดและกำลังทำ ในขณะที่กำลังทำสิ่งหนึ่ง หรือกำลังคิดและกำลังทำ ในขณะที่กำลังทำสิ่งหนึ่ง หรือกำลังคิดถึงสิ่งหนึ่งก็สามารถห้ามใจไม่ให้ วอกแวกระลึถึงสิ่งอื่น หรือเอาความคิดเรื่องอื่นเข้ามาพัวพัน คิดอยู่อย่างเดียว มองอยู่อย่างเดียว มีความตั้งใจอยู่ในสิ่งเดียว จนกว่าจะเสร็จสิ้นธุระกับสิ่งนั้น"

ในเรื่องการเขียนเรียงความนั้น ผู้เขียนได้ให้ข้อคิดไว้ว่า

"ในการเขียนหนังสือนั้น ในขณะที่เราเขียนไป เราก็ต้องนึกตามไปด้วยว่าคนอ่านเขาจะพอใจอย่างที่เราต้องการให้ เขาเข้าใจหรือไม่"

หรืออีกตอนหนึ่งได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า

"การที่เราจะพูดให้ใครฟังก็ดี เขียนให้ใครอ่านก็ดี เราต้องแบ่งตัวเราออกเป็นสองภาคในเวลาเดียวกัน คือเราต้อง เป็นทั้งผู้พูด และผู้ฟัง ต้องเป็นทั้งผู้เขียนและผู้อ่าน คำทุกคำที่เราพูดออกไป เราตั้งปัญหาถามตัวเองเสมอว่า ผู้ฟังเขาจะเข้าใจหรือไม่"

หนังสือเล่มนี้ยังมีอีกหลายบทที่ให้ข้อคิดในด้านจิตใจ ให้มีกำลังใจต่อสู้กับอุปสรรคที่เกิดขึ้นในชีวิต เช่น

"ธรรมชาติได้สร้างมนุษย์และสัตว์ให้ต่อสู้อุปสรรค ให้ออกแรง ทำความมานะพยายาม ถ้ามีเจ้านั้นก็ไม่สามารถจะมีชีวิตอยู่ได้ ปลาต้องว่ายน้ำ จึงจะหาอาหารได้ มนุษย์เราก็คงจะเป็นเช่นเดียวกัน เราจะมีชีวิตอยู่ได้จะหล่อหลอมอนาคตขึ้นได้ เราจะต้องเผชิญกับอุปสรรค ชีวิตไม่เคยเผชิญกับอุปสรรคจะไม่มีมีความก้าวหน้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ว่าเราจะขึ้นลงได้ก็เพราะมันต้านลม ว่าวที่จะปลิวไปตามลมมัน ก็คือว่าที่ขาดลอย"

และอีกบทหนึ่งกล่าวว่า

"การที่จะเผชิญชีวิต หรือฟันฝ่าอนาคตให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี เราต้องถือท้ายชีวิตพวกมาลัย ควบคุมทางดำเนินชีวิต เราจะต้องรับผิดชอบโดยถือหลักว่า ความสำเร็จไม่ใช่เป็นสิ่งที่เราสร้างของเราเอง เราจะต้องให้อนาคตอยู่ในบังคับและควบคุมของเรา และเพื่อการนี้เราจะต้องมีกำลังสามประการ คือ กำลังกาย กำลังความคิด และกำลังใจ..."

ในเรื่องของการอ่านและการเลือกอ่านหนังสือนั้น ได้มีคำแนะนำไว้อย่างน่าฟังว่า

"ควรเลือกหาหนังสือที่จะให้ความรู้ ไม่ควรอ่านหนังสือที่จะกลายเป็นยาพิษเบื่อเมาตัวเอง หนังสือบางเล่มเราเสียเวลาอ่านหลาย ชั่วโมงเมื่อจบแล้วก็ไม่เห็นว่าเราได้ประโยชน์อะไร หรือคิดอะไรขึ้นมาใหม่ หนังสือที่เป็นประโยชน์นั้นเมื่ออ่านจบแล้ว ทำให้เราได้คิดอันใหม่อย่างใดอย่างหนึ่ง"

"พยายามอ่านหนังสือเล่มเดียวให้ได้ เข้าใจดี จำข้อสำคัญได้ดี ดีกว่าที่จะอ่านหนังสือ 10 เล่มโดยจับหลักอะไรไม่ได้ พยายามที่จะล้างหาความประสงค์ของผู้แต่ง การอ่านหนังสือก็ดี ฟังปาฐกถาก็ดี จงอย่าฟังแต่คำที่เขียนและพูด ต้องพยายามที่จะล้างเอาความคิดของผู้เขียน ผู้พูด ซึ่งซ่อนอยู่นั้นขึ้นมาให้ทราบด้วย"

จากหนังสือสามเล่มที่ผมได้แนะนำจะเห็นได้ว่า ประโยชน์จากการอ่านหนังสือมีมากมาย นอกจากให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ให้ความรู้ในด้านต่างๆ แล้ว ยังทำให้เราได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด สำหรับผมแล้วหนังสือคือเพื่อนที่ดีที่สุดในชีวิตของผม ที่สร้างเสริมความคิดและสติปัญญา

การอ่านหนังสือเป็นการเปิดประตูสู่โลกกว้างให้กับตนเอง แต่ก่อนที่เราจะเปิดประตูบานต่อไป ที่อยู่ไกลออกไปจากตัวเรา เราจะต้องรู้เสียก่อนว่าตัวตนของเราคือใคร มีบรรพบุรุษมาจากไหน ทำไมเราจึงมีความเชื่อความคิดแบบนั้น มีวัฒนธรรม ประเพณีเช่นนี้ การรู้จักตนเองทำให้เรามีรากฐานทางความคิดที่แน่น ไม่รู้สึกสับสนในเวลาที่ต้องตัดสินใจ และเมื่อเจอวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ จากต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามา จะทำให้เราทราบว่า แบบไหนคือไทยแท้ วัฒนธรรมของเขาแบบไหนที่สามารถจะนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับของเราได้ การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยทำให้เรารักและหวงแหนความเป็นไทย การอ่านวรรณคดีทำให้เราทราบถึงจินตนาการ ความคิด ความเชื่อ ของบรรพบุรุษของเราที่สอดแทรกไว้ในวรรณคดีเรื่องต่างๆ และการรับรู้แนวคิดแบบไทยๆ ทำให้เราเข้าใจตนเอง และก้าวไปข้างหน้าอย่างคนมีสติ และมั่นคง

นายธนาคม คังก้อง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เพชรบุรี อ.ชะอำ จ. เพชรบุรี

นฤมิตรพินิจอักษร ในรวมกวีนิพนธ์ คำหยาด ชักม้าชมเมือง และเพลงขลุ่ยผิว

นกขมิ้น

เขาคดขลุ่ยครวญเสียงเพียงแผ่วผิว ชะลอน้ำพล้วผ่านจากมานหมอง
โอดสะอื้นอ้ออ้งทั้งทำนอง เป็นคำพร้องพริ้งพรายระบายใจ

.....
ไอ้ดอกเอ๋ยเจ้าดอกขจร นกขมิ้นเหลืองอ่อนจะนอนไหน
เขาวางขลุ่ยข่มน้ำดาวหัวใจ คอบไม่ได้ดอกหน้าข้าคนจร

กวีนิพนธ์ “นกขมิ้น” ข้างต้นเป็นผลงานของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ อยู่ในหนังสือรวมบทกวีคำหยาด ซึ่งสมาคมภาษาและหนังสือเคยแปลไปแสดงร่วมในงานทางภาษาและหนังสือที่กรุงเซอูล ประเทศเกาหลี ในฐานะกวีนิพนธ์สมัยปัจจุบันของไทย นอกจากนั้นแล้วกระทรวงศึกษาธิการยังได้บรรจุไว้ในตำราเรียนด้วย

นักเขียนผู้นี้จัดเป็นกวีร่วมสมัยที่มีผลงานจำนวนมากที่สุดและมีลีลาเฉพาะตนอันมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง กวีนิพนธ์ของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ได้รับการยกย่องว่ามีความไพเราะ อ่อนหวาน พริ้งพราย เป็นที่ซาบซึ้งตรึงใจของผู้อ่าน นับแต่กวีผู้เริ่มสร้างสรรค์งานในยุคแรกๆ

ผลงานรวมบทกวีเล่มแรก เมื่อปี พ.ศ. 2502 คือ คำหยาด นับเป็นงานกวีนิพนธ์ร่วมสมัยที่ได้รับการยกย่องอย่างสูง เป็นงานที่รู้จักแพร่หลายที่สุด และต่อมาอีกหลายๆ เล่ม อาทิ อาทิตยถึงจันทร์ เพียงความเคลื่อนไหว ชักม้าชมเมือง เพลงขลุ่ยเหนือทุ่งข้าว เพลงขลุ่ยผิว เป็นต้น จึงเป็นการยากนักที่จะหยิบยกเอื้อนเอ่ยถ้อยอักษรที่กวีรัตน โกสินทร์ผู้นี้จารจารึกไว้ได้ครบถ้วน ด้วยเนื้อความอันจำกัดจึงขอพินิจเพียงบางบท และชี้ให้เห็นความดีเด่นงดงามในสองประเด็นของกวีนิพนธ์ที่ชื่นชอบจากสามเล่ม คือ คำหยาด ชักม้าชมเมือง และเพลงขลุ่ยผิว เพื่อปูทางชวนเชิญแก่ผู้สนใจในกวีนิพนธ์ของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ได้อ่านสืบไป

ว่าด้วยเรื่อง “ชนบ” แห่งบทกวีของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ในเพลงขลุ่ยผิว และชักม้าชมเมือง

อาจกล่าวได้ว่า เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ เป็นกวีที่สร้างสรรค์งานด้วยภาษาและลีลาตาม “ชนบ” วรรณศิลป์โบราณของไทยมากที่สุด เนาวรัตน์ประกาศอยู่เสมอว่า งานของตนได้รับอิทธิพลจากสุนทรภู่กวีเอก ลีลาถ่อนและภาษาที่กวีผู้นี้ใช้เป็นภาษาที่มีสัมผัสแพรวพราวอ่อนหวานเป็นส่วนใหญ่ อันปรากฏในผลงานชิ้นแรกนั่นคือ คำหยาด ดังตัวอย่างบท “ใบศรี” ที่มีว่า...

เหมือนไข่มุกเมื่อหล่นบนจานหยก วนพิศพ่ายฝันเพียงฝันเสียง
มธุรสโอษฐ์ละอ้อนประอรเอียง คาลเผด็จคาเรศเนตรอนงค์
รอยลักขมิ้นริมแก้มเมื่อแ้มยิ้ม พิศยังพิมพ์ใจหึงคะลึงหลง
ซ่อนชะม้ายชามาพาพะวง อยากสงจุมพิศสนิทนวล
เกล้ากระหวัดรัดเกี่ยวเกลียวเกศแก้ว รอยไรแนวเนียนระดับรับถึถ้วน
เจ้าปึกปิ่นปัทมาค่าเคียงควร ชดช้อยชวนเซยหวังระวังระแวง
เทียบทุกคำที่เขียนคือเทียบไขผู้เผาไหม้ตัวเองเพื่อเปล่งแสง

ยิ่งค่าความงามเกิดชัดเจน

อย่าให้เหมือนใบศรีที่เบิกขวัญ

ดนมहन่อยขอลอขร้างไปอย่างเคย

ยิ่งเสียดแทงหทัยขาคีให้ร้างเลย

พอเสร็จปล้นเป็นใบตองนะน้องเอ๋ย

เก็บไว้เชยเมื่อข้าเชื่อน้ำตา

ในยุคต่อมาเมื่อกวีบางท่านได้ประกาศอุดมคติและปณิธานของตน เนาวรัตน์ก็ได้ประพันธ์บทกวีอันหมายถึงความหมายของกวีนิพนธ์ รวมทั้งคุณสมบัติของกวีไว้ในเพลงขลุ่ยผิว บทที่ 25 ว่า

กวี	คือนาฬิกาของดอกไม้ใกล้ผล
คือความเฝ้ามองฝันอันเริ่มริ	ความชำนาญของนาช่างผู้สร้างคำ
คือภาษาที่สองของความรู้สึก	คือความลึกของอารมณ์ที่บ่มร่ำ
คือชีวิตชีวาของสังขาร	คือความจำรำลึกนึกนันทน
เธอคือกวี	เธอต้องมีความงามความประสา
ความประสมกลมกลืนความขึ้นบาน	มีวิญญานหยั่งรู้มรรตศัน
เธอต้องเขียนชีวิตจากชีวิต	นฤมิตรถ้อยคำด้วยสัมผัส
สัมผัสใจผู้ใจให้แจ่มชัด	ไม่จำกัดกวีไว้แต่ในคำ

เนาวรัตน์ได้อธิบายความหมายของกวีนิพนธ์ไว้อย่างละเอียดกว้างขวางในรูปของนามธรรมที่ประณีต จากความเปรียบของกวีสะท้อนให้เห็นว่า กวีเห็นกวีนิพนธ์เป็นการสร้างสรรค์และความหวังอันงดงาม คือนาฬิกาของดอกไม้ใกล้จะผล ความเฝ้ามองฝันอันเริ่มริ เป็นศิลปะที่สร้างจากความชำนาญชำนาญของปราชญ์ภาษา การเน้นความเข้มข้นงดงามของอารมณ์และความรู้สึกที่จะต้องบ่มร่ำขัดเกลาให้เต็มเปี่ยมก่อนจะถ่ายทอดออกมาเป็นศิลปะ ที่มีพลังสร้างอารมณ์และความสะเทือนใจแก่ผู้อ่าน คือความลึกของอารมณ์ที่บ่มร่ำ

นอกจากศิลปะเพื่อสร้างอารมณ์แล้ว กวีนิพนธ์ยังเป็นเครื่องสื่อความจริงหรือสังขารแก่ผู้อ่านด้วย คือ ชีวิตชีวาของสังขาร การสื่อความจริงนี้ยังรวมถึงการทำให้ความซาบซึ้งตรึงตราใจไม่รู้ลืม คือความจำรำลึกนึกนันทน จึงอาจกล่าวได้ว่า คุณสมบัติของกวีนิพนธ์ตามที่เนาวรัตน์ได้อธิบายแล้วนั้นมีลักษณะเป็นไปตาม “ขนบ” เดิมอยู่ไม่น้อย เพราะเนาวรัตน์ให้ความสำคัญกับศิลปะการใช้ภาษาและการสร้างอารมณ์สะเทือนใจอันเป็นลักษณะสำคัญของวรรณคดีนั่นเอง

นอกจากจะอธิบายความหมายของกวีนิพนธ์แล้ว เนาวรัตน์ยังได้กล่าวถึง “คุณสมบัติ” ของกวีอย่างละเอียด คุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งที่กล่าวไว้คือ “มีวิญญานหยั่งรู้มรรตศัน” คำว่า “มรรตศัน” ออกจะเป็นศัพท์พิเศษที่กวีต้องการจะชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่เป็นกวีจำเป็นต้องมีผัสสะแห่งสุนทรียเป็นสำคัญ เพราะการมีผัสสะแห่งสุนทรียอันประณีตลึกซึ้งนี้เป็นคุณสมบัติสำคัญที่จะทำให้กวีสามารถ “รับรู้สัมผัส” โลกและสิ่งต่างๆ รอบข้างและผัสสะที่เกิดขึ้นในใจตนได้อย่างวิจิตรพิสดารพร้อมสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับรู้ในรูปของศิลปะที่สร้างสรรค์ นั่นคือกวีนิพนธ์และวรรณคดีได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ “มรรตศัน” แล้ว กวียังต้องมีความสามารถในการ “เขียนชีวิตจากชีวิต” คือ สามารถสร้างงานอย่างสมจริง มีชีวิตชีวาได้ หมายถึงการสร้างงานอย่างหนักแน่น ไม่ว่างเปล่า เตือนลอย ทั้งในคตินเนื้อหา และลีลา การเขียนชีวิตจากชีวิตนั้นจำเป็นต้องมีศิลปะแห่งภาษารองรับ คือ “นฤมิตรถ้อยคำด้วยสัมผัส” การที่เนาวรัตน์ให้กวีสามารถ “นฤมิตร” ถ้อยคำนั้น เป็นการย้ำความเป็นปราชญ์ทางภาษาของกวี แต่สิ่งที่เนาวรัตน์อธิบายต่อไปนั่นคือ การนฤมิตรที่ใช้ “สัมผัส” อันเป็นการคล้องจองกันของคำและเสียงภาษาของฉันทลักษณ์เท่านั้น เพราะสิ่งที่กวีจำเป็นต้องมีได้แก่ “สัมผัสใจผู้ใจ” ซึ่งเป็นการถ่ายทอดสุนทรียศิลป์ทางภาษาอย่างประณีตลึกซึ้งกว่าสัมผัสด้านภาษาอย่างเดียว

เนาวรัตน์ได้สรุปความคิดในเรื่องคุณสมบัติของกวีไว้ว่า “ไม่จำกัดกวีไว้แต่ในคำ” อันเป็นประกาศ “อิสรภาพ” ของกวีนิพนธ์ว่ามีได้เป็นเพียงศิลปะแห่งภาษาและถ้อยคำเท่านั้น แต่กวีนิพนธ์เป็นสุนทรียะอันกว้างขวางลึกซึ้งที่สามารถสัมผัสได้โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ในกรอบแห่งฉันทลักษณ์หรือไวยากรณ์ของภาษา

ในขณะนี้ ดูเหมือนว่าเนาวรัตน์จะมีความเห็นใกล้เคียงกับอังคารผู้ประกาศว่า มีกวีนิพนธ์อยู่ในสรรพสิ่งทั้งหลาย ในธรรมชาติและในจักรวาล ในท้องฟ้า ดวงดาว ใบไม้ ลำธาร ฯลฯ เป็นหน้าที่ของกวีที่จะมีสติปัญญาและผัสสะอันแหลมคมที่จะมองเห็น รับรู้ สุนทรียอันเป็นกวีนิพนธ์นี้ แล้วนำมาสร้างสรรค์ ถ่ายทอดเป็นศิลปะให้ผู้อื่นได้รับรู้ซาบซึ้งตาม

ในชักม้าชมเมือง กวีนิพนธ์เรื่องยาวของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ได้มีการแสดงทรรศนะเรื่องคุณค่าของวรรณคดีไว้ว่า กวีนิพนธ์และวรรณคดีนั้นมีค่าประดุจ “เพชร” สูงค่าที่ประดับ คือเป็นเกียรติยศแสดงความเป็นเอกราชของชาติ

เพชรพาที่ประทับพร้อม	ภาษา
ประทุทุกเพียบพรรณนา	นี้โน้น
อวดไทยโอไทยมา	ทุกเมื่อ
เอกราชอักษราโพน	ผลัดผู้ดำรง
(ชักม้าชมเมือง, หน้า 7)	

ความคิดว่าวรรณคดีหรือกวีนิพนธ์เป็นศิลปะอันสูงเปรียบประดุจเพชรแห่งภาษานั้น เป็นความคิดอันมีลักษณะเป็น “ชนบ” ที่สืบทอดกันมานานแล้วในวรรณคดีไทย อาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลจากวรรณคดีสันสกฤตที่มักเปรียบวรรณคดีเป็นพวงดอกไม้หรือแก้วมณีอันมีค่า

เนาวรัตน์ยังได้กล่าวถึงจุดกำเนิดของวรรณคดีว่า เกิดจากชีวิตของมนุษย์อันเป็นเนื้อหาและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์วรรณคดี เพราะชีวิตของมนุษย์มีเรื่องมากมายอันสร้างแรงบันดาลใจแก่กวีได้ แต่กวีจะต้องเข้าใจศึกษาชีวิตมนุษย์ด้วยปัญญาเพื่อนำมาสร้างงานของตน

ใช้ชีวิตรู้ชี้นเป็นแบบบท	ประจจจนเนบเนื่องร้อยเรื่องไข
หลากหลายแบบขลคิดจิตดูใจ	จักสอดใส่สร้อยสว่างไว้ทางกวี
(ชักม้าชมเมือง, หน้า 19)	
ชีพคนคือต้นแบบ	ฉบับไข
เกิดเกิดวรรณกรรมไพ-	เราะแล้ว
สายธารที่หลั่งไหล	พันหลาก
สายแห่งวรรณศิลป์แก้ว	ส่องแก้วมณิลาย
(ชักม้าชมเมือง, หน้า 19)	

การใช้ชีวิตมนุษย์เป็นต้นแบบในการสร้างวรรณคดีนี้ เป็นการย้ำถึงทรรศนะที่กวีแสดงไว้แล้วว่า “เธอต้องเขียนชีวิตจากชีวิต” เพื่อให้วรรณศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้นนั้นเป็น “สัมผัสใจสู่ใจ” โดยไม่มีกรอบแห่งฉันทลักษณ์เป็นตัวกำหนดนั่นเอง

ผูกพันครึ่งคืบความงดงามแห่งธรรมชาติในคำหยาด และเพลงขลุ่ยผิว

การบรรยายหรือพรรณนาธรรมชาติถือเป็นแก่นสำคัญประการหนึ่งของวรรณคดีไทย กวีไทยให้ความสนใจกับธรรมชาติในฐานะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของความเป็นวรรณคดี คือ การสร้างความสะเทือนใจในระดับต่างๆ ด้วยเหตุนี้ในคำหยาด อันเป็นงานรวมบทกวีเล่มแรก จึงมีกวีนิพนธ์หลายบทที่เขียนพรรณนาธรรมชาติโดยเฉพาะ มีความไพเราะซาบซึ้ง และมีลักษณะการพรรณนาที่ให้รายละเอียดของธรรมชาติที่พรรณนา จนผู้อ่านเห็นภาพนั้นอย่างชัดเจนใจได้ แม้ภาพ

นั้นจะเป็นภาพรวมๆ หรือเป็นเพียงบรรยายภาพและอารมณ์ร่วมของกวีที่เกิดจากการรำลึกถึงธรรมชาติ ตัวอย่างการพรรณนาธรรมชาติเช่นในบท “คืนหนึ่งในแควน้อย” “ด้วยความรัก” “กลับบ้าน” “บนพรมใบไม้” เป็นต้น

เนาวรัตน์พรรณนาธรรมชาติจากความทรงจำรำลึกอันมีเต็มเปี่ยมมากกว่าจะมานั่งมองธรรมชาติในปัจจุบันขณะนั้น แต่ลีลาการพรรณนายังมีรายละเอียดทั้งใน สี แสง เสียง อันปรากฏเป็น “ชีวิต” ของธรรมชาติ กวีได้อธิบายการรับรู้และรำลึกนึกถึงธรรมชาตินี้ไว้อย่างชัดเจนว่า “ภาพเช่นนี้นึกเห็นเป็นเพียงภาพ ยังกำซาบซึ่งจิตยามคิดฝัน”

ในบท “ด้วยความรัก” กวีใช้การขึ้นต้นบทที่ทำให้เห็นว่า เป็นการระลึกย้อนหลังถึงภาพของธรรมชาติว่า “เคยคิดถึงเมืองทองแม่กลองแก้ว คิดถึงแนวเนินเขาเป็นเงาเขียว” หรือในบท “กลับบ้าน” เป็นลักษณะการผสมผสานการพรรณนาให้รู้ถึงถึง “ปัจจุบัน” และการใช้จินตนาการสร้างภาพตามที่ปรารถนา โดยขึ้นต้นบทด้วยความเศร้าเดียวดายของธรรมชาติว่า “คว้นไฟลอยอ้อยอิ่งทิ้งทิวไม้ เป็นภาพไหวอยู่หว่างกลางความเหงา ฟาสีจืดซีดหม่นปนทึมเทา ทาบทิวเขาครีမ်เขียวคูเดียวดาย” และจบด้วยอารมณ์เดียวกัน คือ ความอ้างว้างเศร้าสร้อยด้วยการซ้ำกับวรรคแรกว่า “คว้นไฟลอยอ้อยอิ่งทิ้งทิวไม้ เป็นภาพไหวอยู่หว่างกลางเวหน” และในบท “บนพรมใบไม้” อันเป็นบทกวีที่รู้จักแพร่หลาย เนาวรัตน์ได้พรรณนาธรรมชาติที่สะท้อนคุณค่าพื้นฐานของความจริงและการสร้างภาพและอารมณ์โดยการเลียนเสียงธรรมชาติ และให้ภาพของธรรมชาติบวกกับ “ภาพฝัน” คือเจ้าหญิงกับเจ้าชาย สร้างขึ้นเป็นประคอง “ตัวละคร” ในบทกวีนั้นกล่าวไว้ว่า

ไผ่ซอกอ้อเอืดอกเบียดคอด	ลมลอดไล่เลี้ยวเร็วไผ่
ออกแอดแอดคอดคอดไกว	แพใบไล่น้ำลำคลอง
.....	
เธอคงหลงคอยคอยหาย	เจ้าชายไม่เห็นเป็นเพื่อน
สีแดงแดงแดงแดงเผื่อน	เหมือนเหมือนเลื่อนลับดับลง
แอดซอกอ้อคอดแอดคอดคอด	ไผ่สอคพลอดซอพ้อส่ง
นิยขน้ำค้างร้างลง	เศษผงใบไผ่ไปปลิว

เพลงขลุ่ยผิว เป็นหนังสือกวีนิพนธ์รวมเล่มที่รู้จักกันมากอีกเล่มหนึ่งของเนาวรัตน์ เราจะได้เห็นการใช้ธรรมชาติมาเป็นสื่อวรรณศิลป์อย่างหลากหลาย เพราะงานเล่มนี้เป็นการใช้กวีนิพนธ์ “บรรยายภาพ” คือมีภาพธรรมชาติอันงดงามยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นต้นไม้ ดอกไม้ ท้องฟ้า กลุ่มเมฆ หรือดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ อาจกล่าวได้ว่าภาพอันงดงามของธรรมชาติเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของ “สาร” ทางอารมณ์ที่กวีต้องการจะสื่อ

การพรรณนาธรรมชาติในเพลงขลุ่ยผิว นี้มีลักษณะเป็นการให้ข้อคิด คติธรรม ตลอดจนการเห็นธรรมะจากธรรมชาติ เป็นการมองสภาพธรรมชาติ ในแง่ของความเป็นสัญลักษณ์แทนความหมายอันลึกซึ้ง มิใช่การมองเห็นเพียงความงาม ความประทับใจจากธรรมชาติ แต่เป็นการสำรวจ สัมผัส ธรรมชาติด้วยปัญญา ทำให้เห็นสิ่งที่ธรรมชาติจะบอกกล่าวแก่มนุษย์ เช่นในเพลงขลุ่ยผิว บทที่ 9 กวีได้พรรณนาสภาพของดวงจันทร์และดวงดาว ว่ามีความเปลี่ยนแปลงเหมือนความสุขทุกข์ในชีวิต ที่ขึ้นอยู่กับความหวังและพลังใจของแต่ละคน กวีได้ปลุกปลอบใจ ให้กำลังใจ ตลอดจนให้ “ธรรมะ” แก่ผู้อ่านไปด้วยพร้อมๆ กันอย่างกลมกลืน โดยเฉพาะการจบบทด้วยการให้กำลังใจในรูปประโยค “คำสั่ง” ที่กวีพูดกับผู้อ่านโดยตรงว่า “จงก้าวที่ละก้าว ละก้าวไปอิงปลายทาง” ลักษณะการให้กำลังใจและให้ธรรมะเช่นนี้ปรากฏในบทอื่นๆ อีกหลายบท เช่น บทที่ 10 ที่ว่า

สะอาด สว่าง สงบ	จงพบเสียเถิดดวงจิต
ชีวิตคือสรรพชีวิต	นิคณคนน้อยน้อยร้อยเรียง

นอกจากนี้ในบางบทเนาวรัตน์ยังใช้กลวิธีเล่าเรื่องให้มีธรรมชาติเป็นตัวละครอันมีพฤติกรรมในเรื่อง เช่น บทที่ 27 ที่ได้เขียนได้รู้ย้อย่างพริ้ว ยืนหยัคนกจากลำทำหน้” กวีใช้กลวิธีการพูดกับผู้อ่าน คือใช้สรรพนาม “ฉัน” เป็นผู้เล่า

เรื่อง ซึ่งทำให้เรื่องกวีเล่าคู่เป็นเรื่องปัจจุบันใกล้ตัว มิใช่เรื่องนิยายในอดีต ทำให้สารที่กวีต้องการจะสื่อมีความชัดเจนยิ่งขึ้น และในบทที่ 31 กวีใช้จินตนาการผสมผสานสร้างสัญลักษณ์ “ธรรมชาติ” จากธรรมชาติอย่างแนบเนียนงดงาม สร้างความนุ่มลึกซึ่งในแง่การตีความ ผู้อ่านจะได้ข้อคิดหรือธรรมะจากการตีความของตน “ต้องไปจนสุดโคนรัง แล้วมุ่งคืนสู่หล้า ฉันเห็นนกน้อยผินพา นกร้อยพันผวาบินสวนทาง”

มีผู้กล่าวไว้ว่า “กวีเป็นผู้มีพันธกิจต่อสังคมด้วยบทกวีนิพนธ์ นั่นคือภาระหน้าที่ของกวีในฐานะที่ เป็นผู้สร้างศิลปะ ด้วยภาษา และเป็นปราชญ์ทางภาษาผู้จะมีส่วนสร้างสรรค์วัฒนธรรมของสังคม พันธกิจของกวีมิใช่กฎบัญญัติที่ตั้งขึ้นเพื่อให้กวีประพฤติปฏิบัติตาม แต่เป็นสถานภาพและทัศนคติของสังคมที่มองกวีรวมทั้งความคาดหวังจากกวี หรืออาจเป็นความมุ่งมาดของกวีที่มองตนเองว่า มีภาพกิจและหน้าที่ประการใดบ้างต่อผู้อ่านงานของตน ต่อสังคม และต่อโลกโดยรวม”

งานกวีนิพนธ์ทั้งสามเล่ม คำหยาต ชักมั่วชมเมือง และเพลงขลุ่ยสัว ผลงานเพียงส่วนหนึ่งของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ก็คงเป็นไปตามคำกล่าวนั้น

กวีผู้นี้จึงถือเป็นปราชญ์ทางภาษา ที่สามารถสืบทอดวิญญูณวรรณศิลป์จากอดีตให้มีชีวิตอันสอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน ด้วยรากฐานสร้างสรรค์แห่ง “ขนบ” การเลือกสรร “ขนบ” มาใช้ทำให้งานของกวีร่วมสมัยยังคงมี “เสน่ห์” แห่งวรรณศิลป์ เป็นที่ยอมรับแก่ผู้อ่านเสมอมา และธรรมชาติอันเป็นแก่นสำคัญในวรรณคดีไทยยังคงเป็นพลังบันดาลใจแก่กวี และกวีผู้นี้ยังใช้ธรรมชาติสร้างศิลป์และอารมณ์สะท้อนใจในระดับต่างๆ ในงานของตนอย่างมีประสิทธิภาพ

“...ดังนั้นผู้แสวงหาและกระหายอยากความงดงามแห่งสุนทรีย์ด้วยการเสพสุขถ้อยอักษรจึงสมควรพินหน้ผ่านเลขหนังสือรวมกวีนิพนธ์ ผลงานของปราชญ์ทางภาษานาม เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์...แม้แค่เล่มเดียว”

น.ส. นารินทร์ญา อภัย

มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ อ. แม่อาข จ. เชียงใหม่

และแล้วฉันก็เจอ...

ในชีวิตของคนทุกคนล้วนแต่มีการไขว่คว้าและค้นหาสิ่งที่ตัวเองต้องการ บางคนรู้ว่าตัวเองต้องการอะไร และค้นพบสิ่งที่ตัวเองต้องการ แต่กับบางคนแล้วต้องเดินทางหรือค้นหาทั้งชีวิต ดังนั้นการสังเกตประสบการณ์ให้กับชีวิตก็เป็นส่วนสำคัญ ที่จะช่วยให้เราค้นหาตัวเองและค้นพบในสิ่งที่ต้องการ

การอ่านหนังสือก็เป็นวิธีหนึ่งที่เราจะ ได้สังเกตประสบการณ์ที่ดี และเป็นการบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งปัญญาให้เจริญงอกงาม เพราะหนังสือทุกเล่มทุกเรื่องล้วนแต่มีความมหัศจรรย์รอให้คนอ่านได้ค้นหา ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความคิด จินตนาการ โลกทัศน์ใหม่ที่กว้างไกล และการอ่านหนังสือยังเป็นการสะท้อนภาพหรือจินตนาการ ของสิ่งที่เราสนใจอยู่ได้ดีกว่าการฟังจากผู้อื่น หรือดูเพียงอย่างเดียว

และเพื่อเก็บเกี่ยวประสบการณ์อันล้ำค่าจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการอ่านหนังสือ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือประเภทต่างๆ เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย วรรณคดีของบุคคลต่างๆ ซึ่งยกตัวอย่างมานี้ล้วนแต่เป็นงานเขียนที่ข้าพเจ้าชื่นชอบ เพราะเป็นงานเขียนที่ทำให้เกิดจินตนาการและคิดรวมไปพร้อมๆ กับนักเขียนที่มีกลวิธีการนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย อีกทั้งงานเขียนประเภทนี้เป็นงานเขียนที่ต้องใช้ศาสตร์ของศิลปะและความสามารถที่มีอยู่ออกมาใช้ให้มีคุณค่า จึงไม่ง่ายเลยที่กล่าวจะเป็นหนังสือสักเล่มหนึ่งให้เราได้อ่าน และจากประสบการณ์การอ่านที่ผ่านมาก็มีหนังสือหลายเล่มหลากหลายรูปแบบ แต่ที่มีความประทับใจมากและคิดว่ามีคุณค่าควรแก่การแนะนำให้เพื่อนๆ ได้เลือกอ่านกัน ทั้งสามเล่ม คือ คิดถึงทุกปี ท่างสำราญ และ วิษุณ

เล่มแรก คิดถึงทุกปี เป็นผลงานของนักเขียนนักเดินทางหลงอาณ ซึ่งมีนามว่า บินหลา สันกาลาคีรี เป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้น มีทั้งหมดเก้าเรื่อง แต่เป็นเก้าเรื่องที่คัดสรรมาเป็นอย่างดี เพราะผู้เขียนใช้เวลานานกว่า 7 ปี ในการรวบรวมเรื่องสั้นเหล่านี้ ใช้ประสบการณ์ที่มีและจากการเดินทางท่องเที่ยวไปต่างแดนของผู้เขียนเองมาเป็นเรื่องสั้น ซึ่งแต่ละเรื่องเป็นเหมือนการบันทึกเรื่องราวความนึกคิดของตัวเองลงไป หรือถ่ายทอดประสบการณ์ของคนอื่น ดังเช่น เรื่องนครคนดี ซึ่งแต่พี่ซื้อข้าพเจ้าก็รู้สึกแปลกใจว่านครคนดี มีเมืองที่ชื่อแบบนี้ด้วยหรือ เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวของน้อง คือคนที่ผู้เขียนเพื่อนถึง ซึ่งน้องนี่แหละ เป็นคนไปเที่ยวที่นครคนดีและเขียนประสบการณ์อันน่าตื่นเต้นมาเล่าให้ฟัง เพราะน้องเป็นคนชอบการเดินทาง เธอเดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศต่างๆ อย่างไม่เคยหยุด เธอไม่เคยคิดว่าการท่องเที่ยวเป็นการสิ้นเปลือง เพราะเธอไปแบบนักท่องเที่ยวที่ไปเพื่อต้องการเที่ยวจริงๆ อีกทั้งเธอยังไม่เคยกลัวที่จะต้องเดินทางคนเดียว

น้องเดินทางไปนครคนดีด้วยรถไฟ ดังนั้นเธอจึงระแวงระวังตัวอยู่ตลอดเวลา แม้ในขณะที่นอนหลับอยู่ พอรุ่งเช้าเธอก็สะดุ้งตื่น เห็นชายร่างผอม โทรมใส่เสื้อผ้าเก่าๆ ข้อมาที่เธอ เธอจึงคิดว่าเขาเป็นขโมยเพราะทำทางให้มาก แต่พอเขาตะโกนว่าจึงรู้ว่าเขาเป็นเจ้าหน้าที่กรมศิลปากรบอกให้เธอไปวัดหน้าและถ่ายรูปที่กรมศิลปฯ ซึ่งคงจะเป็นธรรมเนียมของนักท่องเที่ยวที่มามีเที่ยวที่นี้ต้องทำกัน พอรถไฟจอดถึงสถานี น้องเดินไปตามถนน เธอเห็นอนุสาวรีย์ต่างๆ มากมาย โดยไม่ซ้ำกันเลย ที่เห็นชัดๆ ก็รูปคนหนึ่งยืนเด่นตระหง่าน สายตามุ่งมั่น มือขวากำชูขึ้นฟ้า และมือซ้ายอุ้มหม้ออมสันแนบอก พอเธอเหลียวมองไปทางไหนก็มีแต่อนุสาวรีย์ เป็นอนุสาวรีย์ของหนดี แต่แปลกพิกลเพราะความจริงคนดีเหล่านี้ตายหมดแล้ว น้องเดินไปพบราชา (ชื่อของชายที่พบเมื่อเช้านี้) แต่ท่าทางที่เห็นครั้งนี้คือความสงบเขือกเย็นเวลาทำงาน กับผู้ชายร่างอ้วนที่ขึ้นทำงานเขาแล้วเดินสายพุงออกไป

ระหว่างที่เดินทางไปวัดหน้าและเอกษรย์ครูปโคจรสรีระกันนั้น ราชาก็เปลี่ยนไปเป็นคนละคน เขาคุยเรื่องต่างๆ อย่างไม่หยุด เขาเล่าว่าเมื่อก่อนสมัยหนุ่มๆ ไม่รอบคอบพอ ไม่ได้ถ่ายรูปและจดสัดส่วนเอาไว้ คราวไหนที่คนคิดถูกฆ่าชนิดศพและ ก็ลำบากกับการทำงานมาก ถึงแม้เธอจะพะอืดพะอมแต่ก็ตั้งใจถามว่าใครคืออนุสาวรีย์ผู้ยอมสละตนให้ชนชาติไทย เขาจึงเปิดดัชนีค้นและอ่านให้ฟัง “อนุสาวรีย์วีรบุรุษหมายเลข 65 เดิมเป็นข้าราชการกรมสรรพากร ดายตอนอายุ 32 เพราะเปิด โปง ส.ส. ที่ร่วมกันเก็บภาษีเด็กนักเรียนอนุบาลแล้วมอมมิบเอาเงินไปเที่ยวเมืองนอก” และอีกหลายแท่น พบว่า ผู้หญิงที่สวมชุดมูฮัมหมัดใส่สะเอวบนถังขยะ เป็นวีรสตรีแม่บ้านผู้ไม่ยอมจำนนให้ชาวเผด็จการ ยังมีนักข่าวคนหนึ่งตายเพราะแฉเบื้องหลังการค้าอาวุธของนายทหารใหญ่ ส่วนเด็กนักเรียนถูกกระเป๋ารถเมล์ตีจนกระดูกหักหักที่อ้าปากทวงสตาค์ตอน

พอพูดคุยกับราชาไปเรื่อยเปื่อย จึงรู้ว่าผู้ชายคนที่อ้วนและชอบเอานิ้วชี้สั่งคนนั้นแหละเป็นนายกรัฐมนตรี เป็นมาหลายสมัย สมัยนั้นก็จะได้เป็นอีก เพราะคู่แข่งที่เคยชิงดีชิงเด่นกันก็กลายเป็นอนุสาวรีย์ไปแล้ว พอเธอถามว่าเขาไม่มีทางเลือกหรือ เขาจึงตอบว่าก็เพราะเขาเลือกที่จะเป็นคนเลวที่ยังมีชีวิตอยู่ คนอื่นๆ ก็เลือกเป็นเหมือนเขาคนนี้แหละ เธอฟังแล้วแทบหล่นใจคิดถึงเมืองไทยขึ้นมาทันที

ก่อนการเดินทางกลับ โดยรถไฟ ยังพอมีเวลาเหลืออีกมาก น้องจึงคิดว่าจะไปดูหนังสักกรอบด้วยซ้ำ แต่แล้วก็เปลี่ยนใจ เพียงก้าวจะขึ้นขบวนขาลา ใครคนหนึ่งเอื้อมมาคว้าข้อมืออย่างแรงแล้วข่มขู่ให้เธอไปเลือกตั้ง ทั้งที่เธอบอกว่าไม่ใช่คนเมืองนี้ แต่คนที่ไปเลือกตั้งก็ล้วนแต่ไม่ใช่คนเมืองนี้ ต่างก็โดนบังคับมาทั้งนั้นให้เลือกนายอ้วน ทั้งที่เธออยากจะทำอะไรก็ได้ เพราะยังมีผู้ชายร่างใหญ่ยืนคุมอยู่ที่ตู้ลงคะแนนเสียง กลับจากนครคนคิดรวมนั้น น้องจึงเปลี่ยนไปมาก บางครั้งก็ถามลอลๆ ว่า รัฐใหม่ทีนครคนคิดมีคนคิดมากกว่าเมื่อวานกี่คน

นอกจากเรื่องนครคนคิดแล้วยังมีอีกหลายเรื่องที่น่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็น คิดถึงทุกปี เรื่องราวความรักที่ยากเกินกว่าจะเข้าใจ งามอน เรื่องของช่างแสนรู้ที่เป็นเพื่อนรักกับพรานกะเหรี่ยงมาตั้งแต่เด็กๆ และพรานเกือบจะต้องฆ่าเพื่อนรักเพื่อตัวเองของมันมาให้นายทูนหน้าเลือด งามแสดควา เรื่องราวของความตื้นตันกับการจะได้เห็นหน้าของลูกคนแรก ทั้งหมดนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของรวมเรื่องสั้นคิดถึงทุกปี แต่ยังมีอีกหลายเรื่องที่น่าสนใจ ไม่แพ้เรื่องที่กล่าวมาแล้ว

และอีกเล่มหนึ่งคือ ช่างสำรวจ นวนิยายร่วมสมัยของนักเขียนมือทอง เคือนวาด พิมวณา และหนังสือเล่มนี้เองที่ได้รับคัดเลือกให้ได้รับรางวัลซีไรต์ ประจำปี 2546 ซึ่งผู้เขียนได้ใช้ประสบการณ์เล็กๆ น้อยๆ สัมผัสความงาม ความวุ่นวายที่พบเจอทุกวัน เขียนเป็นนวนิยายเล่มนี้ขึ้นมาที่มีความหลากหลายของเนื้อหาและอรรถรสการเขียน

ช่างสำรวจ เป็นเรื่องราวของเด็กชายวัย 5 ขวบ นั่นก็คือ กำพล ช่างสำรวจ ที่ถูกละเลยทอดทิ้งจากผู้เป็นพ่อและแม่ เพราะทั้งสองแยกทางกันและไม่มีใครจะแบกภาระเลี้ยงดูกำพล เขาจึงถูกปล่อยให้อยู่กับชาวชุมชนบ้านคุณแม่ทองจันทร์ ซึ่งก็เป็นเพื่อนบ้านของพ่อกับแม่ของเขาเอง กำพลจึงเป็นเด็กที่ทุกคนให้ความเอ็นดูสงสาร จึงช่วยเหลือด้วยการเลี้ยงข้าวเลี้ยงน้ำให้ที่นอนกับกำพลหมุ่นเวียนสับเปลี่ยนกันไป แต่กระนั้นก็ไม่มีความสามารถเลี้ยงดูเป็นผู้ปกครองได้ตลอด เพราะคนในชุมชนนี้ล้วนแต่มีฐานะยากจน ทำให้กำพลต้องหยุดเรียนไป 1 ปี และระหว่างนั้นเขาก็ทำงานช่วยชาวบ้านแถมนี้ได้เป็นค่าขนมบ้าง อย่างไรก็ตามกำพลก็ยังอยากได้ครอบครัวของเขาได้กลับมาเป็นเหมือนเดิม ถึงจะรู้ว่ามันเป็นไปไม่ได้ แต่เขาก็ยังแอบหวังอยู่ลึกๆ เพราะบางเวลาเขาก็รู้สึกเหงาและอดไม่ได้ที่จะร้องไห้ แต่ด้วยความที่เป็นอยู่และสถานการณ์ต่างๆ บังคับให้เขาต้องเป็นเด็กที่เข้มแข็ง กล้าที่จะเผชิญกับความจริง แม้เขาต้องเจ็บปวดเพียงใด

และเล่มสุดท้ายคือผลงานเขียนของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมท ปรมาจารย์ผู้มีผลงานเป็นเลิศทางด้านการประพันธ์ ทั้งมรดกทางความคิดที่มีคุณค่ายิ่งใหญ่ให้แก่ประเทศไทย นั่นก็คือ วัชรุน หนังสือที่สะท้อนแนวคิดเรื่องราวของวัชรุนในมุมมองต่างๆ ให้แก่ผู้อ่านทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัววัชรุนเอง ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้หลักผู้ใหญ่ที่ดูแลบ้านเมือง ให้ได้ศึกษาเรียนรู้พฤติกรรมอันล่อแหลม และจะหลีกเลี่ยงการกระทำนั้นอย่างไร วัชรุน ผลงานเขียนเล่มนี้เป็นข้อเขียนที่มีอรรถรสและ

เป็นผลึกความคิดที่มีประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งท่านได้เขียนถึงวัยรุ่นในหลายมุมโลก หรือแม้กระทั่งวัยรุ่นไทยเอง เกี่ยวกับปัญหาที่มีมานานและควรจะได้รับแก้ไขอย่างถูกต้อง

โดยแบ่งข้อเขียนออกเป็นตอนๆ ดังเช่น ตอน พ่อสอนลูก กล่าวถึงปัญหาการอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นเพราะอะไรเด็กวัยรุ่นปัจจุบันจึงมีความเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็ว และมีแนวโน้มว่าปัญหาของวัยรุ่นจะทวีความรุนแรงกลายเป็นปัญหาระดับชาติที่ต้องแก้ไข และย้อนกลับไปว่าในอดีตเกิดความผิดพลาดประการใด ท่านเชื่อว่าผลจากการอบรมเด็กของผู้ใหญ่สมัยก่อนทำให้เราได้ผู้ใหญ่สมัยปัจจุบัน ซึ่งพิจารณาแล้วก็จะเห็นว่าผู้ใหญ่สมัยก่อนนั้นถึงจะคิดทางอื่นสักเท่าไร ก็ยังห่อนความสามารถในการอบรมบุตรอยู่ เพราะผู้ใหญ่ในปัจจุบันอันเป็นผลงานของการอบรมนั้นใครก็รู้ว่าไม่คึก ผู้ใหญ่ต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็กบ้าง และเด็กก็ต้องรู้จักรับฟังอย่างมีเหตุผล เพราะทุกอย่างในโลกล้วนแต่มีเหตุ และก็อย่าไปยอมรับคำบอกเล่าใดๆ จากผู้ใหญ่โดยมิได้อามาเหตุ จนกว่าจะได้รับคำอธิบายนั้น และปัจจุบันปัญหาวัยรุ่นเป็นปัญหาของทุกประเทศ หรือแม้กระทั่งประเทศไทยเอง ซึ่งมีสาเหตุหลายประการด้วยกันคือ

ประการแรก เด็กวัยรุ่นเหล่านี้มาจากครอบครัวที่แตกแยก (broken home)

ประการที่ 2 เกิดจากปัญหาในครอบครัว ที่พ่อแม่ทะเลาะวิวาทเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีกับลูก ทำให้ลูกไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ขาดความใกล้ชิดในครอบครัว และส่วนใหญ่จากการศึกษาวิจัยจะเป็นครอบครัวที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรมที่มีความเจริญแล้วของทุกประเทศ

ประการที่ 3 จากการคบค้าสมาคมกับเพื่อนต่างเพศ หรือเพศเดียวกันที่เกิดการรวมตัวกันเป็นแก๊ง เป็นก๊วน หรือเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของวัยรุ่นที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ในขณะที่จิตใจยังอ่อนวัยเกินไป จึงไม่สามารถดูแลตัวเอง และทำให้เกิดปัญหาโดยที่ไม่ทันได้คิด เช่น ปัญหาชู้สาว

ประการสุดท้าย เกิดจากการเลี้ยงดูหรืออบรมที่ผิดของพ่อแม่ซึ่งตามใจเด็กจนเกินไป ไม่สร้างความเชื่อถือให้กับลูก ทำให้ลูกไม่เชื่อฟังและขาดความเคารพยำเกรง

ถึงเวลาแล้วที่รัฐจะต้องเข้ามามีส่วนช่วยเหลือหรือรับผิดชอบ อย่างการก่อตั้งสถานอบรมเด็กที่เคยกระทำผิดให้ได้สำนึก และปรับปรุงตัวเองใหม่ให้เป็นคนดีของสังคมได้อีกครั้ง ซึ่งเป็นนโยบายที่ต้องนำมาใช้ในอนาคตเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน

จากการที่ได้อ่านหนังสือทั้งสามเล่มตามรูปแบบนี้ วิเคราะห์ได้ว่าสิ่งที่ได้รับและคุณค่า หรือข้อคิดทรงตะนะที่ได้ย่อมแตกต่างกันไป เริ่มจากเล่มแรก คิดถึงทุกปี งานเขียนเรื่องสั้น ที่มีข้อคิดคติเตือนใจที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะทุกเรื่องล้วนแต่เป็นประสบการณ์ชีวิตของผู้เขียนเองทั้งในเรื่องการงาน ความรัก ครอบครัว ความรู้สึกนึกคิดต่างๆ ล้อหลอกลงมาในงานเขียน ซึ่งสามารถนำการกระทำบางอย่างที่เป็นข้อผิดพลาดที่ถูกนำมาเล่าไว้เป็นบทเรียน

และอีกเล่มคือ ช่วงสำราญ งานเขียนนวนิยายที่แฝงข้อคิดคติเตือนใจไว้มากมาย แต่จะเน้นที่สถาบันครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ เพราะครอบครัวเป็นส่วนเล็กที่สุดในสังคม ถ้าเกิดปัญหาในครอบครัวขึ้น อย่างครอบครัวของกำพล เด็กคือคนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ อันจะส่งผลตามมาในสังคมอีกทอดหนึ่ง ซึ่งทุกคนในชุมชนนั้นต้องช่วยกันรับผิดชอบดูแลกำพล แม้ว่าสังคมนั้นจะเป็นสังคมของคนที่มีฐานะยากจน แต่ทุกคนก็ยังมีความรับผิดชอบต่อสมาชิกคนหนึ่งคนในสังคมที่ถูกทอดทิ้ง ทุกคนจึงให้ความเมตตาและสงสารกำพล ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นสายใยความผูกพัน ในสังคมเล็กๆ ที่หลงเหลืออยู่จริงของสังคมไทย

และสุดท้าย วัยรุ่น งานเขียนแสดงแนวคิดและปรัชญาเกี่ยวกับวัยรุ่น เป็นผลงานที่สะท้อนปัญหาสังคมและมีคุณค่ายิ่งสำหรับทุกเพศทุกวัย เป็นสื่อที่สร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นระหว่างผู้ใหญ่กับวัยรุ่นให้เป็นไปในทางเดียวกัน ซึ่งข้าพเจ้าเองก็เป็นวัยรุ่นคนหนึ่ง พอได้อ่านงานเขียนเล่มนี้แล้วทำให้เข้าใจผู้ใหญ่มากขึ้น ว่าทำไมผู้ใหญ่ต้องว้าวอย่างนั้น ให้ทำอย่างนี้ กระทั่งผู้ใหญ่เองก็ตาม ถ้าได้อ่านเล่มนี้แล้วจะเข้าใจวัยรุ่นได้มากขึ้น ทำให้ทรงตะนะต่างๆ ที่มีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับกา

รอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยรุ่นเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ถูกต้อง จะเข้าใจและรู้ในความต้องการของวัยรุ่น ทำให้ช่องว่างระหว่างวัยลดลง และคนในสังคมทุกเพศทุกวัยก็จะอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

อนึ่งในการอ่านหนังสือทั้งสามเล่ม ซึ่งเป็นสามงานเขียนสามรูปแบบ ที่มีลักษณะเฉพาะของแต่ละงานเขียน ทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ทักษะทางภาษาและศิลปะการประพันธ์ที่มีความแตกต่างกันตามประเภทของงาน โดยเริ่มที่คิดถึงทุกปี เป็นการนำเสนอเรื่องสั้นที่หลากหลาย แต่จะเน้นให้ตัวผู้เขียนเองเป็นคนถ่ายทอดเรื่องราวนั้น เพราะสามารถสอดแทรกอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ของตัวเองลงไปได้ ประกอบกับการใช้ภาษาและสำนวนที่อ่านแล้วเข้าใจง่ายทำให้เกิดจินตนาการร่วมไปกับผู้เขียน และตอนจบของแต่ละเรื่องยังทิ้งท้ายไว้ให้คนอ่านได้คิด

แต่กับช่วงสำราญ นั้นเป็นนวนิยายที่ผูกเรื่องมาจากนิยามของคำว่า “ชีวิตในโลกที่ถูกสะเลาะ” ซึ่งเป็นโจทย์ที่ผู้เขียนเองได้ตั้งไว้ และนำเสนอเรื่องราวผ่านการดำเนินเรื่องของตัวละคร และใช้ภาษาที่สอดคล้องกับตัวเนื้อเรื่องได้อย่างน่าสนใจ ผู้เขียนนำเสนอเรื่องราวแยกย่อยเป็นบทต่างๆ ซึ่งมีประเด็นคมชัดในตัวเอง และยังร้อยเรียงเป็นเอกภาพที่ทำให้เราเข้าใจสภาพของสังคมได้ชัดเจน เหมือนเป็นภาพจำลองของสังคมไทยที่มีอยู่จริง

และสุดท้ายวัยรุ่น งานเขียนประเภทแนวคิด วรรณคดีต่างๆ แม้ว่าเวลาที่เขียนกับปัจจุบันจะต่างกันมากก็ตาม แต่ก็เป็นที่ยอมรับอยู่แล้วว่าปัญหาเด็กวัยรุ่นยังคงอยู่ทุกยุคทุกสมัยและงานเขียนนี้ยังป็นงานเขียนเข้ายุคสมัยได้ดี เพราะมีการนำเสนอได้สอดคล้องกับแนวคิดของแก่นเรื่อง คือ เรื่องของวัยรุ่นได้อย่างน่าสนใจ ใช้ภาษาได้แบบขยลทำให้งานเขียนได้อรรถรสของข้อเท็จจริง หรือวรรณคดีของท่านเองซึ่งนับว่าเป็นปรัชญาและแนวความคิดที่มีคุณค่ายิ่งแก่สังคมไทย

ดังนั้นหนังสือทั้งสามเล่มนี้จึงมีคุณค่ายิ่งสำหรับเยาวชนไทย ได้เลือกอ่านงานเขียนที่มีรูปแบบแตกต่างกัน แต่มีคุณค่าทั้งให้ความรู้สึคนึกคิด คติเตือนใจ และคุณค่าความงามทางวรรณศิลป์ให้กับผู้อ่านเหมือนกัน เพราะงานเขียนทั้งสามเล่มนี้ เต็มไปด้วยพลังของความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ คติเตือนใจ ปรัชญาในการดำรงชีวิต ที่รอให้คนที่รักการอ่านอย่างเพื่อนๆ ทุกคนได้ไปสัมผัส และค้นพบสิ่งที่ทุกคนอยากไปสัมผัส ซึ่งอาจทำให้เสียเวลาไปบ้าง แต่สิ่งที่ได้ตอบแทนกลับมาคุ้มค่ามากกว่าเวลาที่เสียไป เพราะการอ่านหนังสือไม่เคยทำให้คนเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ และเมล็ดพันธุ์แห่งปัญญาที่ทุกคนมีอยู่ ก็จะได้รับการบ่มเพาะให้เจริญงอกงาม เชื้อขงจี มีชีวิตชีวาอยู่กับตัวเราตลอดไป

นายกักดี ไชยหัด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม อ. ภูเวียง จ. ขอนแก่น

...ถามซีไรต์ สามเล่มว่า "ชีวิตคืออะไร?"

เพื่อนนักอ่านที่รัก,

เธออาจสงสัยว่าเรื่องที่ฉันกำลังจะเล่าให้ฟังอยู่นี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ขอตอบว่ามันก็คือเรื่องเดียวกันกับเรื่องในหนังสือที่เธอเคยอ่านหรือกำลังจะอ่านนั่นแหละ

มันเป็นเรื่องของ ชีวิต

ชีวิต คือ การต่อสู้

อัญมณีแห่งชีวิต : อัญชัน

เมื่อเราเกิดมีตัวตนขึ้นมา การต่อสู้เป็นสถานะที่ไม่อาจหลีกเลี่ยง "อัญชัน" บอกเล่าเรื่องราวสามัญที่สุขของสิ่งมีชีวิตที่ต่อสู้ดิ้นรนอยู่บนโลก...

"โลกที่มีทั้งให้มาและพรากเอาไปจากสรรพชีวิตโดยเท่ากันหมด ไม่มีชีวิตใดสำคัญเกินกว่าจะถูกละเว้น ไม่มีชีวิตใดเป็นมูลฐานถูกข้ามกระบวนการ" (น. 95) ผ่านเรื่องสั้น 11 เรื่องในอัญมณีแห่งชีวิต

เปิดเล่มด้วย แม่ครับ เรื่องราวการต่อสู้กับภาวะจิตใจจิตใจของ หนู ซึ่งมีความมาจาก "แม่" ของหนูเพิ่งตายลงเมื่อ 2 คืนที่แล้ว (น. 11) เรื่องราวดำเนินไปอย่างเนิบนาบแต่ครึ่งสะกิดผู้อ่านด้วยภาษาละเมียดละไม เราให้รู้สึกหวนเศร้าตามไปกับหนูผู้ซึ่งท้ายที่สุดแห่งการต่อสู้แล้วพบว่า "ถ้าหนูอยากเจอแม่ แม่ไม่ได้ไปไหน แม่อยู่ในจังหวะและเพลงที่หนูร้องออกมา ก ไก่ ข ไข่ ที่หนูเขียน แม่อยู่ในภาพวาดตัวการ์ตูนที่หนูวาด อยู่ในก้อนดินเหนียวดินน้ำมันที่หนูรักจะปั้น แม่อยู่ในนั้นหัวใจดวงเล็กๆ แค่อัฒนาสร้างสรรคจินตนาการได้ไม่สิ้นสุดของหนูดวงนี้" (น. 22)

เรื่องสั้นที่นำเอ็นดูอีกเรื่องหนึ่งก็คือ ปลาหางเป้ย การต่อสู้กับระบบสังคมประเพณีและค่านิยมเกี่ยวกับสิทธิสตรีในวัยก่อนของเด็กหญิงปล้องผู้ใฝ่ฝันอยากเป็นนักวิทยาศาสตร์ พฤติกรรมของเด็กหญิงจะสร้างความไม่ปกติสุขให้กับผู้คนรอบข้างอย่างไรไม่รู้จบ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องตัวหนังสือล่องหน เรื่องตั้งไข่ไม่ล้ม และเรื่องจิพละอื่นๆ จนกระทั่งเรื่องร้อนไปถึงคุณยาย ผู้เป็นเสมือนประมุขของบ้าน ความในใจทั้งหมดของปล้องก็มาปะทุเอาตอนนี้ "คุณยายคะ จริงหรือเปล่าคะที่ป๊อดนั้นบอกว่าคุณตา-ไม่อยากให้ปล้องเกิด" (น. 41-42) เหตุการณ์เล็กๆ นี้อาจเป็นเสมือนกระบอกเสียงที่ป่าวบอกความจริงในสังคมของเรา ซึ่งผู้เขียนได้ชี้ทางออกอันงดงามของปัญหานั่นก็คือ การยอมรับ

หม้อที่ขูดไม่ออก เรื่องสั้นที่บอกเล่าเรื่องราวการต่อสู้กับบรรดาเพื่อนมนุษย์ด้วยกันของหล่อน ผู้ซึ่ง "...ทำใจเป็นของธรรมดาไม่ได้สักครั้งขณะที่ตกอยู่ในวงล้อมของคน ที่คนต่อคนด้วยกัน พร้อมอกพร้อมใจกันคิดเข้าข้างก่อนที่จะลงมือเล่นเมื่อเดือนหนึ่งกันออกมาถักคินหน้าตาเฉย ในทันทีที่ใครก็ตามมีอันพลั้งพลาด..." (น. 65) แต่ถึงกระนั้นหล่อนก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับบุคคลเหล่านั้นได้เลยโดยเฉพาะสามีผู้ร้ายกาจของหล่อนเองซึ่งหล่อนต้องตกเป็นเบี้ยล่างของเขาตลอดมา เราคงสังเกตเห็นว่าการที่หล่อนพ่ายแพ้ผู้อื่นอยู่ร่ำไปนั้นก็เพราะเหตุว่าหล่อนไม่เคยเอาชนะความอ่อนแอภายในจิตใจของคนได้เลยสักครั้ง

เพื่อนร่วมทาง เรื่องราวการต่อสู้กับภาวะจิตใจอันเลวร้าย ด้วยกลวิธีแบบขบถทางภาษาสร้างจินตภาพอันน่าสะพรึงกลัว นำเราเข้าไปสัมผัสถึงกันบึงภายในใจของโรคซึ่งกำลัง "เพน็อยอ่อนทั้งชีวิตจิตใจจากการกระทำสหัสสากรรจ์

อย่างหนึ่งที่ตนทิ้งเกลียดเอาไว้เบื้องหลัง" (น. 101) การขับเคี่ยวระหว่างความเลวร้ายภายในจิตใจกับสำนักชั้วติของรอนันได้
ทรمانรอต ตั้งแต่เริ่มต้นกระทั่งถึงจุดจบอันน่าสลดใจ

เรื่องสั้นที่น่าสนใจมากอีกเรื่องหนึ่งก็คือ สมรภูมิ ผู้เขียนตอกย้ำอีกคำรบว่าการต่อสู้เป็นสถานะตามธรรมชาติด้วยการฉายภาพปรากฏการณ์สามัญของการบริโภคเป็นทอดๆ จากสิ่งมีชีวิตหนึ่งไปสู่อีกชีวิต หมุนวนเป็นวัฏจักร อย่างนี้ไม่รู้จบรู้
สิ้น สิ่งมีชีวิตแต่ละชนิดต่างก็ต่อสู้ดิ้นรนเพื่อดำรงไว้ซึ่งความมีชีวิต ทั้งนั้น

ชีวิต คือ การเดินทาง

ม้าก้านกล้วย : ไพวรินทร์ ขาวงาม

ชีวิตของเราไม่เคยหยุดนิ่งอยู่กับที่ มันเดินทางจากที่หนึ่งไปสู่อีกที่เสมอ จากโลกความฝันสู่โลกความจริง จากโลก
แคบๆ ไปสู่โลกไร้พรมแดน จากโลกเล็กๆ สู่โลกที่แปลกต่าง

ไพวรินทร์เป็นหนุ่มนักฝันที่เดินทางรอนแรมโดยมี ม้าก้านกล้วย ซึ่งเปรียบเสมือนตัวความฝัน นำพาเขาจากมา
จากแผ่นดินถิ่นทุ่ง สู่แผ่นดินถิ่นเมือง กระทั่งถึงแผ่นดินถิ่นใด การเดินทางไประหว่างโลกอันแตกต่างทำให้ไพวรินทร์มอง
โลกและชีวิตในมุมมองอันหลากหลาย เขาถ่ายทอดเรื่องราวเหล่านั้นด้วยความเข้าใจในบทกวีงดงามร่วมสมัย *ม้าก้านกล้วย*

ไพวรินทร์นำเราเข้าสู่เรื่องราวซึ่งเปรียบเสมือนบันทึกการเดินทางของตนเองด้วยบทกวีสี่บาทที่มีชื่อเดียวกับ
หนังสือ บทกวีทั้งหมดเสนอภาพรวมของชีวิตผู้เขียนกับการเดินทางจากสังคมชนบทซึ่งเปี่ยมด้วยความรักความอบอุ่นสู่
ความเปลี่ยวเหงาในสังคมเมือง

นอกจากจะเป็นบทบันทึกชีวิตของตนแล้ว *ม้าก้านกล้วย* ยังเป็นบทบันทึกโฉมหน้าของยุคสมัยในยุคที่เทคโนโลยี
ครอบงำความนึกฝันของมนุษย์อีกด้วย

บัคนั้นคอมพิวเตอร์เปิดเครื่องแล้ว	ข้อมูลชักแฉวทยอยฝัน
ฝันของมวลมนุษย์สุดอนันต์	ครั้นครั้นในเครื่องตุ๊กตะเน
	(ม้าก้านกล้วย 4 น. 25)

ไพวรินทร์เติบโตขึ้นมาจากสังคมชนบท เขาจึงมีความผูกพันลึกซึ้งกับธรรมชาติที่มีอยู่รายรอบด้าน ขณะเดียวกัน
ไพวรินทร์ก็สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับแผ่นดินที่เขารัก บทกวีในภาคที่ 1 จึงมักแสดงให้เห็นทั้งความงดงาม
และความเสื่อมถอยของแผ่นดินถิ่นทุ่ง ในขณะเดียวกัน

เขียวเอิบใบข้าวประคอง	เหลือร่องรอยรวงรวง
ขาวเอิบคำข้าวขาวหอม	

:

ก่อนดื้อแห่งกาลเวลา	รุกรานผ่านมา
เหยียบย่ำหัวใจเกษตรกร สลาย	"

(บนแผ่นดินอกแผ่นดิน น. 28-29)

ในภาคที่ 2 บทกวีแต่ละบทเสมือนเป็นกระจุยกระจายแต่ละบานที่สะท้อนภาพของแผ่นดินถิ่นเมืองได้อย่างหมดจด ผู้
เขียนกำลังแสดงให้เห็นว่ามีโชคชะตาแผ่นดินถิ่นทุ่งเท่านั้นที่ถูกคุกคาม แต่แผ่นดินถิ่นเมืองเองก็กำลังโดนความเจริญ
อันไร้รากเล่นงานเช่นเดียวกัน แนวคิดนี้ปรากฏเด่นชัดในบทกวี "แม่น้ำที่รัก" "อารมณ์กรุงเทพ" "เด็กน้อยในเมืองใหญ่" และ
"แม่ศรีธรณีภา"

ภาคที่ 3 แผ่นดินถิ่นใด แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการและมุมมองในการมองโลกของผู้เขียนที่กว้างขึ้น นำเสนอด้วยบทกวีที่มีแนวคิดหลากหลาย ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่เขามีต่อโลกและชีวิตด้วยสำนวนแห่งบทกวีที่สมบูรณ์งดงาม

แม้ก้านกล้วย จึงเป็นเพชรเม็ดงามแห่งวรรณกรรมที่สะท้อนความเป็นจริงอันขมขื่นและสัจธรรมอันยิ่งใหญ่ในขณะเดียวกัน

ชีวิต ก็คือ ชีวิต

ช่วงสำรวจ : เดือนวาด พิมวนา

นานนับแล้วที่มนุษย์บางคนมีแต่แสวงหาหนทางแห่งการบรรลุเมื่อสิ้นวาระสุดท้ายแห่งชีวิต จนบางทีพวกเขาก็หลงลืมที่จะหันมามองชีวิตในแบบที่มันเป็นจริงๆ และเมื่อสิ้นวาระจะสิ้นลงจริงๆ มาถึงพวกเขาก็ได้แต่เสียใจว่า ชีวิตที่มีอยู่แค่หนึ่งของพวกเขานั้น พวกเขายังไม่ได้ใช้มันให้คุ้มเลย

เดือนวาดไม่ใช่นักปรัชญา เดือนวาดเป็นนักเขียน แล้วก็ยังเป็นนักเขียนที่ซื่อสัตย์ต่อความจริงเสียด้วย เรื่องราวที่เธอถ่ายทอดออกมาจึงเต็มไปด้วยชีวิต ไม่ว่ามันจะเป็น "ชีวิตชนิดใด" (น. 14) ก็ตาม

"กำพล ช่วงสำรวจ ตัวดำและนัยน์ตาโตโสกลสด ดูหัดดูเห่กินนอนไม่เป็นที่เป็นทาง ครอบครัวยุของเขาค่อยเข้าห้องแถวอยู่กันพร้อมหน้าพ่อแม่ลูก หลายเดือนที่แล้วแม่มีไข้ ค่อมแม่หนีไปและพ้อบอกคืนห้องเช่าเพราะไม่มีเงินจ่าย น้องชายอายุหนึ่งขวบพ้อพาไปฝากไว้กับย่า ส่วนกำพลพ้อกลับมาหาอาทิตย์ละครึ่ง" (น. 35)

เรื่องของเรื่องก็เป็นอย่างนี้เอง แม้ว่าชีวิตของกำพลจะน่าเศร้าตามคำบอกเล่าของผู้เขียนข้างต้น แต่แน่นอนกำพลยังมีชีวิตอยู่และเขาจะต้องใช้ชีวิต

โลกของกำพลคือชุมชนห้องแถวคุณแม่ทองจันทร์ ผู้คนบนโลกของกำพลก็มีไม่มากนักมี เฮียซง ประสิทธิ์ ให้อัน ให้อำพัน สัปเหร่อบังเกิด ลูกดำ กีบ โป ป้าทองใบ เพี้ยพร ฯลฯ

แต่ในชุมชนเล็กๆ แห่งนี้กับผู้คนเหล่านี้เองที่กำพลได้เรียนรู้ชีวิต เรื่องราวในแต่ละบทแต่ละตอนแม้เป็นอุบัติการณ์เล็กๆ ที่เกิดขึ้นประจำวัน แต่สำหรับกำพลมันอาจเป็นการผจญภัยที่ตื่นเต้นสุดขีดในบางหน อาจเป็นวีรกรรมยิ่งใหญ่ในบางโอกาสและบางครามันก็เป็นโศกนาฏกรรมแสนเศร้า

แม้ว่าตอนจบของช่วงสำรวจ จะทำให้เรากลืนก้อนแข็งที่จุกอยู่ที่คอหอยลงอย่างยากเย็นแต่ก็นั่นแหละ ชีวิตก็คือชีวิต และกำพลก็ได้ใช้มันอย่างคุ้มค่าที่สุด

เพื่อนนักอ่านที่รัก เมื่อเธออ่านเรื่องของฉันจบลง เธออาจจะถามสิไรต์สามเล่มเดียวกันนี้ด้วยคำถามเดียวกับฉันก็ได้ว่า "ชีวิตคืออะไร?" บางทีเธออาจจะได้รับคำตอบที่แตกต่างออกไป ขอให้รู้เอาไว้ว่าฉันยินดีจะฟังเรื่องราวเกี่ยวกับ ชีวิตของเธอเสมอ

น.ส. มณีนุช แสงสุวรรณกุล

ชั้น ม. 5/11 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี กรุงเทพฯ

รอยหยดหมึก

ตั้งแต่ฉันจำความได้ ฉันเกิด เติบโต และได้ใช้ชีวิตทั้งหมดอยู่ในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย ที่กรุงเทพมหานครนี้มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีสถานบันเทิง มีสถานที่ท่องเที่ยวและเทคโนโลยีมากมายพอที่จะทำให้ฉันหลงไหลและเพลิดเพลินไปกับมัน การใช้ชีวิตของฉันเมื่อก่อนนี้ ฉันใช้เวลาไปอย่างไม่รู้คุณค่า ได้จากการใช้ชีวิตประจำวันของฉันภายใน 1 วัน ฉันตื่นขึ้นมาก็ไปโรงเรียน เรียนหนังสือ เสร็จก็กลับบ้าน กินอาหาร เข้านอน ทำอะไรแบบเดิมๆ เป็นอย่างนี้ทุกวัน จนกลายเป็นกิจวัตรที่ไม่มีอะไรน่าสนใจเป็นพิเศษ บางครั้งก็ไปเที่ยวเล่นกับเพื่อนๆ เป็นแบบนี้มาตลอดหลายปี พอวันวันเข้า ฉันรู้สึกเบื่อกับความจำเจในการใช้ชีวิตของตัวเอง ฉันคิดว่าถึงเวลาแล้วที่ฉันน่าจะหาอะไรที่มีสาระและประโยชน์ทำบ้าง มันย่อมดีกว่าอยู่แบบเฉาเฉาอยู่เฉยๆเวลาที่มีไปวันๆ และสิ่งที่ฉันเลือกจะทำในช่วงเวลาที่ฉันว่าง ก็คือ...การอ่านหนังสือ

การที่เราอ่านหนังสือจนจบแต่ละเล่มนั้น ฉันคิดว่าเราได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มากกว่าที่เราคิดเอาไว้เสียอีก หนังสือ...ช่วยเปิดโลกทัศน์ของเราให้กว้างขึ้น หนังสือ...ทำให้เราได้เห็นถึงมุมมองความคิดของคนอื่น ที่อาจจะมองเหมือนหรือแตกต่างกับความคิดของเราที่มองสิ่งต่างๆ เพียงมุมเดียว ถึงแม้เรื่องบางเรื่องที่อยู่ในหนังสือเขียนเอาไว้ จะเป็นเรื่องที่เรารู้มาก่อนแล้วก็ตาม แต่การได้อ่านอีกครั้งหนึ่งก็จะเป็นการทบทวนให้เราได้อย่างแจ่มชัดและจำได้แม่นยำมากขึ้น

ครั้งหนึ่งตัวฉันเองเคยคิดว่าเรื่องไหนก็ตามที่ฉันรู้แล้ว ฉันจะไม่หาหนังสือมาอ่านอีก เพราะว่าในเมื่อฉันรู้จะอ่านอีกทำไม เปลืองเวลาเปล่าๆ จวบจนมาถึงวันนี้ฉันรู้แล้วว่า...ความคิดที่ผ่านมาของฉันมันผิดถนัด จากประสบการณ์เก่าๆ ของฉัน ทำให้วันนี้ฉันรู้แล้วว่าหนังสือ...คือเพื่อนที่ดีที่สุดของฉัน หนังสือคือ...ผู้ให้ หนังสือให้ความรู้แก่ฉัน ให้ฉันได้เรียนรู้ในสิ่งที่ฉันไม่เคยรู้มาก่อน ให้ฉันได้รู้อย่างกระจ่างแจ้งมากขึ้นสำหรับสิ่งที่ฉันเคยรู้มาบ้างแล้ว

สำหรับตัวฉันเองเคยอ่านหนังสือบางเล่มแล้วรู้สึกประทับใจมาก กับแนวความคิดและมุมมองของผู้เขียน อีกทั้งยังประทับใจในเรื่องที่ผู้เขียนได้สอดแทรกข้อคิด คติดีๆ ของการดำเนินชีวิตในสังคมไว้ในหนังสือ ฉันอยากจะแนะนำให้ทุกๆ คนได้ลองไปหาหนังสือเล่มที่จะกล่าวต่อไปนี้มาลองอ่านกันสักนิด แล้วเธอจะรู้ว่า หนังสือ...ไม่ได้เป็นเพียงแค่หนังสือเท่านั้น หนังสือเปรียบเสมือนครูที่จะคอยสั่งสอนอะไรหลายๆ อย่างให้กับทุกคน แล้วเธอจะได้สิ่งที่ประเมินค่าไม่ได้หลังจากที่ได้อ่านหนังสือเหล่านั้นจบ

หนังสือเล่มแรกที่ฉันจะแนะนำ คือ อมตะวรรณกรรมชุดกฎแห่งกรรม ของ ท. เสี่ยงพิบูลย์ เล่มที่ 3 หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่ฉันยกย่องว่าดีที่สุดตั้งแต่ฉันเคยอ่านหนังสือมา แม้ว่ารูปเล่มของหนังสือเล่มนี้จะไม่น่าดึงดูดใจประกอบกับชื่อเรื่องว่า กฎแห่งกรรม ทำให้หลายๆ คนโดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา และวัยรุ่นทั้งหลายมองข้ามไป ไม่สนใจหนังสือเล่มนี้เท่าที่ควร แต่หาว่าไม่ว่าหากเธอได้ลองสัมผัสกับเนื้อหาข้างในเธอจะรู้ถึงคุณค่าที่ซ่อนอยู่เช่นเดียวกับฉัน

ครั้งแรกที่ฉันได้รับหนังสือเล่มนี้มาไว้ในความครอบครอง ฉันมิได้สนใจหนังสือเล่มนี้เลย แต่พอฉันได้อ่าน ฉันกลับรู้สึกสนใจในเนื้อหาของหนังสือเรื่องนี้เป็นอย่างมาก หนังสือชุดกฎแห่งกรรม นี้มีหลายเล่ม เล่มแรกที่ฉันได้อ่านเป็นเล่มที่ 3 พอฉันอ่านจบแล้วก็พยายามหาเล่มอื่นๆ มาอ่าน จนได้มาอีกสองเล่มคือ เล่มที่ 2 กับเล่มที่ 5

หนังสือเรื่องกฎแห่งกรรม นี้เป็นเรื่องเล่าที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดออกมา ทั้งจากประสบการณ์ชีวิตจริงของผู้เขียนเองที่ได้ยินได้ฟัง ได้ประสบพบเจอมากับตนเอง ทั้งจากเพื่อน ญาติพี่น้อง และจากคนรอบข้างของผู้เขียนที่เล่าให้ผู้เขียนฟัง ผู้เขียนได้จับบันทึกไว้จนนำมารวบรวมเป็นหนังสือที่ทรงคุณค่าเล่มนี้ ในหนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำดีได้ชั่ว ทำชั่วได้ชั่ว ชี้ให้เห็นถึงกฎแห่งกรรมที่ทุกวันนี้มีแต่คนมองข้าม คิดว่าเรื่องกฎแห่งกรรมนั้นไม่มีจริงในโลก ไม่มีความเกรงกลัวต่อ

บาปกรรม ทำให้ทุกวันนี้คนเราทำความชั่วกันมากขึ้น เห็นแก่ตัว เอาใจเอาเปรียบคนอื่น ไม่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม สังคมของเราจึงมีแต่ความเดือดร้อนวุ่นวายไม่เว้นแต่ละวัน ซึ่งสังเกตได้จากหน้าหนังสือพิมพ์ของทุกวันนี้ มีแต่ข่าวร้ายกัน คาย ข่าวอาชญากรรม ข่าวพ้อข่มขืนลูก ข่าวทุจริต โกงกินบ้านเมือง จึงเป็นเรื่องยืนยันว่าจิตใจมนุษย์ได้เสื่อมลงมาก กระทำสิ่งใดก็มีได้คำนึงถึงศีลธรรม คุณธรรมเท่าที่มนุษย์เฉกเช่นเราๆ ควรจะมี

หนังสือเล่มนี้จะทำให้เรามองเห็นผลของการกระทำที่เราได้ทำลงไป ถ้าเราทำความดี เราจะได้รับผลอย่างไร ผลอย่างแรกที่เราจะได้รับคือ เราจะมีสุขสบายใจ ใจเป็นสุขอย่างที่เราเรียกกันว่า "อิมมมู" และถ้าเราทำความชั่ว เราจะได้รับผลกระทบอย่างไร

ยกตัวอย่างเช่น ในเรื่อง ทางคิด ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของชายผู้หนึ่งซึ่งเป็นรุ่นพี่ของท่านผู้เขียนมีนามว่า "พี่โต" เขาได้ตัดสินใจเข้าไปข้องแวะกับฝิ่น ทั้งที่รู้ว่ามันไม่ดี เขาคิดว่าเพียงครั้งเดียวคงไม่ติด แต่นั่นเป็นความคิดที่ผิด และทำให้ชีวิตของเขาตกต่ำลง ทางด้านการเรียนจากเด็กที่ตั้งใจเรียน เรียนดีก็กลับกลายเป็นเด็กเกเร ไม่สนใจการเรียน และมีนิสัยลักขโมยเพราะต้องการเงินไปซื้อฝิ่น จนในที่สุดต้องหนีออกจากบ้าน ทำให้พ่อแม่เสียใจและผิดหวังมาก ความรู้ที่มีติดตัวก็น้อยนิดต้องไปทำงานเป็นกุลีแบกหามเพื่อแลกกับเงินมาซื้อฝิ่น ฝิ่นทำให้เขาหมดทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งครอบครัว ทรัพย์สิน ไม่เหลือแม้กระทั่งลมหายใจของเขาเอง เขาเสียดชีวิตทำร้าย ทำลายทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของเขา

จากเรื่องดังกล่าวนี้ทำให้ฉันได้ข้อคิดว่...ทุกคนมีทางเดินชีวิตที่จะต้องเลือกเดิน แต่การตัดสินใจที่จะเลือกทางไหนนั้นต้องคิดให้ดี และคิดให้รอบคอบก่อน เพราะถ้าตัดสินใจพลาดไปแล้วเราไม่อาจกลับไปแก้ไขได้ และอย่าได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นอันขาด เพราะยาเสพติดจะทำลายทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตเรา ทำลายแม้กระทั่งชีวิตของเราเอง

นอกจากนั้นในหนังสือเล่มนี้ยังมีรูปแบบในการนำเสนอให้เราทำความคิดแตกต่างไปจากหนังสือเล่มอื่นๆ อีกด้วย โดยการเล่าเป็นนิทานให้เราได้อรรถรสตามการดำเนินเรื่องของตัวละคร ให้เราเห็นการกระทำของตัวละครที่ดี กับตัวละครที่ไม่ดี ดังเช่นนิทานเรื่องนี้

กาลหนึ่งมีชาวจีนผู้หนึ่งเดินทางมาทำงานในเมืองไทย ชาวจีนผู้นั้นเป็นคนอดทน ขยัน มีความมานะบากบั่น สร้างตัวเองด้วยการอดออมจนสะสมเงินทองได้มากมาย จนได้เป็นเจ้าของที่มีชื่อเสียงโด่งดัง หลังจากนั้นเจ้าสัวได้รับหลานสองคนมาอยู่ด้วย ให้หลานทั้งสองทำงานในตำแหน่งหน้าทีนับเงิน หลานคนโตรู้สึกผิดหวังที่ต้องมาทำงานต่ำๆ เหมือนลูกจ้างทั่วไป หลานคนเล็กไม่ถือตัว ขยันทำงานรู้จักถ่อมตน จนเป็นที่รักใคร่ของทุกคน ต่อมาหลานทั้งสองถูกเรียกตัวให้เดินทางกลับบ้าน ในวันที่จะเดินทางกลับบ้านนั้น เจ้าสัวขอให้หลานๆ ทำงานช่วยเป็นวันสุดท้าย โดยกำชับว่าให้ตั้งใจทำงาน หลานคนพี่ไม่พอใจคิดว่าอาเห็นแก่ตัวมาก ตนจะกลับบ้านแล้วยังสั่งให้ทำงานอีก ไม่ยอมให้พักผ่อนเลย จึงออกไปเที่ยวไม่ยอมทำงานที่สั่ง ส่วนหลานคนน้องเชื่อฟังคำพูดของอา นั่งนับเงินตามที่เขาสั่ง จนกระทั่งดึกเย็นอากลับมาจึงเรียกหลานทั้งสองมาถามว่าแต่ละคนนับเงินได้กี่ถุง หลานคนโตตอบว่านับได้สองถุง หลานคนเล็กนับได้ 50 กว่าถุง อาจึงกล่าวว่า การที่หลานทั้งสองอยู่กับอาในเมืองไทยก็ทำงานให้ตามความขยันมากขยันน้อย อาก็ไม่รู้จะให้อะไรเป็นรางวัล จึงคิดว่าการที่ให้หลานทั้งสองนับเงินในวันนี้ ใครนับได้เท่าไรอาจะให้รางวัล คนไหนขยันมากก็ได้มาก คนไหนขยันน้อยก็ได้น้อย อาเห็นว่าเป็นการยุติธรรมดีแล้ว

จากเรื่องนี้ทำให้เราได้ข้อคิดว่...เกิดเป็นคนต้องรู้จักขยัน อดทน และทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดโดยไม่หวังผลตอบแทน และต้องรู้จักถ่อมตนถ่อมตน เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่จะได้รักและเอ็นดูเรา

หนังสือเล่มนี้มีคำพูดประเสริฐที่จะให้เราภักดีกับสิ่งที่เรามองไม่เห็น ตลอดเวลาที่อ่านนั้น ฉันได้ใช้วิจารณญาณใคร่ครวญและคิดตามอย่างถี่ถ้วน หลังจากที่เราอ่านจบ ฉันไม่ได้เชื่อในทุกอย่างที่อ่าน แต่ฉันได้นำเอาส่วนของทุกเรื่องที่ได้อ่านมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันของฉันได้เป็นอย่างดี หนังสือเล่มนี้ทำให้ฉันได้ความรู้มากกว่าความบันเทิงเสียอีก ในบางตอนมีลายกนกนิทานที่เล่าโดยผู้แต่งในบางสถานที่ ซึ่งเป็นเรื่องเล่าที่คนในปัจจุบันนี้ส่วนมากไม่เคยรู้มาก่อน เช่น เรื่องเครื่องแต่ง

กายของคนในสมัยก่อน คำพูดเวลาที่เขาพูดเขาจะแทนตัวเองว่าข้ากับเอ็ง วัฒนธรรมประเพณีในสมัยก่อน ได้ทราบถึงความรักของประชาชนที่มีต่อองค์สมเด็จพระปิตุลาธิราช มีคติที่สอดแทรกในเรื่องเล่า เช่น

"พบคนชั่วให้หลีกหนี พบคนดีให้เข้าหา"

"สิ่งอะไรมาเกินไปถึงก็หมดความหมาย เหมือนของขายถ้ามีมากก็จะถูก ถ้ามีน้อยๆ ก็ขายแพงเป็นธรรมดา"

"คนเราอาจจะจนทรัพย์สินเงินทอง แต่อย่าให้จนศีลธรรมและความดี มีความดีคุณอยู่คุณ อย่าเผลอคุณ จะมีความเจริญแก่ตัวต่อไป ศีลธรรมและความดีทำให้จิตใจเราสูงขึ้นและมีความสุขใจผิดกับความชั่ว มันทำให้จิตใจเราเลวและเสื่อมลง ที่สุดก็ต้องอยู่ในความทุกข์" เป็นต้น

หนังสือเล่มนี้มีคุณค่ามากมาย ทั้งช่วยจรรโลงโลก หากมีคนสนใจเรื่องกฎแห่งกรรมมากขึ้น รู้จักหันมาทำความดีกันมากขึ้น สังคมเราก็จะอยู่กันอย่างสงบสุข ไม่ต้องหวาดกลัวว่าจะมีอันตรายเกิดขึ้นแก่ตนเองครอบครัวหรือทรัพย์สิน คนในสังคมของเรามีน้ำใจให้กัน รู้จักแบ่งปันเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน เราจะมีแต่รอยยิ้ม ไม่กลัวที่จะทำความชั่วเพราะทุกคนต่างก็ไม่อยากที่จะต้องมาชดใช้กรรมที่ตนได้กระทำให้ไป ยิ่งถ้าหากรู้ว่ามีผลแห่งกรรมนั้นมันจะทำให้เราทุกข์ทรมานมากมายแสนสาหัส ทุกคนก็จะไม่ทำความชั่วกันอีก

หนังสือเล่มที่ 2 มีชื่อเรื่องว่า *LIFE ON THE ROCK* ของ ว. แหว่น สำนักพิมพ์ไซโยใหม่ จัดอยู่ในประเภทบทความ ซึ่งสะท้อนความคิดจากใจของหญิงสาวคนหนึ่ง ที่ผ่านการใช้ชีวิตบนเส้นทางแบบวัยรุ่นคะนองมาด้วยฝ่าเท้าที่เต็มไปด้วยรอย และเมื่อวัน เวลา วัยเปลี่ยนไป ทำเธอได้ขบคิด รู้จักเดินบนเส้นทางสายชีวิตที่เป็นจริงมากขึ้น ผู้เขียนได้ให้ความหมาย ON THE ROCK ไว้สองความหมายด้วยกัน ความหมายแรก คือ บนหิน โดยมองว่าชีวิตเหมือนเดินบนก้อนหิน ยิ่งเดินเท่าที่จะยิ่งหนา แข็ง และทน สั่นบ้าง หินบาดบ้าง แต่มันก็ทำให้เราเรียนรู้ที่จะมองตัวเองว่ากำลังเดินอย่างไร และดูแลตัวเองไม่ให้เจ็บช้ำซากอีก แต่ถ้าพลาดจริงๆ ยิ่งก้าวเดิน เท้าของเราที่ยืนทนต่อความเจ็บปวดได้มากยิ่งขึ้น ทุกย่างก้าวของชีวิต คือ การเข้าไปบนหิน ยิ่งผ่านวันเวลา ยิ่งแข็งแกร่ง อีกความหมายหนึ่ง คือ ชีวิตเพียวๆ

ถ้าเปรียบหนังสือเล่มนี้เป็นเมนูก็เป็นเมนูที่เหมาะสมสำหรับคนคออ่อน อยากหัดเป็นคนคอแข็งที่ชอบท้าทายชีวิต ชอบคิดว่าตัวเองแน่ แต่ก็เมาและทุกที และเหมาะสำหรับคนคอแข็งที่มีความสุขเสมอกับการลิ้มรสชาติของชีวิต

เมื่อได้อ่านแล้วฉันรู้สึกว่าคุณเขียนสามารถถ่ายทอดความคิดในมุมมองของเขามาได้อย่างน่าสนใจทีเดียว มีคำสอนแง่คิดดีๆ ผ่องใสเสมอ ทำให้ฉันสามารถนำเอาแง่คิดเหล่านั้นมาปรับใช้ได้จริงกับการใช้ชีวิตในปัจจุบัน มีตัวอย่างมากมายหลายเรื่องทีเดียว เช่น ในเวลาที่เราดิ้นรนนอนคนเช้า ให้เราลองยิ้มให้กระจกสักครั้งจะช่วยให้เราเบิกบานใจได้ การเล่นเกมคลายเครียดวิธีเล่นคือ พยายามมองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างให้ทุกข้นน้อยกว่าที่เป็นจริง เมื่อรู้สึกเบื่อเรื่องเก่าๆ ในชีวิตให้ลองมองหาเรื่องที่เราน่าสนใจในเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ได้ เราจะรู้สึกว่ามันไม่ได้แย่ไปเสียทั้งหมด ฉันได้ลองทำตามที่คุณเขียนบอกรู้สึกได้ว่าคำแนะนำนี้ก็ได้ช่วยได้เหมือนกัน ทำให้ตอนเช้าๆ จากเดิมตื่นมาหัวง่วงเหยิง หน้าเบ้ อารมณ์ไม่ดี ก็ช่วยให้เราเบิกบานจริงๆ และมีเกมคลายเครียดให้มองโลกในแง่ดี ไม่มัวนั่งทุกข์กับเรื่องความทุกข์ แต่กลับยิ้มได้กับความทุกข์นั้น

ผู้เขียนยังได้ให้คำแนะนำดีๆ ในเรื่องการวางตัวให้เหมาะสม ความเชื่อมั่นเป็นตัวของตัวเอง มีคำถามอยู่ว่า...ทำไมเราถึงต้องแต่งตัวตามๆ กันตามแฟชั่น คำตอบก็คือ เรากให้คนอื่นเป็นแบบอย่างเพื่อสร้างความมั่นใจให้ตัวเราเอง แต่ความจริงแล้วสิ่งเดียวที่จะสร้างความมั่นใจให้กับเราได้ก็คือ...ความพอใจในเครื่องแต่งกายของตัวเอง ซึ่งบ่งบอกความเป็นเรา เท่านั้นในตัวเอง...ก็จะทะลุฝักรักตัวเอง เรื่องการคบเพื่อน ก็เป็นเรื่องใกล้ๆ ตัวที่เรามักจะมองข้ามไป เมื่อได้อ่านช่วยให้เราหันมามองตัวเองและคิดได้ และฉันเมื่อไหร่ที่เราท้อแท้ ผิดหวัง หนังสือเล่มนี้ก็ยังมีกำลังใจพร้อมจะให้ทุกครั้งที่เราอ่อนพร้อมทั้งมีคำแนะนำดีๆ คอยช่วยให้เรารู้สึกดีขึ้นได้

LIFE ON THE ROCK เป็นมากกว่าหนังสือ แต่เป็นเสมือนเพื่อนที่อยู่ข้างๆ เราได้ทุกที่ ทุกเวลา เสมือนกระจกที่ช่วยให้เรามองดูตัวเองชัดขึ้น เสมือนยาขุกำลั้ง (ใจ) ทำให้เราก้าวต่อไปข้างหน้า ต้องลองสัมผัสดูแล้วคุณจะได้รู้

หนังสือเล่มที่ 3 ชื่อหนังสือคือ ขุนทอง...เจ้าจะกลับมาเมื่อฟ้าสว่าง ของ อัคริ ธรรมโชติ เป็นหนังสือที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน ประจำปี 2524 ในหนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมเรื่องสั้นไว้ทั้งหมด 13 เรื่อง คือ เธอยังมีชีวิตอยู่, อย่างน้อยก็ในใจฉัน, ในกระแสร่างแห่งกาลเวลา, ถึงคราวจะหนีไกล ไปจากลำคลองสายนั้น, เมื่อลมฝนผ่านมา, ดอกไม้...ที่เธอถือมา, เมื่อเย็นค่ำของวันอันร้าย, เสียแล้ว เสียไป, เช้าวันค้นฤดูฝน, แล้วหญาแพรกก็แหลกลาญ, บนท้องน้ำ, เมื่อยามค่ำ, รถไฟครั้งที่ห้า, บนเส้นทางของหมาบ้า, ขุนทอง...เจ้าจะกลับมาเมื่อฟ้าสว่าง

เรื่องสั้นบางเรื่องก็มีรากฐานมาจากเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในประเทศไทย อาทิ เรื่องขุนทอง...เจ้าจะกลับมาเมื่อฟ้าสว่าง เป็นเรื่องที่ได้รับความนิยมจากเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519, เรื่องดอกไม้...ที่เธอถือมา ได้รับแรงกระตุ้นมาจากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ในเรื่องนี้ได้ให้แง่คิดดีๆ หลายอย่าง เช่น

“คนเราจะต้องต่อสู้ และการต่อสู้ที่ถูกต้องจะเป็นฝ่ายชนะ”

“อาวุธมีหลายอย่าง ถ้ารู้วิธีใช้ บางครั้งดอกไม้ก็เป็นอาวุธได้”

หรือเรื่องเธอยังมีชีวิตอยู่ อย่างน้อยก็ในใจฉัน ซึ่งทั้งสองเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับความกดดันและความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งให้เห็นถึงความสูญเสียมากมาย สูญเสียแม้กระทั่งชีวิตของประชาชนผู้ที่รักชาติบ้านเมือง ในขณะที่อ่านฉันรู้สึกซาบซึ้งในถ้อยคำของตัวละคร ดังข้อความต่อไปนี้

เธอ-ผู้เป็นเจ้าของคำพูดอันแสนจะธรรมดา ที่ว่า

“ในประเทศของเรานั้น เราต้องช่วยกันสร้างความถูกต้องและเป็นธรรม”

ฉันรู้สึกยกย่องในความคิด ความรักชาติของตัวละครตัวนี้ เพื่อความถูกต้องและเป็นธรรมแล้วนั้น แม้ตัวต้องตายก็ยอม “เธอ-ยังมีชีวิตอยู่อย่างน้อยก็ในใจฉัน”

บางเรื่องเกี่ยวกับความไม่ยุติธรรมในสังคม ความแตกต่างระหว่างคนรวยกับคนจน โดยแสดงให้เห็นว่าคนจนนั้นค่าคือค่า แม้เขาจะจนจะตายไปหนึ่งคนก็ไม่มีค่าในสายตาลคนรวย เช่นในเรื่องเมื่อเย็นค่ำของวันอันร้าย หรือเรื่องของความยากลำบากของคนในชนบท เช่นในเรื่องเสียแล้วเสียไป

แต่เรื่องที่ฉันอ่านแล้วมีความรู้สึกประทับใจมากที่สุด คือเรื่องถึงคราวจะหนีไกล ไปจากลำคลองสายนั้น ซึ่งเรื่องนี้ผู้เขียนได้ตีแผ่ปัญหาสังคมได้อย่างลึกซึ้ง เนื้อเรื่องย่อมีอยู่ว่า มีครอบครัวยากจนครอบครัวหนึ่ง มีแม่มียายและลูกๆ อีกสองคน คนโตเป็นลูกชาย ลูกสาวเป็นลูกคนเล็ก อาศัยกินอยู่หลังบนอนที่ได้สะพานลอยข้างลำคลองแห่งหนึ่ง ครอบครัวนี้หาเงินด้วยการขอทานและเก็บเศษอาหารมากิน คลองสายนั้นเป็นแหล่งค้าประเวณี แบบล่องเรือออกไปตามลำคลองในเวลาค่ำ

สภาพแวดล้อมรอบข้างของครอบครัวนี้แย่มาก หลอนกับลูกชายคนโตวัยเพียง 11 ขวบมีนิสัยชอบสูบบุหรี่ และใช้ยาที่ไม่ค่อยสุภาพในขณะที่สนทนา ครอบครัวนี้มีเพื่อนบ้านเป็นโสเภณี โสเภณีเหล่านี้รักและเอ็นดูลูกสาวคนเล็กของหล่อนมาก ถึงขนาดที่ลูกสาวของหล่อนเริ่มตั้งความหวังไว้ว่าอยากมีอนาคตเช่นโสเภณีเหล่านี้ เพราะเห็นว่าได้แต่งตัวสวยๆ ทาเล็บ ทาปากสีแดง และมีเงินจับจ่ายใช้สอย เมื่อหล่อนได้ฟังลูกสาวความหวังเช่นนั้นให้ฟัง หล่อนจึงต้องคิดดิ้นใจหกลึกหนึ่งสิ่งแวดล้อมที่นำไปให้ โกลแสนใจไกล เพื่อทำให้ลูกสาวของหล่อนมีอนาคตที่ดี จากเรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูก แม้อยากให้ลูกมีชีวิตที่ดีกว่านี้ ความรักของแม่เป็นความรักที่ยิ่งใหญ่ รักด้วยใจบริสุทธิ์ รักโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ขุนทอง...เจ้าจะกลับมาเมื่อฟ้าสว่าง ก็ให้เห็นถึงความหลากหลายของประสบการณ์มนุษย์ ในขณะที่อ่านเราจะต้องพยายามเข้าใจความคิดของผู้เขียน ต้องปรับจินตนาการของตนให้เข้ากับเรื่องที่เปลี่ยนแนวไปอยู่ตลอดเวลา ซึ่งในบางเรื่องก็เป็นเรื่องที่เข้าใจยาก เช่น บนเส้นทางของหมาบ้า, ดอกไม้...ที่เธอถือมา คนที่อ่านหนังสือเล่มนี้แล้วเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อออกมานั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในทางอารมณ์ที่ลุ่มลึกและกว้างไกลเช่นกัน หนังสือเล่มนี้มีการใช้เทคนิคในการประพันธ์หลายอย่าง เช่น การเล่นคำ การใช้อุปมาอุปไมยโวหาร บรรยายโวหาร มีการเลือกใช้คำที่กินใจ ใช้ข้อความที่อ่านแล้วสะท้อนอารมณ์ในการทั้งท้ายของเรื่องได้เป็นอย่างดี

หนังสือทั้งสามเล่มนี้ คือ หนังสือที่ฉันประทับใจและอยากเชิญชวนให้เพื่อนๆ ได้ลองหามาอ่านกัน เพราะเป็นหนังสือที่ดี มีผู้คนหลากหลายอาชีพให้ความสนใจ นิยมชมชอบเป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณหนังสือทุกเล่ม

ช่วยเติมเต็มจากเด็กน้อยค้อยศึกษา

ให้เติบโตใหญ่มีความรู้คู่กาย

ไว้ใช้หาเลี้ยงชีพอย่างสุขจรดชน

เปิดหนังสือเหมือนเปิดประตูโลกกว้าง

ได้เรียนรู้อย่าง รู้ถูกผิด ใช้เหตุผล

หนังสือช่วยแก้ปัญหาสร้างค่าคน

จงฝึกคนให้รู้รักการอ่านเถย

น.ล. วรฉัตร ทิพย์ดำรงกุล

ชั้น ม. 5/1 โรงเรียนสตรีวัดระฆัง กรุงเทพฯ

ความจริงแห่งชีวิต

AIDS diary วินาทีชีวิต

เด็กที่เรียนเก่งมักตกเป็นความหวังของสังคมว่าต่อไปบุคคลเหล่านี้จะมีอนาคตที่ก้าวไกล และได้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพต่อไป แต่บางทีความคิดเห็นเช่นนี้อาจไม่เป็นจริงเสมอไป

หญิงคนหนึ่ง ตลอดชีวิตการเรียนอยู่ในอันดับต้นๆ มาตลอด ดูไปแล้วเธอเป็นคนที่น่าอิจฉา ด้วยคะแนนในลำดับต้นๆ หลายบริษัทพยายามทาบทามให้เธอไปทำงานด้วย ดูไปแล้วเธอเป็นคนที่น่าอิจฉา เพราะเป็นคนเรียนเก่ง อนาคตไกล เธอคบกับชายผู้หนึ่งเป็นคนเขียนรายได้หลายปีแล้ว ทั้งคู่มีเพศสัมพันธ์กันและวางแผนว่าจะแต่งงานกันหากเรียนจบและมีงานทำ แต่ทว่าทางบ้านของเธอไม่เห็นด้วยที่จะแต่งงานกับผู้ชายคนนี้ ดูเหมือนเป็นเรื่องปกติในสังคมปัจจุบันแม้จะผิดจารีตประเพณีอันดีงาม ที่คู่รักมีเพศสัมพันธ์กันก่อนแต่งงาน เธอก็อายุมากพอที่จะคิดและตัดสินใจอะไรได้ด้วยตัวเอง

เธอเลือกบริษัทแห่งหนึ่งที่ดีว่าน่าจะเป็นที่ที่ดีที่สุดแล้ว ตามระเบียบของการรับสมัครงาน นอกจากหลักฐานส่วนตัวและการศึกษาแล้วยังต้องมีใบตรวจสุขภาพด้วย เธอไปตรวจสุขภาพอย่างใจกว้างเพราะคงไม่มีปัญหาอะไร แต่ใครจะไปคาดฝันว่าสาวเรียนเก่งมีอนาคตจะเป็น...!!! เอ็ดส์ !!! ... สะพานแห่งอนาคตขาดลงกะทันหัน ปริญญาโท หน้าที่การงาน ไม่มีความหมายอะไรอีกแล้ว

เธอมาทบทวนดูโอกาสที่เธอจะเป็นเอดส์นั้นแทบไม่มีเลยเพราะเธอไม่ได้มีความสัมพันธ์กับใคร นอกจากแฟนของเธอ ใช่ว่า...เธอต้องติดโรคภัยจากสุดท้ายที่รักของเธอแน่ เธอโทรไปหาแฟนของเธอเล่าเรื่องให้ฟังแล้วถามความจริงจากเขาว่าเขาใช่หรือไม่ที่เป็นผู้นำโรคภัยมาให้ ตอนนี้ตัวเธอเองก็เป็นโรคเอดส์ระยะสุดท้ายแล้ว เขาไม่คิดไม่ฝันเช่นเดียวกันว่า เมื่อ 10 ปีที่แล้ว เขาไปใช้บริการโสเภณีโดยไม่มีการป้องกัน เพียงครั้งเดียวเท่านั้น ครั้งเดียวจริงๆ จากนั้นก็ไม่มีเพศสัมพันธ์กับใครอีกเลย นอกจากเธอ

ไม่น่าเชื่อว่าเพียงครั้งเดียว คืบเดียวกับความประมาทของชายคนหนึ่งจะทำลายชีวิตนอกจากตัวเขาแล้วยังทำลายชีวิตแฟนสาวที่มีอนาคตไกลอีกด้วย คนเป็นพ่อเป็นแม่จะเสียใจแค่ไหน ถ้ารู้ว่าชีวิตของลูกสาวจะต้องตายทั้งเป็นด้วยโรคเอดส์ แต่เธอไม่ได้บอกกับทางบ้านว่าเธอติดโรคเอดส์มาจากแฟนของเธอ อ้างเพียงว่าติดเชื้อมาจากการทำเล็บ ที่ร้านเสริมสวยแห่งหนึ่ง

ไม่นานแฟนของเธอก็ตายลง เธอเข้ารับการบำบัดและปรึกษาแพทย์อยู่ตลอดเวลา จนร่างกายของเธอแข็งแรงเหมือนคนปกติ ทางครอบครัวของเธอก็ให้กำลังใจเธอเป็นอย่างมาก

น่าเสียดายที่วัยรุ่นสมัยนี้ละทิ้งมรดกสมบัติอันล้ำค่าของบรรพบุรุษไป นั่นคือจารีตประเพณีอันดีงามนั่นเอง ทุกวันนี้มีการพัฒนาทางด้านวัตถุอยู่ตลอดเวลา แต่ยิ่งขาดการพัฒนาทางด้านจิตใจให้มีศีลธรรม บางคนอาบน้ำชำระร่างกายอย่างสะอาดหมดจดแต่ไม่เคยได้ชำระจิตใจเลย บางคนเกิดมาจะค่อนข้างดีอยู่แล้วแต่ยังไม่เคยได้ทำจิตใจให้สะอาดเลย

ฉันอยากให้ทุกคนได้อ่านหนังสือเล่มนี้เช่นเดียวกับฉัน เพราะฉันเองก็เป็นเหมือนเด็กทั่วๆ ไปที่ต่างคนก็มีความฝันกัน แต่เราอาจมองไม่เห็นภัยเงียบที่เป็นเหมือนลิ้นเลื้อยที่ปลายงู ซึ่งจะทำลายความฝันของเราทั้งหมด

หนังสือเล่มนี้สนุกมาก มีครบทุกรส ทั้งสนุกสนาน ขำขี้ขำ เศร้า และเศร้า เป็นหนังสือนอกเวลาเล่มแรกที่ฉันอ่านด้วยความเต็มใจ พอใจอยากอ่าน แม้ทางโรงเรียนบังคับให้อ่านหนังสือนอกเวลามาหลายเล่ม แต่ฉันก็ไม่เคยมีนิสัยรักการอ่าน จนกระทั่งมีคนแนะนำให้ฉันหนังสือเล่มนี้ ทำให้ฉันรักการอ่านขึ้นมาทันที เชื่อเถอะว่าถ้าได้อ่านแล้วแทบไม่อยากวาง

หนังสือเล่มนี้เลย เพราะเป็นหนังสือที่ตีพิมพ์ดีทุกอย่างจริงๆ แต่มีข้อเสียเพียงอย่างเดียวเท่านั้น “หนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องจริง” ฉันเลยอยากให้เรื่องจริงนี้เป็นเรื่องจริงเตือนใจสำหรับทุกๆ คนที่มีความฝันและอนาคต

ถ้าบทความของฉันได้รับการคัดเลือก อันดับแรกที่ฉันจะทำคือ อยากขอขอบคุณคนคนหนึ่งที่น่าจะแนะนำให้ฉันอ่านหนังสือเล่มนี้ นอกจากจะปลุกฝังนิสัยรักการอ่านแล้ว ยังทำให้ชีวิตของเด็กสาวคนนี้มีสติ พิจารณาตัวเองและมองเห็นว่าชีวิตของฉันเหมือนคนทั่วไปที่เล่นกราฟมีแนวโน้มสูงที่จะประทุติตามหญิงคนนี้ หนังสือเล่มนี้ทำให้ฉันไม่ประมาท ที่เคยคิดว่าฉันคงไม่ทำแบบนั้นหรอก เพราะได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้วฉันคิดถึงสาววัยใสทุกคน และตัวฉันเอง ถ้าปล่อยให้ชีวิตเดินไปโดยไม่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้มาเสียก่อน ฉันอาจเป็นรายต่อไปก็ได้ คุณอาจจะได้อ่าน *AIDS diary วินาทีชีวิต* (รายที่ 2) ก็ได้ แต่ฉันจะควบคุมความประทุติของตัวเองให้อยู่ในจารีตก็แล้วกัน ฉันหวังว่าคุณได้อ่านแล้ว คุณจะรู้สึกเช่นเดียวกับฉันนะคะ

ฉันเคยคิดไว้นานแล้วว่าอยากแนะนำหนังสือเล่มนี้ให้ทุกคนอ่าน ครึ่งนี้นับเป็นโชคดียิ่งนักที่ได้มีโอกาสเป็นผู้แนะนำต่อให้ *AIDS diary วินาทีชีวิต* อยู่ในใจคุณทุกๆ วินาที

สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า คน

ลองนึกดูหากคุณเป็นคนใกล้ตาย คุณจะทำอะไร สิ้นหวังและจะตั้งคำถามขึ้นใหม่ว่า ในเมื่อชีวิตต้องตกอยู่ในความหดหู่เช่นนี้ แล้วเราจะเกิดมาเพื่ออะไรกัน ไหนว่าการเกิดเป็นคนประเสริฐที่สุดแล้วไง

คุณอาจจะสับสนในตัวของคุณเองและมีคำถามแปลกๆ มากมายเกี่ยวกับตัวคุณ และอาจสับสนมากยิ่งขึ้น หากเทียบตัวคุณและจักรวาล แต่ก่อนอื่นเรามารู้จักกับตัวเราเองก่อน ดูเหมือนคนจะเป็นรูปที่ซ่อนนามไว้มากมาย นามเหล่านี้ทำให้เกิดทั้งประโยชน์และโทษ

กล่าวถึงเรื่องเพศ ซึ่งอยู่ในจิตใจคนมาตั้งแต่เกิด อาจกล่าวได้เป็นสองแนว ในทางสุขภาพคงต้องอ้างถึงธรรมชาติ และถ้ากล่าวถึงสังคมจะต้องยกเอาเรื่องศีลธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย แต่ส่วนมากพูดโดยรวมแล้วคนส่วนมากคงรู้สึกไปทางลบมากกว่า แต่ดิฉันไม่อยากจะให้หลายสิ่งหลายอย่างที่เรามองไปทางด้านลบแล้วไม่นำมันมาใช้ให้เกิดประโยชน์

ลองพิจารณาอย่างแยบคายดู ประโยชน์ในเรื่องเพศนั้นมีส่วนทำให้เราเกิดกำลังใจ ทำให้เกิดการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ แต่ถ้าคุณหลงมันเข้าไปอาจมีโทษเห็นได้ชัดอย่างโรคเอดส์ และโรคติดต่อจำนวนมาก

หนังสือเรื่อง *สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า คน* กล่าวถึงพฤติกรรมของคนหลายรูปแบบที่น่าสนใจ เช่น การโกหก ไม่ถือว่าไม่ดีเสมอไป เราไม่ควรมองเพียงด้านเดียวว่าการโกหกไม่ดี แต่ควรมองว่า อะไรทำให้เราต้องโกหก แล้วโกหกเพื่อจุดประสงค์ใด เพราะผู้ต้องหาในคุกบางคนอาจเป็นผู้ที่มีคุณธรรมมากกว่าตัวเราด้วยซ้ำเพียงแต่ความคิดของเขาไม่เป็นที่ยอมรับของคนส่วนมาก ความคิดส่วนน้อยจึงถูกมองว่าไม่ถูกต้อง

ปัจจุบันคนเราทำอะไรต้องใส่ใจกับสายตาของสังคมมากกว่าความสุขของตัวเอง ทั้งที่ชีวิตนี้เป็นของเราเพราะโลกนี้ถูกสอนให้เชื่อในสิ่งที่เห็นภายนอก บางทีสิ่งไม่ดีทุกอย่างในโลกนำมาใช้ประโยชน์ได้ หากเราใช้ถูกจุด ถูกเวลา และถูกสถานที่

ในตัวเรามีปัญหาบกพร่องหลายอย่าง ความจริงที่พบนั้น จิตใจของเราต่างหากที่มีความบกพร่องมากกว่าทางกายภาพจริงๆ เช่น ความกลัว คนทุกคนเกิดมาความกลัวเป็นสิ่งที่ติดตัวเรามาทุกคน แต่คุณจะได้หรือไม่ถ้าคุณไม่ลองอ่านหนังสือเล่มนี้ ความกลัวความจริงนอกจากเป็นสิ่งที่จัดปรุงแต่งเองแล้ว ความกลัวยังไม่เคยอยู่ในปัจจุบันเลย มันอยู่ในอนาคตตลอด ซึ่งเราจินตนาการต่อไปเท่านั้น ถ้าเราหนีความกลัว เราต้องหนีมันไปเรื่อยๆ และไม่รู้เมื่อไหร่จะสิ้นสุด ความกลัวเหมือนเชื้อโรค เรายำมันไม่ได้ทั้งหมดแต่เราสามารถเลือกปรับตัวที่จะอยู่กับมันอย่างสันติได้

แต่บางครั้งชีวิตของ “คน” ไม่เหมือนนิยายเสียตลอด เช่น ชีวิตการแต่งงาน เราฝันอยากให้สวยงามอย่างตอนที่เป็นแฟนกัน คงเป็นไปได้ยากที่จะเป็นดังใจคิด เป็นความจริงที่เราเชื่อสิ่งที่ปรากฏนอก เราเห็นชายคนนั้นดีเหลือเกิน แต่คุณรู้ไหมว่าหลังจากการแต่งงานไปแล้ว เขาอาจจะไม่ดังงามเหมือนที่คุณคิด คนถูกแบ่งเป็นสองเพศ แน่จนเพศหญิงแม้จะเป็นข้างต่ำหลัง แต่อาจจะต้องทำงานหนักกว่าข้างต่ำหน้าเสียอีกอยากให้ลองเป็นความรู้อย่างดูบ้าง

ถ้าคุณอ่านหนังสือเล่มนี้อาจทำให้คุณมีอิสระในตัวคุณเองมากขึ้น คุณอาจมองเห็นอย่างที่คุณเห็นคือ ความยึดติดทางสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่ “คน” สร้างขึ้น แล้วเราก็ได้รับผลกระทบมากมายจากสิ่งที่ “คน” สร้างขึ้นมา มาทำความรู้จักกับ “คน” เมื่อคุณเข้าใจมันแล้ว ย่อมมีหนทางอยู่กับมันอย่างสันติ โดยที่คุณมีความลำบากใจน้อยลง และอาจเลิกน้อยใจตัวเองก็ได้

ความยึดติดกับสังคมทำให้เราสับสนและหลงทาง ขาดความสุขในชีวิต ทุกสังคมมีความแตกต่างกันทางความคิด กฎเกณฑ์ต่างๆ ย่อมไม่เหมือนกัน คุณอาจขบขันใจว่าทำไมโลกเราไม่เหมือนกันหมด อย่าไปคิดอย่างนั้นเลย คนเราต่างมีความคิดที่ไม่เหมือนกัน แม้แต่ตัวเราเองบางเวลาก็มีทัศนคติที่แตกต่างกันในเรื่องๆ นั้น

ฉันเคยนั่งรถไปต่างจังหวัดเห็นเด็กลูกชานานั่งอยู่บนหลังควาย พอทำงานเสร็จ ตอนเย็นเขานอนบนกองฟาง แหงนหน้ามองดูก้อนเมฆที่ลอยอยู่บนท้องฟ้า ผิดกับฉันที่นั่งสบายอยู่บนรถเก๋ง แอร์เย็น แต่ตกตอนเย็นต้องนั่งอ่านหนังสือทำการบ้าน สอบแข่งขัน เพื่อได้ทำงานดีๆ ในอนาคต เงินซื้อวัตถุเพื่อรองรับสลายตาของสังคมเท่านั้น มีความสุขอยู่บนกองวัตถุจะสุขจริงหรือ เป็บเดียวก็เบื่อแล้ว กับการต้องไขว่คว้ามันมาตลอดชีวิต นี่หรือ...ความสุข เพียงแค่มีน้ำมีตาในสังคมเท่านั้นกับเด็กชานานไม่มีวัตถุปรนเปรอความสุขมากนัก แต่เขาอยู่กับธรรมชาติที่ไม่ต้องมีการแข่งขัน มีน้ำใจ ช่วยเหลือกัน ถ้าพูดถึงคุณค่าทางจิตใจแล้ว ย่อมมีค่ามากกว่าคุณค่าของวัตถุเป็นไหนๆ สำหรับ...คน

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงพฤติกรรมของ “คน” ได้อย่างกว้างขวาง หลากหลายด้านในจักรวาลอันกว้างใหญ่ แม้แต่เรื่องที่ไม่มีใครกล้ากล่าวถึง ไม่กล้าสงสัยเกี่ยวกับธรรมชาติของคนนั้นก็คือเรื่องของนักบวช

ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นสิ่งที่คนสร้างขึ้นมานั้น ทั้งความกลัว อารมณ์ การรับรู้ กฎเกณฑ์ คนสร้างขึ้นมามาทั้งนั้น บางคนอาจถึงกับเดือดเนื้อร้อนใจจนต้องทนเพียรเพื่อมีวัตถุให้ดูดีในสายตาผู้อื่น ความจริง เรามีความสุขกับสิ่งที่เรามีอยู่ได้ทุกสิ่งอยู่ที่ความคิดของเรานั้นแหละ

จะมีสักกี่คนที่ยอมเข้าใจตนเอง นั่นก็คือ *สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า คน* คุณอาจกำลังหลงทางในทะเลสังคมอยู่ก็ได้ ลองมาทำความเข้าใจกับตนเองดูก่อน ความต้องการของคนเรานั้นต่างกัน ทำยสุดของชีวิตอาจต้องการเงินทองจำนวนมหาศาล บางคนต้องการความสงบสุข บางคนต้องการให้คนรักมาอยู่ใกล้ๆ อยากอยู่กับครอบครัวอย่างมีความสุขต่างๆ นานา ค้นหาตนเองให้เจอ ลองถามตนเองว่า สิ่งที่คุณต้องการที่สุดในชีวิตคืออะไร แล้วดำเนินการตามความต้องการนั้นซะ อย่าหลงทางอยู่ในทะเลสังคมด้วยความสุขจอมปลอม

กฎแห่งกรรม

แล้วความสุขที่แท้จริงของมนุษย์คืออะไร ใครๆ ก็อยากขึ้นสวรรค์กันทั้งนั้น เชื่อไหมว่าสวรรค์บนดินก็มี ถ้าคุณใช้ชีวิตของคุณอย่างถูกวิธีในแบบธรรมชาติ ไม่เบียดเบียนใคร ไม่ฉ้อโกงใครเขาอาจจะเบียดเบียนคุณกลับมาก็ได้ เราทุกคนเกิดมาบนโลกใบนี้ต่างก็เป็นเพื่อนร่วมโลกท่ามเวรกรรมด้วยกันทั้งสิ้น แล้วเราจะวางตัวอยู่ในสังคม เพื่อนมนุษย์ มีความแตกต่างกัน

ฉันเชื่อในกฎแห่งกรรม คนเราทำอะไรได้ย่อมได้รับสิ่งนั้นตอบแทน ทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว หลายครั้งที่เราต้องตกเป็นทาสของอารมณ์ซึ่งจิตใจเราสร้างขึ้นมานั้น เป็นผลทำให้เราทำสิ่งที่ผิดออกไป สร้างผลกระทบต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง

ในสมัยก่อน ชายคนหนึ่งเป็นฝีเน่ากลางหลัง อาการสาหัสมาก หมดทางรักษา คุณเชื่อไหมว่ามันเป็นโรคเวรโรคกรรม ในที่สุดเขาได้เล่าถึงกรรมที่ทำในอดีตด้วยฤทธิ์ความเหิงหวง เขาตกหลุมรักหญิงคนหนึ่ง เธอถูกส่งมาเป็นหญิงรับใช้ที่พอนำมาขัดดอก มีคนรับใช้ในบ้านอีกเขาเธอเพราะเธอเป็นหญิงที่แสนงาม คนชั่วต้องการกำจัดเธอให้พ้นทาง

เขาซื้อแหวนทองคำให้หล่อน แต่เธอมิได้ยินดีในวัตถุนั้น ภายหลังพบว่าแหวนวงนั้นหายไป คนเลวสร้างสถานการณ์ขึ้นมาเพื่อทำร้ายคนดี ขณะนั้นโทสะกำลังอยู่เหนือพินิจของเขา เขาลงโทษว่าผู้ถูกใส่ร้ายด้วยการเขียนอย่างรุนแรง จนบ่าวผู้นั้นมีอาการสาหัส โชคดีที่แม่ของเขาพอจะมีธรรมะอยู่ในใจพูดเตือนสติให้ลูกชายฟัง เมื่อเขาได้สติและทบทวนดูแล้ว บ่าวที่เขาเขียนดีไม่มีวันกระทำอย่างที่ถูกใส่ร้าย เวลาผ่านไปคนเลวที่เป็นผู้ใส่ร้ายกำลังจะตายด้วยโรคฝีเน่ากลางหลัง เวลาผ่านไปนานนัก เมื่อสำนึกผิดตลอดเวลาที่ผ่านมาเขาพยายามสร้างความคิดเพื่อลบล้างกรรมเก่า แต่ไม่เป็นผล ทำอะไรไว้ก็ต้องรับผลกระทบเช่นนั้น ตอนนั้นเขาเป็นรายต่อไปที่ได้รับกรรมจากการกระทำด้วยโทสะจิตในอดีต

เราจะเห็นว่าลูกของคนใหญ่คนโตบางคนทำตัวไม่ดี เกเร ทั้งที่มีการศึกษา พรั่งพร้อมด้วยฐานะชาติตระกูลดีเหลือเกิน ต่างจากเด็กข้างถนนบางคนที่ต้องทำงานรับจ้างเลี้ยงชีพ เขาก็เป็นคนดี มีจิตสำนึกที่ดี มีคุณธรรม แม้จะไม่ได้เกิดมาในฐานะตระกูลที่ร่ำรวยสูงส่ง ฉะนั้นใครที่กำลังน้อยใจในโชคชะตาของตัวเอง หยุดก่อน

หยุดตั้งสติแล้วเลือกการทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใครที่กำลังคิดฆ่าตัวตายเพื่อหนีปัญหา อย่างนี้เลยฆ่าตัวตายแล้วตายไปจะเป็นผีตายโหง

หากคุณกำลังโกรธอย่าตัดสินใจทำอะไรลงไปทั้งสิ้นเพราะจะส่งผลให้เกิดความผิดพลาด สิ่งแรกที่คุณควรทำก็คือดับอารมณ์โกรธซึ่งเป็นสิ่งที่จิตคุณสร้างขึ้นมาสืบย้อน หากทำไปโดยขาดสติ ความผิดพลาดมาเยือนแล้วคุณจะไม่สามารถกลับมาแก้ไขได้เลย ชีวิตเป็นละครที่ย้อนการกระทำไม่ได้ ฉะนั้นควรทำปัจจุบันให้ดี เมื่อปัจจุบันดีแล้วอดีตก็ต้องดีด้วยอนาคตต้องดีถ้าเรารักษาปัจจุบันที่ดี อย่าจมอยู่กับอดีต เพราะอย่างไรเราก็ไม่สามารถกลับไปแก้ไขได้

กฎแห่งกรรม ทำให้ฉันรู้เท่าทันอารมณ์ของตัวเองได้ชัดเจน สิ่งสำคัญที่สุดคือ “สติ” เป็นความจริงเสมอที่คนเราทำอย่างไร ต้องได้อย่างนั้นกลับคืน แม้แต่กฎข้อที่ 3 ของนิวตัน ซึ่งสอดคล้องกับกฎแห่งกรรมว่า แรงที่ให้ไปเท่ากับแรงที่ได้รับ

ในเมื่อถูกกำหนดให้ต้องเกิดมาเป็น “คน” จงรีบสร้างทำแต่ความดี ฉันเชื่อประโยคที่ว่า “สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ” เพียงแค่เรารู้สึกขอบคุณ รู้สึกดี ๆ กับคนอื่น เราก็ได้ขึ้นสวรรค์แล้ว แต่ถ้าเรารู้สึกเกลียดชังใคร ใจเรานั้นร้อนรุ่ม ไม่สบายเหมือนถูกไฟนรกเผา

ถ้าเราอบรมศีลธรรมให้ดี “คน” ตั้งแต่เด็ก เมื่อโตขึ้นจะเป็นคนที่สมบูรณ์ไม่หลงทางในทะเลสังคม การดำรงชีวิตในสังคมยังต้องมีการพัฒนาจิตใจหลายด้าน หากเข้าใจคนด้วยกันแล้ว คุณจะปรับตัวให้อยู่ในสังคมโดยทุกชน้อยลง

สิ่งที่คนสร้างขึ้นมาก็ไม่ใช่จะดีทั้งหมด บางครั้งอาจมีกฎเกณฑ์ที่ทำให้เราอึดอัด แต่กฎเกณฑ์เหล่านั้นอาจทำให้ชีวิตเราอยู่อย่างปกติสุขเช่นกัน จาริตประเพณีเป็นสิ่งที่กำหนดขอบเขตของเราได้ดีเช่นกันและเป็นสิ่งเร สร้างขึ้นเช่นกัน

แต่อย่าปิดกั้นตัวเองมากนักชีวิตนี้เป็นของเรา เราใช้ได้โดยอิสระ แต่ต้องไม่กระทบกระเทือนถึงผู้อื่น ค้นหาตัวเองดี ๆ ว่าตัวเองชอบอะไร อย่าใส่ใจกับสายตาของผู้อื่นจนลืมความสุขที่แท้จริงของตนไป ถามตัวเองดูว่าท้ายที่สุดแห่งชีวิตต้องการอะไร แล้วดำเนินตามรอยนั้น นั่นแหละสุขแห่งชีวิต

น.ส. วรพรรณ นาคทับ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี อ. เมือง จ. ราชบุรี

ก้าวแรกของการเดิน

ในโลกปัจจุบันการอ่านเข้ามามีบทบาทอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน มีโครงการต่างๆ ที่ส่งเสริมการอ่านเกิดขึ้นมากมาย อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังพร้อมใจกันสนับสนุน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการอ่าน จึงมีพระราชประสงค์ให้เยาวชนไทยรักการอ่าน ข้าพเจ้าซึ่งเป็นเยาวชนไทยคนหนึ่งก็ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน เพราะจะเป็นหนังสือประเภทใดก็แล้วแต่มีคุณค่าในตัวเองทั้งสิ้น เพียงแต่เราจะมองจากแง่มุมไหนของหนังสือเล่มนั้น

เนื่องจากคำว่า "หนังสือคือชีวิต" เพียงแต่มีหน้าใดหน้าหนึ่งที่คิดเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านก็นับว่าเป็นวรรณกรรมที่ทรงคุณค่าได้ ข้าพเจ้าจึงอยากให้คนไทยทุกคนรักที่จะอ่าน สิ่งหนึ่งที่เป็นแรงจูงใจให้เรารับอ่านหนังสือคือการมีหนังสือเล่มที่เป็นเล่มโปรด สุภาษิตจีนบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า "หนทางหมื่นลี้ เริ่มต้นที่ก้าวแรก" คือการรักที่จะอ่าน เริ่มต้นที่การอ่าน สำหรับหนังสือเล่มโปรดของข้าพเจ้านั้นมีหลายเรื่องด้วยกัน แต่ข้าพเจ้าอยากแนะนำหนังสือสามเรื่องนี้ให้ได้ลองอ่าน เริ่มจากเรื่องแรก

อยู่กับกัง มีรูปแบบการนำเสนอผ่านการถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตในวัยเยาว์ของคุณหยก บุรพา เนื้อเรื่องเป็นการดำเนินเรื่องไปตามวันเวลาที่ผันเปลี่ยนไป ผู้แต่งเขียนเรื่องขึ้นมาจากประสบการณ์จริง โดยใช้ตัวเอกของเรื่องคือ หยก เป็นผู้ดำเนินเรื่อง ชวนให้ติดตาม สะท้อนให้เห็นเรื่องราวชีวิตของกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่เข้ามาอยู่อาศัยบนแผ่นดินไทย ให้แผ่นดินไทยเป็นที่อยู่ ที่ทำมาหากินและบังเกิดให้เป็นที่ฝังกลบคราบน้ำใจ ซึ่งคนกลุ่มนี้เรียกตัวเองว่า "คนจีน"

ตัวละครสำคัญในเรื่องมี กัง หยก ครูบรยงค์ ลำฉวน เพ็ง คุณนายทองหล่อ นวล และป้าเง็กุ ต่างก็มีความสำคัญอลหม่นกันไปตามลำดับ แต่ทุกตัวละครก็มีการดำเนินชีวิตในแง่มุมที่ต่างกันไป มีทัศนคติที่น่าสนใจ มีความขัดแย้ง ความเกี่ยวพันกันตลอดเรื่อง สะท้อนถึงการอยู่ร่วมกันในสังคม

ชีวิตของกังบนแผ่นดินไทย คือชีวิตของชาวยุทธชาวยุทธ์หนึ่งที่พลัดจากบ้านเกิดเมืองนอนมาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของกษัตริย์ไทย กังเป็นคนจีนแท้ที่จากเมืองจีนตั้งแต่อายุยังไม่ถึง 20 ปี แม้กังจะเป็นคนจีนแต่กังก็ปฏิบัติตามกฏหมายไทย รักแผ่นดินไทย เข้าใจคนไทย เกิดทุนองค์พระมหากษัตริย์ไทย และกังไม่เคยที่จะลืมขนบธรรมเนียมประเพณี พร้อมทั้งกฏแห่งกรรมตามความเชื่อประเพณีเก่าของจีน อีกทั้งกังยังเป็นบุคคลตัวอย่าง คือเป็นคนที่สามารถสวางวัฒนธรรมดั้งเดิมอันเป็นสิ่งที่ดีงามของประเทศบ้านเกิดเมืองนอนของตนเองไว้ นอกจากนี้ยังยอมรับวัฒนธรรมไทยซึ่งเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่ไม่ขัดกับวัฒนธรรมเดิมของกังได้ ตัวอย่างหนึ่งที่จะยืนยันถึงการยอมรับวัฒนธรรมของกังคือ

"ธรรมเนียมมันเกิดเพราะคนเป็นผู้กำหนดไม่ใช่หรือ เมื่อกำหนดขึ้นมาแล้วก็เปลี่ยนแปลงไปได้ และอย่าลืมว่าธรรมเนียมของคนแต่ละชาติแต่ละภาษาไม่เหมือนกัน คนสองคนนี่ผิด ถ้าเราคิดแต่ยึดถือธรรมเนียม แต่การหาข้อของเรารวมเนียมไม่ได้เป็นผู้กำหนด ธรรมชาติต่างหากละที่เป็นผู้กำหนด"

หยกตัวแทนของเด็กชาวจีนที่เกิดในเมืองไทย เมื่อได้รับการเลี้ยงดูและสั่งสอนจากผู้มีคุณธรรมอย่างกัง หยกจึงเป็นตัวแทนของเด็กไทยเชื้อสายจีนที่ดำเนินอย่างแน่วแน่เห็นถึงความเป็นไทยซึ่งจะเห็นได้จากคำกล่าวหนึ่งที่ว่า

"ข้าพเจ้ามั่นใจอย่างยิ่งว่า คนจีนในเมืองไทยที่มัวลืกรักแผ่นดินนี้ รัฐบาลคุณและกัณณูญ์ร่วมแรงที่ให้ความเกษมสุข และให้เสรีภาพอย่างเต็มเปี่ยมจนกล่าวได้เต็มปากว่า "ไม่เคยมีแผ่นดินไหนให้ความสุขคนจีนได้เท่ากับที่ได้รับจากแผ่นดินไทย"

อยู่กับกัณณูญ์ จึงเป็นนวนิยายที่ทรงคุณค่า ให้ข้อคิดหลายประการที่ผู้เขียนจงใจแทรกไว้ในแต่ละตอนและในตัวละครแต่ละตัว ซึ่งเราต้องทำความรู้จักไปเรื่อยๆ ผู้เขียนได้พรรณนาถึงความผูกพันระหว่างกัณณูญ์กับหลาน และภาพการดำเนินชีวิต ความเชื่อ ปรัชญาชาวบ้านที่ได้จากการดำรงชีวิตที่ต้องต่อสู้มาตลอด นอกจากนี้ *อยู่กับกัณณูญ์* ยังใช้ภาษาที่ชวนให้เกิดจินตนาการ ทำให้เรารู้สึกว่าได้ก้าวเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อเรื่อง การบรรยายถึงฉากและตัวละครแสดงถึงควมมีชีวิตชีวาซึ่งจะเห็นได้ในเกือบทุกตอนของเรื่องคงขอความค่อไปนี้

"ผ่านเปลือยของฉันท่าลงไปบนทางเดินที่ก้าวไปสู่ตลาดกลางอย่างไม่แยแสไปกับความขรุขระหยาบกร้านของมัน เด็กห้องแถวอย่างฉันทหรือคนหาเช้ากินค่ำทั่วไปไม่เคยพักให้ความสนใจกับความลำบากเล็กๆ น้อยๆ อย่างนี้"

ทำไม *อยู่กับกัณณูญ์* จึงเป็นวรรณกรรมที่อยู่ในใจใครหลายต่อหลายคน ไม่เพียงแต่ข้าพเจ้าเท่านั้น คงไม่ใช่เรื่องยากที่จะตอบ เพราะวรรณกรรมเรื่องนี้เป็นวรรณกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติที่มีต่อชีวิต สังคม สัมมาชีพ และขนบธรรมเนียมทั้งของจีนและไทย พร้อมทั้งได้ชวนให้ผู้อ่านตระหนักถึงความงดงามของภาษา ความทรงคุณค่าทางวรรณศิลป์ ความงามทางความคิด คุณค่าของการสะท้อนสังคม แนวคิดของการใช้ชีวิต และค่านิยมของกลุ่มคนอีกกลุ่มหนึ่งในสังคม สำหรับข้าพเจ้า *อยู่กับกัณณูญ์* จึงนับเป็นนวนิยายอมตะที่สามารถเป็นตัวอย่างของวรรณกรรมยอดเยี่ยมไม่ว่าจะเป็นด้านใด ไม่มีใครที่สามารถสัมผัสถึงความงดงามของอักษรได้จากคำบอกเล่าของผู้อื่น แต่เราจะสามารถสัมผัสถึงสรรพคุณจากการอ่านด้วยตนเอง

นอกจากเรื่อง *อยู่กับกัณณูญ์* แล้วหนังสือเล่มต่อไปที่ข้าพเจ้าจะแนะนำอาจเข้าไปอยู่ในใจใครหลายคนได้ไม่ยาก แต่ถ้าถามว่าเพราะอะไร ข้าพเจ้าอยากให้ผู้่านได้สัมผัสกับหนังสือเล่มนี้ด้วยตนเองแล้วเมื่อนั้นคำถามที่มีจะหายไปพร้อมกับคำว่า *ทองแดง* หนังสือในดวงใจเข้ามาแทนที่

ทองแดง เป็นวรรณกรรมในพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ถ้ากล่าวถึงทองแดงในประเทศไทยคงไม่มีใครไม่รู้จักคุณทองแดงสุนัขพันธุ์พองของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ซึ่งครั้งหนึ่งพระองค์ทรงพระดำริว่า "ทองแดงเป็นสุนัขธรรมดาที่ไม่ธรรมดา" ในเรื่อง *ทองแดง* นี้เป็นเรื่องอ่านง่าย สบายๆ แต่ในทุกตอนจะทรงแทรกข้อคิดให้เราได้ตระหนักแม้เพียงข้อความเล็กๆ ถ้าเราลองพิจารณาให้ถ่องแท้เราจะเห็นความนัยที่ทรงแทรกเพื่อเป็นการสอน

เรื่อง *ทองแดง* เป็นเรื่องที่ทรงพระราชนิพนธ์ด้วยสำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย เป็นวรรณกรรมประเภทสารคดี เมื่อได้ยินคำว่าสารคดีหลายคนอาจคิดว่าเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ ไม่น่าสนใจ แต่เมื่อลองเปิดหนังสือเล่มนี้ความคิดที่มีอาจจะเปลี่ยนไป ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงถ่ายทอดเรื่องราวเชิงสารคดี *ทองแดง* เป็นเรื่องราวของสุนัขพันธุ์พองที่มีโอกาสได้ถวายตัวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จากการที่ทองแดงเป็นสุนัขแสนรู้ มีสัมมาคารวะ และมีกิริยามารยาทเรียบร้อย เชื่องน้อมเชื่องตัว รู้จักที่ต่ำที่สูง เวลาเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ก็จะนั่งค้ำกว่าเสมอแม้จะทรงคั่งตัวขึ้นมากอด ทองแดงก็จะทรุดตัวลงหมอบกับพื้น และทำหูทวนลมอย่างนอนน้อย คล้ายๆ กับแสดงว่า "ไม่อาจเอื้อม"

ในเรื่องจะทรงกล่าวถึงประวัติของคุณทองแดงตั้งแต่เกิด เข้าวัง มีลูก การอบรมสั่งสอนลูกและความเป็นและความเป็นสุนัขแสนรู้ของคุณทองแดง จึงขอยกตัวอย่างตอนหนึ่งในพระราชนิพนธ์ในเรื่อง *ทองแดง* เพื่อแสดงถึงความไพเราะทางภาษา

"ทองแดงเป็นสุนัขกัญญ์คุณะ ดังที่กล่าวแล้ว เมื่อมาใหม่ ๆ ทองแดงอายุเพียง 5 อาทิตย์จึงต้องอาศัยนม แม่มะลิ ซึ่งเป็นหมาเทศ ทองแดงไม่เคยลืมคุณ แม่มะลิ คอยติดตามแม่จนตลอดเวลา แม่เลิกกินนมแม่แล้ว แม่ถูกสุนัขตัวอื่นจะออกไป

ไม่เล่นกัน ทองแดงมักจะคลอเคลียอยู่กับแม่มะลิเลียหน้าเลียตาประจบประแจง บางทีแม่มะลิสอนให้ทองแดงไปคาบกิ่งไม้ (เมื่ออายุ 3 เดือน) ต่อมาเมื่อแยกกันอยู่ เมื่อพบกันทองแดงก็ยังแสดงความเคารพแม่มะลิ ผิดกับคนอื่นเมื่อกลายมาเป็นคนสำคัญ แล้วมักจะล้มตัว และคูหมั่นผู้มีพระคุณที่เป็นคนต่ำด้อย"

จากบทประพันธ์ข้างต้นจะเห็นถึงพระปรีชาสามารถในการแทรกพระอารมณ์ขันในงานประพันธ์เพื่อให้เกิดความไพเราะทางภาษาซึ่งจะเห็นจากคำว่า หมาเทศ ในความหมายของพระองค์คือหมาเทศบาลไม่ใช่หมาต่างประเทศ อีกทั้งข้อความดังกล่าวยังแสดงถึงแนวคิดที่พระองค์มีพระราชประสงค์ให้เยาวชนได้ตระหนักถึงสิ่งที่พระองค์ทรงสอนผ่านทางตัวหนังสือ ทองแดง จึงนับเป็นวรรณกรรมเล่มหนึ่งที่เหมาะสำหรับผู้ที่จะเริ่มอ่านหนังสือ เพราะเป็นเรื่องที่อ่านเข้าใจง่ายไม่ยุ่งยาก สามารถอ่านไปอมยิ้มไปได้ เมื่ออ่านจะได้สัมผัสกับความมีน้ำพระทัยขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงมีต่อทองแดง และพระอัจฉริยภาพของพระองค์ที่จะทรงสอนเยาวชนไทยผ่านทางหนังสือที่ชื่อว่า ทองแดง

คงไม่แปลกอะไรถ้า ทองแดง จะเป็นหนังสือที่ได้รับความนิยมจากนักอ่านหลายท่าน และเรื่องสุดท้ายที่ข้าพเจ้าจะแนะนำให้อ่านคือเรื่องเด็กชายจากดาวอื่น คำว่าเรื่องสุดท้ายคือสุดท้ายที่จะแนะนำไม่ใช่สุดท้ายที่จะอ่าน มีคำกล่าวบทหนึ่งกล่าวว่า "การอ่านไม่มีวันจบ มีแต่การเริ่มต้น"

เด็กชายจากดาวอื่น ถ้าพูดถึงชื่อเรื่องหลายคนอาจจะคิดว่าเป็นเรื่องราวของมนุษย์ต่างดาว หรือพวกเอเลี่ยนอะไรพวกนั้น หลายครั้งที่การตั้งชื่อเรื่องทำให้เราสนใจอยากหยิบหนังสือเล่มนั้นมาอ่านว่าเป็นเรื่องอย่างไร ข้าพเจ้าก็เป็นคนหนึ่งที่ชอบหนังสือเล่มนี้เพราะชื่อเรื่อง แต่เรื่องนี้เป็นเรื่องที่น่าประทับใจมากแม้เรื่องจริงไม่ได้เกี่ยวข้องกับพวกมนุษย์ต่างดาวเลยก็ตาม

เด็กชายจากดาวอื่น เป็นวรรณกรรมที่มีลักษณะการถ่ายทอดโดยให้ปานเป็นผู้ดำเนินเรื่อง ปานเด็กชายที่มีปานแดงที่หน้า มีความเป็นเด็กที่พิเศษกว่าเด็กคนอื่น ถ้าคุณอยากรู้ว่าปานมีความพิเศษที่แตกต่างจากเด็กคนอื่นอย่างไรก็ต้องลองอ่านเรื่องนี้ เนื้อเรื่องกล่าวถึงปาน เด็กชายคนหนึ่งอาศัยอยู่ในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าของหมอที่ปานและเพื่อนๆ เรียกว่าแม่ จากเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นมุมมองของเด็กอายุ 6 ขวบ เช่นปาน ซึ่งในบางครั้งเด็กก็จะมีจินตนาการที่เราคาดไม่ถึง บางเวลาเราอาจไม่รู้เลยว่าเด็กคิดอะไรอยู่ แต่ปานจะเป็นตัวแทนของเด็กที่จะสื่อถึงเรา หลายครั้งที่เราอาจมองข้ามความรู้สึกของเด็กไปตอนที่เขยิบตัวอย่างต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งของเรื่องที่จะแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกที่เด็กต้องการสะท้อนสู่สังคม

"ปานอยากรู้เหลือเกินว่าเด็กที่ได้กินนมจากอกของแม่นั้นจะมีความรู้สึกอย่างไร"

อีกทั้งเรื่องนี้ยังมักใช้ภาษาที่สละสลวยชวนให้ติดตามทำให้เรา รู้สึกร่วมไปกับตัวละครที่กำลังดำเนินเรื่อง จึงจะเห็นจากตอนหนึ่งของเรื่องเด็กชายจากดาวอื่นที่ว่า

"ปานเห็นน้ำตาของแม่ไหลลงมาตามรอยหยักของแก้มทั้งสองข้างในขณะที่ภาพดาวอื่นปรากฏชัดอยู่บนหยดน้ำตาซึ่งสะท้อนแสงไฟ"

เรื่องเด็กชายจากดาวอื่น ในที่นี้จึงไม่ได้หมายถึงเด็กที่มาจากดาวคนละดวงกับโลก แต่พวกเขาก็เป็นมนุษย์ปุถุชนธรรมดาเหมือนพวกเรา แต่คำว่าดาวอื่นในหนังสือเล่มนี้คงหมายถึงโลกส่วนตัวที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งเมื่ออ่านเรื่องนี้จบ คุณอาจจะคิดว่าคุณก็มาจากดาวอื่นเหมือนกัน แม้จะไม่ใช่ดาวดวงเดียวกับปานก็ตาม

เรื่องเด็กชายจากดาวอื่น จึงนับเป็นวรรณกรรมที่ควรอ่านเรื่องหนึ่ง เรื่องราวสะท้อนถึงสังคมของคนกลุ่มหนึ่งที่ขาดความรักและอบอุ่น มีลูกแล้วไม่สามารถรับผิชอบปล่อยให้เด็กกลายเป็นปัญหาสังคม ปานและเพื่อนอาจโชคดีที่ได้รับการเลี้ยงดูที่ดี มีความรักให้อย่างเต็มที่ แต่เด็กอีกมากมายที่ขาดโอกาสอย่างปานพวกเขาจะเป็นเช่นไร จะอยู่เป็นคนส่วนไหนของสังคม ร้อยล้านคำพูดที่บอกเล่าผ่านตัวอักษรแทนความรู้สึกของเด็กที่บริสุทธิ์คนหนึ่งที่มีต่อสังคม สะท้อนถึงความไร้เดียงสาที่ต้องการบอกแก่สังคม เมื่ออ่านเรื่องนี้จบคุณค่าที่คุณได้มากที่สุดคือคุณค่าทางสังคม แต่เรื่องนี้ไม่ได้เป็นเพียงวรรณกรรมที่ทรงคุณค่าเพียงด้านเดียวเท่านั้น ยังมีคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ ค่านิยม และแนวคิดอีกด้วย

จากวรรณกรรมสามเรื่องที่แนะนำข้างต้น อาจเป็นบ่อเกิดที่จุดประกายให้คนไทยอีกหลายคนได้เริ่มที่จะอ่านหนังสือ พร้อมทั้งจะให้หนังสือเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ข้าพเจ้าไม่ได้มุ่งหวังให้ทุกคนที่อ่านบทความนี้แล้วต้องชื่นชอบในวรรณกรรมทั้งสามเรื่องที่กล่าวมาข้างต้น ข้าพเจ้าเพียงแต่ต้องการเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ใครสักคนที่ไม่ชอบการอ่านเริ่มที่จะอ่าน เพราะหลายครั้งที่ข้าพเจ้าเริ่มจับหนังสือจากการฟังคำบอกเล่าของคนอื่น จากบทความในสื่อต่างๆ แต่สิ่งที่ข้าพเจ้ายึดถือคือ "ร้อยคำบอกเล่าไม่เท่าหนึ่งการพิสูจน์เอง" รสของวรรณกรรมไม่อาจฟังจากปากของคนอื่น แตรสของวรรณกรรมเกิดจากการสัมผัส การอ่านด้วยตัวเอง ใช้ลิ้นคนอื่นชิมอาหารแล้วไม่รู้รสชาติ การฟังคนอื่นอ่านก็ไม่รู้รสวรรณกรรมฉนั้น อาจเป็นการยากที่จะเปลี่ยนความไม่ชอบให้เป็นความชอบ แต่เมื่อเราทำได้ สิ่งนั้นจะติดตัวเราไปตลอด

"ชีวิตหลายต่อหลายชีวิตที่มีความหวังวาดฝันไว้มากมายแต่มิได้ลงมือกระทำก็คงไม่ต่างอะไรกับการไม่มีก้าวแรกของการเดิน" เหมือนกับการมีหนังสือดีในมือร้อยเล่มแต่ไม่เคยอ่านสักหน้าแล้วจะมีหนังสือเหล่านั้นไว้ทำไม

มีของไม่กี่สิ่งในโลกที่เปลี่ยนโลกมืดให้สว่างไสว เปลี่ยนความไม่รู้ให้เป็นความรู้เปลี่ยนความไม่เข้าใจให้เป็นความเข้าใจ เปลี่ยนความเขลาให้เป็นความฉลาด ของสิ่งนั้นเรียกว่าการอ่านและหนังสือ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความในกระดาษเพียงไม่กี่แผ่นนี้จะสามารถทำให้ใครสักคนสนใจหนังสือขึ้นมาบ้าง ไม่จำเป็นต้องเป็นหนังสือที่แนะนำและสิ่งหนึ่งที่ข้าพเจ้าอยากจะทำบอกแก่สังคม คือ การที่เยาวชนจะรักการอ่านหรือไม่มันมีส่วนมาจากสังคม สิ่งแวดล้อม และตัวอย่างที่ดี ดังคำกล่าวถึงที่ว่า "ร้อยคำพูดไม่เท่าหนึ่งตัวอย่างดี" เพราะการอ่านไม่ว่าจะเป็นหนังสือเล่มไหนก็มีคุณค่าทั้งสิ้นเพียงแต่เราจะเอาคุณค่าดังกล่าวมาใช้ได้แค่ไหน สามารถเข้าถึงวรรณกรรมที่ผู้แต่งต้องการบอกผ่านการร้อยเรียงอักษรได้เพียงใด อย่างไรก็ตามเพียงบทความนี้ทำให้ใครคนหนึ่งหยิบหนังสือสักเล่มขึ้นมาอ่านก็นับว่าบทความนี้ประสบความสำเร็จอย่างที่สุดแล้ว

คำนำ

การศึกษานานาชาติ เป็นสาขาวิชาที่ได้รับความสนใจ
จากผู้ศึกษาและผู้สอนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน
ประเทศไทย ซึ่งมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วในด้าน
การศึกษา การวิจัย และการบริการวิชาการ

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1 : ภูมิหลังคณะทำงานโครงการและคณะกรรมการ ฯ

การดำเนินงานโครงการชวนเพื่อนอ่านหนังสือ เป็นความรับผิดชอบของคณะทำงาน 6 คน และคณะกรรมการ ฯ 7 คน โดยที่มีผู้ดำเนินงานของโครงการแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ หนึ่ง : เป็นทั้งคณะทำงานโครงการและคณะกรรมการ ฯ รวม 4 คน สอง : เป็นคณะทำงานอย่างเดียว 2 คน และ สาม : เป็นคณะกรรมการ ฯ อย่างเดียว 3 คน ทุกคนมีคุณวุฒิ และความเชี่ยวชาญ อีกทั้งประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อโครงการชวนเพื่อนอ่านหนังสือ ดังต่อไปนี้ ...

1. รศ.ดร. ชัยวัฒน์ คุประตกุล (Associate Prof Dr. Shaiwatna Kupratkuln)

(หัวหน้าโครงการชวนเพื่อนอ่านหนังสือ หัวหน้าคณะทำงานโครงการและหัวหน้าคณะกรรมการ ฯ)

คุณวุฒิ : ปริญญาเอก (ฟิสิกส์) , ข้าราชการบำนาญ , นักวิทยาศาสตร์ , นักเขียน , นักสื่อสารมวลชน รางวัลนักสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ดีเด่น ปี 2538 , หัวหน้าคณะวิจัยโครงการวิจัยหนังสือดีวิทยาศาสตร์ , กรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ และประธานกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขากายภาพและคณิตศาสตร์

2. นายสุวัฒน์ อัศวไชยชาญ (Mr. Suwat Asavachaichan)

(คณะทำงานโครงการ และคณะกรรมการ ฯ)

คุณวุฒิ : วิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต (วศ.บ) สาขาคอมพิวเตอร์ , บรรณาธิการสำนักพิมพ์สารคดี , หัวหน้าศูนย์ข้อมูลสารคดี (นิตยสารสารคดี) , นักเขียน , สนใจและเชี่ยวชาญประเด็นเรื่องสภาพแวดล้อมเป็นพิเศษ

3. นส.วีณา อัครธรรม (Miss Weena Akratkam)

(คณะทำงานโครงการ และคณะกรรมการ ฯ)

คุณวุฒิ : ครุศาสตร์มหาบัณฑิต เป็นนักวิชาการศึกษา (รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสื่อการเรียนการสอน) กระทรวงศึกษาธิการ , เป็นนักเขียน , บรรณาธิการ , เชี่ยวชาญเรื่องหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E – Book) เป็นนักวิจัยโครงการวิจัยหนังสือดีวิทยาศาสตร์

4. นางกาญจนา พุ่มพวย (Mrs. Kanchana Pumpuay)

(คณะทำงานโครงการ)

คุณวุฒิ : ปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง , ผู้จัดการฝ่ายประชาสัมพันธ์และกิจกรรมพิเศษของบริษัทวิริยะธุรกิจ , มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมพิเศษ

เกี่ยวกับหนังสือและการเขียน ตามโรงเรียนและสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา รวมทั้งในสถาบันราชการ
หลายแห่ง

5. นส.เยาวนิต เพชรจันทร์ (Miss Yawanit Petchan)

(คณะทำงานโครงการ)

คุณวุฒิ : ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต , นักสื่อสารมวลชน ,บรรณาธิการ , กรรมการบริหาร
ชมรมนักเขียนและจัดทำหนังสือวิทยาศาสตร์ (นจวท.) สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรม
ราชูปถัมภ์

6. นส.สมทรง แสงแก้ว (Miss. Somsong Sangkaew)

(คณะกรรมการ ฯ)

คุณวุฒิ : ศิลปบัณฑิต (โบราณคดี) , ครุศาสตร์บัณฑิต , เป็นนักวิชาการเผยแพร่และหัวหน้า
กลุ่มงานกิจกรรมห้องสมุด สำนักหอสมุดแห่งชาติ , กรมศิลปากร , กระทรวงวัฒนธรรม , ผู้จัดกิจกรรมส่งเสริม
การอ่านของหอสมุดแห่งชาติ , เป็นนักวิจัยและนักเขียน

7. นส.วาสนา บุญสม (Miss Wasana Boonsom)

(คณะกรรมการ ฯ)

คุณวุฒิ : อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต , อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วชิราลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ , เลขธิการสมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย , นักเขียน , กวี , นักวิจัย
วิทยาการ (รายการ “ ก้าวไกลกับการอ่าน “ สถาบันวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม)

8. นายวิวัฒน์ คติธรรมนิตย์ (Mr.Wiwat Catithammanit)

(คณะกรรมการ ฯ)

คุณวุฒิ : รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต (การปกครอง) , เป็นบรรณาธิการบริหารนิตยสารสารปฏิ
มูลนิธิตศรั - สถิตีวงศ์) , นักการศึกษา , นักเขียน , นักแปล

9. นส.สรสิริ ชัยรัตน์ (Miss Sunsiri Chairat)

(เลขานุการและการเงิน คณะทำงานโครงการ และเลขานุการคณะกรรมการ ฯ)

คุณวุฒิ : ปริญญาตรีบริหารธุรกิจ , นักวิชาการอิสระ , ผู้ช่วยวิจัยโครงการวิจัยหนังสือดีวิทยา
ศาสตร์ , ผู้ช่วยบรรณาธิการปริทัศน์หนังสือดีวิทยาศาสตร์ 88 เล่ม

ภาคผนวก 2 : ส่วนร่วมสนับสนุนโครงการจากพันธมิตรหลัก (สำนักพิมพ์สารคดี)

สำนักพิมพ์สารคดี ในฐานะเป็นพันธมิตรหลัก ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนโครงการในส่วนที่คิดมูลค่าเป็นเงินได้ ดังนี้

1. ส่วนร่วมสนับสนุนทั้งโครงการ....

เป็นเงินรวม = 334,230 บาท.

2. ส่วนร่วมสนับสนุน 6 เดือนแรกของโครงการ

เป็นเงินรวม = 212,730 บาท.

แยกเป็น :-----

(1) การออกแบบโปสเตอร์ เป็นเงิน	8,000 บ.
(2) ออกแบบและจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์โครงการ	500 บ.
(3) ออกแบบและจัดทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์โครงการ	10,000 บ.
(4) จัดทำแผ่นป้ายโครงการสำหรับใช้ในการบรรยายพิเศษ	1,400 บ.
(5) สนับสนุนหนังสือมอบให้แก่โรงเรียนที่ไปบรรยายพิเศษ จำนวน 51 เล่ม	7,505 บ.
(6) สนับสนุนหนังสือแจกประกอบการบรรยายพิเศษ จำนวน 45 เล่ม	5,325 บ.
(7) หน้าโฆษณาในนิตยสารสารคดี 3 ฉบับ (เดือนธันวาคม 2546 – กุมภาพันธ์ 2547)	180,000 บ.

3. ส่วนร่วมสนับสนุน 7 เดือนที่สองของโครงการ กับการดำเนินงานต่อเนื่องถึงการส่งรายงานโครงการฉบับสมบูรณ์ แก่ สกว. เป็นเงินรวม = 121,200 บาท

แยกเป็น :-----

(1) ค่ารางวัลสำหรับผลงานที่ผ่านรอบแรกและค่าจัดส่ง รวม 150 ชิ้น	45,000 บ.
(2) ความช่วยเหลือในงานแถลงข่าวการประกาศผลการตัดสิน	
- ของขวัญวิทยากรในการสัมมนา	1,300 บ.
- การจัดนิทรรศการ / เอกสาร / การถ่ายภาพงาน	17,000 บ.
(3) การประชาสัมพันธ์ประกาศผล	
- หน้าโฆษณาในนิตยสารสารคดี จำนวน 2 หน้า	30,000 บ.
- เว็บไซต์ประกาศข่าวงานแถลงข่าวและการประกาศผลการตัดสิน	10,000 บ.
- เว็บไซต์เผยแพร่ผลงานที่ได้รับรางวัล	15,000 บ.
(4) ความช่วยเหลือทั่วไปในการดำเนินงานของคณะกรรมการตัดสิน	2,000 บ.
(5) ค่าพิมพ์ (Print – Out) ผลงานชนะการประกวด 60 เรื่อง	1,200 บ.

ภาคผนวก 3 : แนวทางการวิเคราะห์วิจารณ์หนังสือ , ข้อบ่งชี้ศักยภาพเยาวชนในการอ่านและเขียน และแนวทางการส่งเสริมเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

แผนยุทธศาสตร์

1.เป้าหมายสุดท้าย

กำหนดเป้าหมายสุดท้าย (End result) คือ นักเรียนที่ชนะการประกวด เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เป็นนักวิจัย นักเขียน นักคิด ฯลฯ

❁ คุณลักษณะของผู้ใหญ่ตามเป้าหมายสุดท้าย คือ : ----

- ความคิดริเริ่ม (Originality)
- การมองอย่างหยั่งลึก , การมองทะลุไกลกว่าคนอื่น ๆ โดยทั่วไป (Insighting)
- การสร้างสรรค์ (Creativity)
- การสื่อสาร (Communication)
- โลกทัศน์แบบองค์รวม (Wholeness หรือ Holistic thinking)
- จริยธรรมและคุณธรรม (Ethics and morality)

2. ความคาดหวังจากงานเขียน

สิ่งที่คาดหวังจากงานเขียนที่ชนะการประกวด

→ แปรเป้าหมายสุดท้าย เป็นประเด็นหรือคุณลักษณะที่ต้องการหรือค้นหาจากงานเขียนชนะการประกวด (ทั้งระดับทั่วไปและระดับเข้มข้น) → เพื่อการวิเคราะห์ข้อบ่งชี้ศักยภาพของเยาวชนในการอ่านและเขียน และเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

❁ ประเด็นและคุณลักษณะที่ต้องการค้นหาจากงานเขียน : -----

- ความคิดริเริ่ม
- การวิเคราะห์เจาะลึก
- ความคิดสร้างสรรค์
- ความสามารถเชิงวรรณศิลป์
- วิธีการนำเสนอแสดงถึงมุมมองอย่างเป็นองค์รวม มากกว่าอย่างแยกส่วน (เช่น ความสามารถในการเชื่อมโยงหนังสือสองหรือสามเล่มเข้าด้วยกัน)
- ความคิดที่สื่อถึงการมี หรือไม่มีความคิดและสำนึกของจริยธรรมและคุณธรรม